

ENGLISH, GUJARATI, MARATHI AND SANSKRIT
EQUIVALENT SENTENCES,

PREPARED, PRINTED AND PUBLISHED

BY

THE PROPRIETORS OF THE "INDU-PRAKASH" PRESS.

इंग्रजी, गुजराती, मराठी आणि संस्कृत

सम्यक्तरत्नावली.

हें पुस्तक

इंदुप्रकाशाच्या मालकांनीं

तयार करून

"इंदुप्रकाश" छापखान्यांत छापिलें.

शके १७८९ सन १८६८.

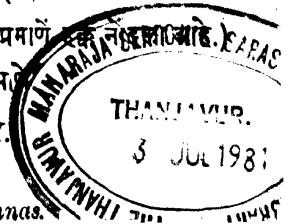
(सन १८४७ च्या २० व्या भावटाप्रमाणें एक लेखक आहे.)

किंमत १० भा.

BOMBAY.

1868

Price 10 Annas.

प्रस्तावना.

इंग्रजी भाषा व तीतून भाषांतर करणें हीं शिकण्यास मदत व्हावी याकरीतां वाक्यावलीचीं पुस्तकें बरींच झालीं आहेत; त्यांत मयत प्रोफेसर एच्. ग्रीन यांनीं इंग्रजी व गुजराथी वाक्यावलीचें जें पुस्तक केलें तें फार चांगलें असें बहुतेक मानतात. आतां त्याचें मराठी भाषांतर करून केल्याकानीं पुस्तकें तयार केलीं आहेत; परंतु आलीकडे सर्वत्र संस्कृताचा प्रसार होत आहे त्यास कांहीं मदत व्हावी आणि एकच वाक्य चार भाषेंत एकदम पाहतां यांचें या हेतूनें हें पुस्तक तयार केलें आहे. मयत प्रो. ग्रीन यांनीं केलेलीं इंग्रजी व गुजराथी वाक्ये घेऊन त्यांचींच मराठी व संस्कृत वाक्ये करून पुढें जोडलीं आहेत. ह्यांतील संस्कृत वाक्ये वे. सं. आपाशास्त्री याडिलकर यांजकडून कारविलीं आहेत. या एकंदर ग्रंथाचे तीन अगर चार भाग करण्याचा विचार आहे. पैकीं हा पहिला भाग लोकांस सादर केला आहे. तर यांतील चुकांची माफी करून केलेल्या श्रमास ते गौरवून यांतील भ्रशी आशा आहे.

PART 1.

भाग १.

EQUIVALENT SENTENCES.

God is the Protector of the universe.

હસ્વર જગતનો પાલન કરતો છે.

It is very warm to-day.

આજ તાપ ધણો છે.

How long have you been here ?

તમે હહાં ક્યારના છો ?

About an hour.

કલાકેક થયો.

I have just come.

હું હમાણાંજ આપ્યો.

I have been here all day.

હું આખો દાહાડો યયો હહાંજ જી.

I have been herethese threehours.

હું હહાં ત્રણ કલાક થયા છું.

How long have you been in Surat ?

તમે શુરતમાં કેટલા દાહાડા થયા છો

What is your father ?

તમારો બાપ શો ધંધો કરેછે ?

How old are you ?

તમારી ઉમર કેટલા વરસનીછે ?

Have you any brothers and sisters ?

તમારે કંઈ બાઈ બેહેન છે ?

Are you the oldest ?

સઘીથી મોટા તમે છો ?

I am older than Mahipatrain.

હું મહીપતરામ કરતાં મોટો છું.

Those mangoes are larger than these

આ કેરીઓ કરતાં પેલી કેરીઓ મોટી છે.

वाक्यरत्नावला.

इश्वर त्रैलोक्याच्चा पालनकर्ता आहे.

अस्ति पालयिता त्रैलोक्यस्येश्वरः.

आज फार ऊष्मा होती आहे.

भवत्यद्य महानूष्मा.

आपण केव्हांपासून येथें आहां !

कदारभ्य यूयमत्र स्छ ?

सुमारें एक तास झाला.

जातोनुमानेनैकः केरलः.

हा मी नुकताच आलों.

अयमहमस्मीदानीमेवागतः.

मी आज सारा दिवस येथें आहे.

अद्याहमस्मि सर्वं दिनमत्रैव.

मला येथें येऊन तीन तास झाले.

अभूवन्नत्रागत्य मम त्रयः केरलाः.

आपण सुरतेंत किती दिवस आहां ?

स्छ यूयं कति दिनानि सुरतनगरे ?

आपले तीर्थरूप काय धंदा करतात ?

कमुद्यमं कुर्वति युष्मत्पितृचरणाः ?

आपलें वय किती आहे ?

अस्ति कियदुष्माक्रं वयः ?

आपणास कांहीं भावंडें आहेत काय ?

कतिचित् धंधवो भगिन्यो वा युष्माकं

संति कञ्चित् ?

आपण सर्वांत वडील आहां काय ?

यूयं किं सर्वेषां मध्ये ज्यायांसः स्छ ?

मी महिपतरामापेक्षां वडील आहे.

ज्यायानहमस्मि महीपतिरामात्.

ते अंभे ह्यापेक्षां मोठे आहेत.

संत्येतदाप्रफलेभ्यस्तान्याप्रफलानि

महंति.

This mango is larger than that.

આ કેરી પેલી કેરી કરતાં મોટી છે.

Which of these two do you like ?

આ બેમાંથી તમને કઈ ગમે છે ?

Well, how many sentences have
you got ?

કેમ, કેટલાં વાક્ય થયાં ?

They are very easy.

એતો ઘણાં સહેલાં છે.

We will make them up to twenty.

ચીસનો મેળ આપણો લાવી મુકીશું.

Do you make up your turban
yourself ?

તમે પોતાને હાથે તમારી પાગડી
બાંધો છો ?

I have it made up for me.

હું તો બંધાવું છું.

Sweep this place.

આ જગો વાળો.

Get this place swept.

આ જગો વળાવો.

Write this for me.

આ માટે વાસતે લખો.

Get this written for me.

આ માટે વાસતે લખાવો.

Copy this for me.

મારે સાર આની નકલ કરો.

Get this copied for me. }
Have this copied for me. }

મારે સાર આની નકલ કરો.

I will copy it for you.

હું તમારે સાર તેની નકલ કરીશું.

I will have it copied for you. }
I will get it copied for you. }

હું તમારે સાર તેની નકલ કરાવીશું.

हा आंवा त्यापेक्षां मोठा आहे.
ह्या दोहोंपैकीं आपणास पसंत कोणचा ?
बरें, किती वाक्यें झालीं ?

तीं फार सोपीं आहेत.
आपण तीं बराबर वीस करून ठेवूं.

तुम्ही स्वतः आपलें पागोटें बांधिता-
काय ?

मी बांधून घेतों.

ही जागा झाडून काढ.

ही जागा झाडून काढीव.

हें एवढें मजसाठीं लिहा.

मजकरतां हें एवढें कोणापासून
लिहून घ्या.

रुपा करून याची नकल करा.

मजकरतां याची नकल करवा.

तुम्च्यासाठीं मी त्याची नकल करीन.
आपल्या करतां मी त्याची नकल
करवीन.

अस्त्येतादाप्रफलं तदपेक्षया महत्.
कः संमतो युष्माकमनयोर्द्वयोर्मध्ये.
वरमभूवन् कति वाक्यानि ?

संतित्त्तान्यतिसुलभानि.

संछापयामो वयं तानि पूर्णानि विंशति-
संख्याकानि कृत्वा.

वधीत किं स्वीयमुष्णीषं स्वयमेव यूयं ?

बध्नाम्यहं.

मार्जयैतस्छलं.

मार्जयैतस्छलं केनचित्.

लिखतैतदेतावन्मदर्थं.

लेखयतैतदेतावन्मदर्थं केनापि.

एतस्य (लेखस्य) प्रतिमानं कुरुत
दयां विधाय.

प्रतिच्छायामेतस्य (लेखस्य) कारयत
मदर्थं केनापि.

करिष्याम्यहं तस्य युष्मदर्थं प्रतिच्छायां.
कारयिष्यामि युष्मदर्थमहंप्रतिकर्तितस्य.

Where are you going ?

તમે કાંહાં જાઓ છો ?

Where is he going ?

તે કાંહાં જાય છે ?

Where is that boy going ?

પેલો છોકરો કાંહાં જાય છે ?

Where have you come from ?

તમે કાંહાંથી આવ્યા ?

Where has he come from ?

તે કાંહાંથી આવ્યો ?

Where do you come from ?

તમે કાંહાંથી આવ્યા છો ?

From Poonah.

પુનેથી.

What has brought you here ?

તમારૂં ઈહાં કેમ આવવું થયું ?

Do you learn English ?

તમે અંગરેજી શીખો છો ?

I attend the English school.

હું અંગરેજી નિશાળે જાઉં છું.

Is there leave to-day ?

આજ રજા છે કે ?

There will be leave tomorrow.

કાલે રજા થશે.

Why ? what is to-morrow ?

કેમ ? કાલે શું છે ?

Have you nothing to do ?

તમને કંઈ કામ થંધો નથી ?

Now then, get to work there.

ચાલો હવે કામ વળગો.

Don't make so much noise.

એટલો બધો શોર નહીં કરો.

Don't make such noise.

એવો શોર કરતા નહીં.

What a noise you are making there ?

તમે કેટલી બધી પાડો છો ?

What are you all about here ?

તમે બધા ઈહાં શું કરવાં કરો છો ?

This is the last then.

તારે આ છેલ્લું છે.

What's o'clock ?

What o'clock is it ?

What's the time ?

What time is it ?

કેટલા વાગ્યા ?

आपण कोणीकडे निघालां ?

तो कोठें जात आहे ?

तो मुलगा कोठें जात आहे ?

आपली स्वारी कोठून आली ?

तो कोठून आला आहे ?

आपण कोठून आलां ?

पुण्याहून.

येथें येण्याचें कारण काय ?

तुम्ही इंग्रजी शिकतां काय ?

मी इंग्रजी शाळेंत जात असतो.

आज शाळेस रजा आहे ?

उद्यां रजा मिळेल.

कां ! उद्यां काय आहे ?

तुम्हाला कांहीं उद्योग नाही काय ?

बरे तर, काम करण्यास लागो.

इतका गोंगाट करूं नका.

असा गोंगाट करूं नका.

काय हा कडा मांडला आहे.

येथें सर्व तुम्ही काय करतां ?

तर मग हा शेवटला.

किती तास वाजले ?

निर्गता यूयं कमुद्दिश्य ? (किंनिकटे
निर्गता गतुं ?)

क गच्छन्नस्ति सः ?

स वालकः क गच्छन्नस्ति ?

कुत आगता अत्र भवंतः ?

आगतोस्ति कुतः सः ?

कस्मात्प्रदेशादागताः स्थ यूयं ?

पुण्यग्रामात् .

किं कारणमत्रागमनस्य ?

किमभ्यस्यथ यूयमिग्लीशभाषां ?

गच्छन्नहमस्म्यैंग्लीश्यां शालायां.

अस्यद्य विश्रान्तिः शालायाः ?

मिलिष्यति श्वो विश्रान्तिः .

किं किमस्ति श्वः ?

नास्ति कच्चित्कश्चिदुद्योगो युष्माकं ?

वरं तर्हि, सज्जघं कार्यं कर्तुं.

माकुस्तैतावंतं कलकलं.

कलकलमेतादृशं माकुस्त.

कोयमारब्धः कलकलः .

किं कुर्वत्यत्र सर्वे भवंतः ?

चरमस्तर्ह्ययं.

वादिताः कति केरलाः ?

Do you know what o'clock it is? }
Do you know what the time is? }

Go and ask what o'clock it is ?
Go down a little.

Move down a little lower.

Make me a little room here.

We are very much crowded here.

Don't crowd so.

There is no room here.

You will find room on that form.

Will there be room enough ?

There is plenty of room.

We have no room here.

Call Moteeram.

Call the sepoy.

Call Hurry.

Call Monitor.

Call upon me this evening.

Call at my house this evening.

Nundshunker called upon me
this evening.

I called upon Nundshunker this
morning.

તમે જાણો છો, કેટલા વાગ્યા છે તે?

પુછીઆવો કેટલા વાગ્યા છે ?
જરા નીચે ઉતરો.

જરા નીચે ખસતા જાઓ.

મારેવાસ્તે જરા જગો કરો.

હમે ધહાં ધણુ ભચરડાઇએછિયે.

એટલા ખીચોખીચ ખસતા ના.

આહિં જગો નથી.

તમને પેલી પાટલી ઊપર જગો જડશે.

જગો ખસ થશે?

બહુ જગો છે.

આહીઆં આપણે સાર જગો કાંહાં છે.

મોતીરામને બોલાવો.

સિપાઇને બોલાવો.

હરીને બોલાવો.

શિક્ષકને બોલાવો.

આજ સાંજરે મને મળજો.

આજ સાંજે મારે ઘેર આવજો.

નંદશંકર આજ શાંજે મારે ત્યાંહાં

આવ્યો હતો.

આજ સવારે હું નંદશંકરને ત્યાંહાં
ગયો.

किती वाजले हें तुह्यास माहीत आहे
काय ?

जा आणि किती तास वाजले हें पूस.
जरा खाली जा.

जरा खाली सरक.

मला थोडी जागा द्या.

येथें फार दाटी झाली आहे.

इतकी गर्दी करूं नका.

येथें जागा नाही.

त्या बांकावर तुह्यास जागा मिळेल.

जागा पुरेशी होईल काय ?

जागा पुष्कळ आहे.

आपल्याला येथें जागा नाही.

मोतीरामास बोलाव.

शिपायाला हाक मार.

हरीला हाक मार.

शिक्षकाला बोलाव.

संध्याकाळीं मला भेटा.

आज संध्याकाळीं माझ्या घरीं या.

आज संध्याकाळीं नंदशंकर माझे

घुरीं आला होता.

आज सकाळीं मी नंदशंकराच्या

घरीं गेलों होतो.

कोच्चत् ज्ञातमस्ति युष्माकं कति
वादिता इति ?

गच्छ पृच्छ चेदं कति केरला ध्वनिता
अधो गच्छ किंचित्. . . [इति.

अपसर किंचिन्नीचैः.

दत्त ममालपं प्रदेशं. (स्थानं.)

जातोस्त्यत्र संमर्दो महान्.

न कर्तव्य एतावान् संमर्दः.

न स्थलमत्रास्ति.

लभ्येत तस्मिन् स्थानं मंचे युष्माभिः.

किं भविष्यति पर्याप्तं स्थानं ?

विद्यते समृद्धं स्थलं.

अत्र नास्त्यस्माकं स्थानं.

मोतीरामाख्यमाकारय.

शब्दापय शस्त्रधरं.

आव्हय हरिं.

आव्हय शिक्षकं.

सायं संगच्छध्वं मां.

सायमागच्छताद्य मम गृहं.

अद्य सायमागतोसीन् नंदशंकरो मम

गृहं.

अद्यासमहं प्रातर्गतो नंदशंकरस्य

गृहं.

I will give him a call this evening.

How many sentences can you learn?

We want four then.

I saw him the day before yesterday.

I will go the day after tomorrow.

The day before yesterday, yesterday, to-day, to-morrow, the day after tomorrow.

Does it rain ?

Is it raining ?

It rains fast.

It is a very heavy rain.

Will it rain ?

It is very windy to-day.

There is a great deal of wind to-day.

A great deal of rain fell in the night.

There is a great deal of confusion in that class.

Don't be long !

Stop a minute, I won't be long.

Don't hurry.

Don't be in such a hurry.

આજ સાંજે હું તેને ત્યાં જઈશ

તમે કેટલાં વાક્ય શિખી શકશો ?

તારે ચાર જોઈએ.

પરમ દાદાડે હું તેને માથો હતો.

હું પરમદાદાડે જઈશ.

પરમદાદાડે, ગઈકાલ, આજ,

આવતી કાલ, આવતો

પરમદાદાડે.

શું વરસાદ આવે છે ?

શું વરસાદ વરસે છે ?

જાપરો વરસાદ આવે છે.

વરસાદ ધણો જાપરો છે.

શું વરસાદ આવશે ?

આજ પવન બહુ છે.

આજ પવનનું જોર બહુ છે.

રાત્રે વરસાદ બહુ જ આવ્યો.

પેલા વર્ગમાં ધણી ગડબડ થાય છે.

વાર ન લાગે, હો !

જરા સચ્ચર ખમો, મને વાર નહીં લાગે.

ઉતાવળ કરતા ના.

એટલી જલદી કરતા ના.

मी आज संध्याकाळीं त्याला भेटेन.
 आपण किती वाक्ये शिकाल ?
 तर मग आत्ताला चार पाहिजेत.
 मी परवांच्या दिवशीं त्यांस भेटलों
 होतो.
 परवांचे दिवशीं मी जाईन.
 परवां, काल, आज, उद्यां आणि
 परवां.

पाऊस येतो काय ?
 पाऊस पडतो काय ?
 पर्जन्याचा वर्षाव चालला आहे.
 पाऊस फार सपाट्याचा आहे.
 पाऊस पडेल काय ?
 आज वारा फार सुटला आहे.
 आज वाऱ्याचा फार सुसाटा चालला
 आहे.

रात्रीं पुष्कळ पाऊस पडला.
 त्या वर्गांत फार गोंधळ आहे.

फार वेळ लावूं नको हो !
 जरा थोडा मला उशीर नाही.
 त्वरा करूं नको.
 इतकी घाई करूं नको.

संगस्येहमद्य सायं तं प्रति.
 कति वाक्यान्वभ्यसिष्यंति भवंतः ?
 अपेक्षितानि तर्ह्यस्माकं चत्वारि.
 संगतोहमासं तान्प्रति परश्वो दिने.

गमिष्याम्यहं परस्मिन्नहनि.
 परश्वः, ह्यः, अद्य, श्वः अथच परश्वः

किमायाति पर्जन्यः ?
 पतति किं पर्जन्यः ?
 चलितमस्ति पर्जन्यस्यातिवर्षणं.
 अस्त्यद्य बलवत्तरः पर्जन्यः .
 भविष्यति किं वृष्टिः ?
 प्रवृत्तोस्त्यद्य महान् समीरणः .
 प्रचलितोस्त्यद्य महान् वायोनिर्घोषः .

पतितो निशि बहुशः पर्जन्यः .
 विद्यते तस्मिन्वर्गे बहुशो व्यत्ययः .

न कलय विलंबं बहुकालं !
 प्रतिपालय किञ्चिन्न विद्यते मम विलंबः
 न विधेहि त्वरां.
 न विधेयैतावती त्वरा.

You are in a great hurry.

What a hurry you are in !

You are very rude.

He is a very well-behaved boy.

Twenty will be enough I think.

In Gujrati you pronounce the

last word in a sentence very

emphatically.

In English the voice must general-

ly fall at the end of a sentence.

He is a great dunce.

You are very late this morning.

How is it you are so late ?

What has made you so late.

Has it gone ten ?

Has it struck ten yet ?

The Nazir's clock has struck, but
not the one in the fort.

Nine, a quarter past nine, half past
nine, a quarter to ten, ten.

તમે ધણી ઉતાવળ કરો છો.

તમે કેટલી જલદી કરો છો !

તમે ધણુ ખેમ્મદ્ય છો.

તે છોકરાની ચાલચલગતુ સારી છે.

મારી નજરમાં વીસ બસ આવે છે.

ગુજરાતીમાં તમે વાક્યનો છેલ્લો શબ્દ

ધણુ જોરથી બોલો છો.

અંગરેજીમાં વાક્યને અંતે ધણુ કરીને

સ્વર નરમ પાડવો.

તે ધણો મૂર્ખ છે

આજ તમને બહુ મોડું થયું છે.

તમને એટલી વાર કેમ લાગી ?

તમને એટલું મોડું કેમ થયું ?

દશ થઈ ગયા કે ?

દશ વાગી ગયા કે ?

નાજરના ઘડિયાળમાં તો વાગ્યા, પણ
કિલ્લાનાં ઘડિયાળમાં નથી વાગ્યા.

નવ, સવાનવ, સાડાનવ, પોણાદશ,

દશ.

फार उतावळा आहेस.

ताय ही तुमची घाई !

फार दांडगा आहेस.

ते मुलगा सज्जन आहे.

ला वाटते वीस पुरेत.

जराथी भाषेत वाक्याच्या शेवटील
शब्दावर तुम्ही फार जोर देतां.

ग्रेजीमध्यं वाक्याच्या शेवटीं बहुधा
स्वर कोता होतो.

तो केवळ ढ आहे.

गुलाला आज सकाळीं फार उशीर
झाला.

गुल्लास इतका उशीर कसा झाला ?

गुल्लास इतका वेळ (उशीर) कां
लागला.

रहा होऊन गेले ?

रहा वाजले काय ?

नाझराच्या घडाळ्याचे वाजले ;
पण किल्यांतले वाजले नाहीत.

नऊ, सद्गानऊ, साडेनऊ, पावणेदहा,
दहा.

त्वमत्यंतं भवसि त्वरावान्.

केयं भवतां त्वरा !

उद्धत्तोसि त्वमत्यंतं.

अस्त्ययं शिशुः सज्जनः...

भासते मम विंशतिरेवालमिति.

युष्माभिर्गुर्जरभाषास्त्ववाक्यचरमशब्दे
(उच्चारणवेलायां) अतीव घनता
दीयते.

इंग्लीशभाषायां वाक्यस्य समाप्तौ
स्वरोल्पो (लघुः) भवति.

अस्ति सकेवलं मूर्खः.

महानद्य प्रातरभूद्विलंबो भवतां.

युष्माकमेतावान्जातः कथं विलंबः ?

किमिति जात एतावान्कालविलंबो-
युष्माकं.

दश भूत्वा गताः ? (अतीताः)

किं ध्वनिता दश ?

ध्वनिता नाझराख्याधिकारिणो घटीयंत्र-
संबंधिनः; परंतु दुर्गस्त्वघटीयंत्र-
संबंधिनो न शब्दिताः .

नव, सपादनव, सार्धनव, पादोनदश,
दश.

Twenty minutes past ten, five
and twenty minutes past ten,
half past ten.

Five and twenty minutes to
eleven.

It is about ten minutes to
eleven.

It has not gone eleven.

It wants about five minutes to it.

How do you do ?

Are you quite well this morning?

I am not very well.

You are not looking very well.

He says he has been very ill.

He don't look very ill.

He is looking very well.

What has been the matter with you?

What is the matter with him ?

Where have you been ?

What have you been doing ?

Where has he been ?

What has he been doing ?

દશ ને વીશ મિનિટ, દશ ને પચીશ
મિનિટ, સાડા દશ.

અગ્યારમાં પચીશ મિનિટ કમ,

અગ્યારમાં આસરે દશ મિનિટ બાકી
છે.

અગ્યાર નથી વાગી ગયા.

આસરે પાંચ મિનિટ ઓછાં છે.

તમારી શી ખબર છે ?

આજ તપ્પીયત તો સારી પડે ખુશ છે?

મારી તપ્પીયત સારી નથી.

તમારો એહેરોજ કહી આપે છે ને.

તે કેહેછે કે હું માંદો હતો.

તે કંઈ માંદો જણાતો નથી.

તેનો એહેરો તો સારો દેખાયછે.

તમને શું થયું હતું ?

તેને શું થયું છે ?

તમે કાંહાં ગયા હતા ?

તમે શું કચ્ચાં કરતા હતા ?

તે કાંહાં ગયો હતો ?

તે શું કચ્ચાં કરતો હતો ?

दहा वाजून वीस मिनिटें, दहा
वाजून पंचवीस मिनिटें ;
साडेदहा.

अकरा वाजण्याला पंचवीस मिनिटें कमी
आहेत.

अकरा वाजायला सुमारे दहा मिनिटें
कमी आहेत.

अकरा वाजून गेले नाहीत.

अजून पांच मिनिटें कमती आहेत.

कशी काय खबर आहे ?

आज तब्येत नीट आहेना ?

बराबर नाही.

आज तुमची तब्येत बराबर दिसत
नाहीं.

तो ह्मणतो कीं, मी फार अजारी आहे.

तो फार अजारी दिसत नाही.

तो तर अतां चांगला दिसतो.

तुझ्याला काय झालें आहे ?

त्यास काय झालें आहे ?

तुझी कोठें गेलां होतां ?

तुझी काय करीत अहां ?

तो कोंठें गेला आहे ?

तो काय करीत आहे ?

दशवादनोत्तरं विंशति मिन्युटानि,
दशवादनोत्तरं पंचविंशति
मिन्युटानि ; सार्धदश.

न्यूनानि वर्त्तत एकादशवादनस्य
पंचविंशति मिन्युटानि.

अनुमानतः संति न्यूनानि दश
मिन्युटान्येकादशवादनस्य.

नातीता एकादश केरलाः .

विद्यंते पंचोनानि*मिन्युटान्यद्यापि.

अस्ति कीदृशी प्रकृति युष्माकं ?

समीचीना किमस्त्यद्य प्रकृतिः ?

न सग्यगस्ति.

न दृश्यते युष्माकमद्य प्रकृतिः

समीचीना.

स वदत्यहमस्मि बहु दुःखी.

स नावलोक्यते बहु दुःखी.

आलोच्यते स इदानीं निर्दुःखः .

(निरुपद्रवः.)

किमद्य समजनि युष्माकं ?

किमद्याभवत्तस्य ?

क भवंत आसन् गताः ?

किं कुर्वतो भवंत आसते ?

स गतः कास्ते ? (स क गतोस्ति ?)

स किं कुर्वन्नास्ते ?

We have been learning our lessons.

He has been writing his copy.

I have written my letter.

They have written their copies.

We have done our sums.

You talk a great deal.

Don't talk so much.

Less talk and more work.

When Motceram comes, send him
to me.

When you have got it ready, tell
me.

When you have done it, bring it
to me.

When you have finished it, bring
it to me.

Finish it before you leave it.

Don't leave it half-done.

Don't leave it unfinished.

When shall you finish it ?

When will you finish it ?

Where did you buy it ?

What did you give for it ?

હમે હમારો પાઠ શિખતા હતા.

તે પોતાનો ખરડો ચિતરતો હતો.

મેં મારો કાગળ લખ્યો છે.

તેઓએ પોતાના ખરડા ચિતર્યા છે.

હમે હમારા હિસાબ ગણ્યા છે.

તમે બહુબોલો છો.

એટલી બધી વાતો ના કરતા.

વાત તો હવે બહુ યહ, કામે વળગો.

મોતીરામ આવે તારે મારી પાસે
મોકલજો.

જારે તૈઆર થાય ત્યારે મને
કહેજો.

જારે કરી રોહો તારે મારી પાસે
લાવજો.

જારે પુરૂં થાય તારે મારી પાસે
લાવજો.

પુરૂં કર્યા વગર સુકતા ના.

અર્ધું કરીને રહેવા દેતા ના.

અર્ધુરૂં સુકતા ના.

તમે તે ત્યારે પુરૂં કરશો ?

તમે તે ત્યારે કે પુરૂં કરવાના ?

તમે તે કાંહાંથી ખરીદ કીધું ?

તમે એનું શું આપ્યું ?

भाक्षीं आपले पाठ शिकत आहों.
 तो खरडे लिहीत आहे.
 मी आपलें पत्र लिहिलें.
 त्यांनीं आपले खरडे लिहिले.
 आक्षीं आपले हिशेब केले.
 तू फार बडबड करतोस.
 इतकी वटवट करूं नको.
 थोडें बोलून पुष्कळ काम करा.
 मोतीराम आल्यावर मजकडे पाठीव.
 तुमचें तयार झालें हणजे मला सांगा.
 तुमचें झालें हणजे मजकडे घेऊन या.
 तुमचें समाप्त झालें हणजे मजकडे
 घेऊन या.
 पुरें केल्यावांचून सोडूं नका.
 अर्धेच सोडूं नका.
 मध्येच सोडूं नका.
 तुमचे हातून तें केव्हां पुरें होईल ?
 तुझीं तें केव्हां पुरें करणार ?
 हें कोठें विकत घेतलें ?
 झाला काय दिलें ?

अभ्यस्यामो वयमस्माकं पाठं.
 स लिखन्नस्तेऽभ्यासपत्राणि.
 लिखितं मया स्वीयं पत्रं.
 लिखीकृतानि तैः स्वीयान्यभ्यासपत्राणि.
 कृतान्यस्माभिः स्वीयानि गणितानि.
 करोषि त्वं बव्हीं कथनां.
 माकुर्वेतावतं प्रलापं.
 बहुलं कुरुत कार्भमल्पमुक्त्वा.
 प्रेषय मोतीरामाख्यं तदागमनोत्तरं
 मन्तिकटे. §
 कथयत मांप्रति युष्माकं सज्जीकरणा-
 नंतरं.
 आगच्छत मन्तिकटे गृहीत्वा तत्र
 युष्माकं यदा सिद्धं भविष्यति.
 आगच्छत मत्समीपे गृहीत्वा परिपूर्णं
 युष्माकं यदा भविष्यति.
 न त्यजत पूर्णमकृत्वा.
 न मोचयतार्धमेव.
 न क्षिपत मध्य एव.
 कदा पूर्णं तद्भवेद्युष्मद्भस्तेन ?
 कदा तत्पूर्णं कर्तारो भवंतः ?
 केदं गृहीतं क्रीत्वा ?
 मूल्यं किं दत्तमेतस्य ?

How much did it cost ?

It is very dear I think.

Is it dear or cheap ?

What does he ask for it ?

He asks a great deal for it.

He will take less than that.

What is the lowest he will take ?

That is the lowest price.

What will you give for it ?

What do you think it's worth ?

You have given too much for it.

It is not worth what you have
given for it.

You have been cheated.

You have been taken in.

It is a complete take-in.

I think you have bought it very
cheap.

It is quite a bargain.

It is a great bargain I think.

Will you lend me your pencil ?

May I use your slate ?

તેનું શું ખર્ચ ?

મારી નજરમાં બહુ મોઢું આવે છે.

તે મોઢું છે કે સોઢું ?

તે એનું શું કેલે છે ?

એતો એનું બહુ માગે છે.

એમાંથી તે કંઈ ઓછું કરશે.

ઓછામાં ઓછું તે શું લેશે ?

ઓછામાં ઓછી કીમત એજ.

તમે એનું શું આપશો ?

તમે એમાં કેટલાનો માલ ધારો છો ?

તમે એનું બહુજ આપ્યું.

તમે આપ્યું તેટલાનો એમાં માલ
નથી.

તમે છેતરાઈ આવ્યા.

તમે ડગાઈ આવ્યા.

એતો પુરી ડગાઈ છે.

મને લાગે છે કે તમે ઘણું સોઢામાં
લાવ્યા છો.

એતો મફત છે.

મારી નજરમાં ઘણુંજ સસ્તું આવે છે.

જરા તમારી કલમ મને આપશો ?

હું તમારી સ્લેટ વાપરું (અથવા લઉં) ?

त्यास काय पडलें ?
 मला हें फार महागसें वाटतें.
 हें महाग कीं स्वस्त ?
 तो याचें काय सांगतो ?
 तो तर पुष्कळच सांगतो.
 त्यापेक्षां तो कमी घेईल.
 तो कर्मोत्कमी काय घेईल ?
 तीच निदानची किंमत.
 तूं याचें काय देशील ?
 तुझास याची किंमत काय असेलसें
 वाटतें ?
 तुझीं याची फार किंमत दिली.
 तुझीं जें दिलें तेवढ्याचा हा माल
 नाहीं.
 तुझी फसलां.
 तुझांस ठकविलें.
 ही तर पुरी ठकवाजी आहे.
 तुझाला तें फार स्वस्त सांपडलेंसें मला
 वाटतें ?
 हें तर अगदीं फुकटांत पडलें.
 हें खूपच स्वस्तेंसें वाटतें.
 अंमळ तूंमची पोन्सिल बाल काय ?
 मी तुमच्या पाटीवर लीहूं काय ?

किं पतितं तस्य (मूल्यं) ?
 भासते मम महर्घमेतदिति.
 इदं किं महर्घमाहोस्वित्समर्घ ?
 स किं ब्रवीत्येतस्य (मूल्यं) ?
 सतु वदाते बहुतरमेव.
 स ग्रहीष्यति तदपेक्षया न्यूनं.
 किमादास्यति स न्यूनान्यूनं ?
 अंततस्तदेव मूल्यं.
 भवान्कमर्घमेतस्य दाता ?
 किमेतस्य मूल्यं युष्माकं भासते ?
 मूल्यं गुरुतरमेतस्य दत्तं युष्माभिः.
 तावतो न पर्याप्तमेतत्क्रेयं यावदत्तं
 भवद्भिः.
 वंचिता यूयं.
 युष्माकं वंचना विहिता.
 अस्तीयं तु पूर्णा वंचकता.
 भासते मम युष्माकं तदत्यल्पमूल्येन
 मिलितमिति.
 निश्चितमंतरेणैव मूल्यं लब्धमेतत्.
 प्रतिभात्यतीव समर्घमेतदिति.
 दास्यथ यूयं किंचित्कालं भवत्खटिर्नी ?
 लिखामि किमहं युष्मत्पट्टिकायां ?

Send for some chalk ?

થોડો સફેતો મંગાવો.

Get me a piece of chalk ?

એક સફેતાનો કડકો મને આણી આપો.

Send Hurry to buy some.

હરી પાસે થોડા મંગાવોની.

I have sent for some.

મેં થોડા મંગાવ્યો છે.

He is a long while gone.

તે તો ધારનો ગયો છે.

How many days does it want to
the Diwalee ?

દીવાળીને કેટલા દાહાડા
જોઈએ ?

It don't want many days to the
Diwalee.

હવે દીવાળીને ઘણા દાહાડા આકી
નથી.

We shall soon have the Diwalee
here.

હવે દીવાળી જલદી
આવશે.

How many days' leave will there
be ?

કેટલા દાહાડાની રજા પડશે ?

How many days' were given last
year ?

પોર કેટલા દાહાડાની રજા આપી
હતી ?

I am going to Cuttargám this
evening.

આજ સાંજરે હું કતારગામ જવાનો
છું.

My brother is going to Bombay
next week.

આવતા આઠવાડિઆમાં મારો ભાઈ
મુંબઈ જવાનો છે.

When will he return ?

તે ક્યારે પાછો આવશે ?

When is he to return ?

તે ક્યારે પાછો આવવાનો છે.

Will he go by water or by land ?

તે વાંદાંણે જવાનો છે કે પગ રસ્તે.

थोडासा खडू आणावयास सांग.
 खडूचा तुकडा घेऊन ये.
 हरीस थोडा विकत आणावयास पाठीव.
 मी थोडा आणावयास पाठविलें आहे.
 त्याला जाऊन पुष्कळ वेळ झाला.
 दिवाळीला अजून किती दिवस आहेत ?

दिवाळी काहीं फार लांब नाही.

दिवाळी आतां लवकरच येईल.

किती दिवसांची रजा मिळेल.

गेले वर्षी किती दिवसांची रजा दिली
 होती ?

मी आज संध्याकाळीं कटारगावीं जाईन.

पुढील आठवड्यांत माझा भाऊ मुंबईस
 जाणार आहे.

तो केव्हां परत येईल ?

तो केव्हां परत यावयाचा आहे ?

तो पाण्यांतून जाणार किंवा पायवाटेनें
 जाणार ?

कथयत कंचिदानयितुं खटिकाखंडं.

एहि गृहित्वा खटिकाखंडं.

प्रेषय हरिमानयितुं विक्रीय स्वल्पं.

प्रहितोऽस्ति मया स्वल्पमानयितुं.

अतीता तस्य बह्वी वेला गत्वा.

कति संति दिनान्यद्यारभ्य दीपालीं
 यावत् ?

न विद्यते दूरतो द्वीपाली.

इतः शीघ्रमागमिष्यति दीपाली.

मिलिष्यति कति दिनानि विश्राम

(अपवर्गः)

दत्तासीत्कति वासराणि परुत् (पूर्ववर्षे.)

विश्रांतिः ?

सायं गमिष्याम्यहमद्य कटाराख्यग्रामं.

गंता मदीयः सहोदरोऽग्निभे वाराष्ट्रके
 मुंबण्यां.

कदाप्रत्यापातिष्यति(प्रत्यागमिष्यति)सः ?

परावृत्य कदागंता सः ?

गंता स जलमार्गेण स्थलमार्गेण वा.

(पद्मया) (पादध्वनावा) ?

He is to go by the steam-boat.

તે આગખોટમાં જવાનો છે.

How long is the steam-boat
going ?

આગખોટને જતાં કેટલીવાર લાગે છે ?

When is it to go ?

તે કેવારે જાયશે ?

There are six boys absent this
morning.

આજ છ છોકરા ગેર હાજર છે.

Who are they ?

કોણ કોણ છે.

Have you counted the monitors ?

તમે શિક્ષકોને ગણ્યા છે ?

Hurichund has gone to live at
Bombay.

હરીચંદ તો મુંબઈ રહેવા ગયો.

In what part of the town do you
live ?

તમે શહેરમાં કિયે ઢેકાણે રોહો છો ?

Does he live near the school ?

શું તે નિશાળની પાસે રહે છે ?

Chatoorbhujdás lives a long way
off.

ચતુર્ભુજદાસ ધણો દુર રહે છે.

These two boys live near each
other.

આ બે છોકરા પાસેપાસે રહે છે.

They live in the same street.

એઓ એકજ મોહોલામાં રહે છે.

His parents don't allow him to
play in the street.

તેનાં માઆપ તેને મોહોલામાં રમવા
દેતાં નથી.

Sit in your right place.

ખોતાની જગો જાયર બેસો.

तो भागवोटींतून जाणार आहे.
आगवोट किती दिवसांनी पोहचते ?

सोऽग्नितरण्या गंता.
अग्निनोः कतिभिर्वासरैः प्राप्नोति ?

ती केव्हां निघणार आहे ?
आज सहामुल्लें गैर हजर आहेत.

कदा निर्गमिष्यति सा ?
नामता अद्य षडर्भकाः.

ते कोण कोण ?
शिक्षक किती आहेत ते मोजिलेस
काय ?
हरिश्चंद्र मुंबईस रहावयास गेला आहे

के के ते ?
संति कति शिक्षकाः संख्याताः किं तैः
त्वया ?
हरिश्चंद्रः स्थातुमगमन्मुंमयर्षोप्रति.

तुझी कोणते पेटेंत राहातां ?
तो शाळेच्या जवळ राहातो काय ?
चतुर्भुजदास फारच लांब राहातो.

तिष्ठत यूयं कस्मिन्पण्यस्थाने (आपणे)
(वीथ्यां.) ?
किं तेन स्थीयते शालां निकषा ?
निवसति बहुदूरे चतुर्भुजदासः .

हीं दोन मुल्लें जवळ जवळ राहातात.

निवसत इमावुभावर्भकावारादारात् -

ते येकाच पेटेंत राहातात.

निवसंति ते एकास्मिन्नायव्ययस्थाने.
(आपणे) (एकस्यामेव वीथ्यां.)

त्याचे आईबाप त्यास रस्यांत खेळूं
देत नाहींत.

रथ्यायां क्रीडितुं नाभ्यनुजानीतः पितरौ
तस्य तं.

तू आपल्या जाग्यावर बैस.

उपविश त्वमाग्नीये स्थाने.

What is your number ?

તમે કેટલામા છો ?

Count the boys.

છોકરા ગણી વાળો.

Don't forget to reckon the monitors.

શિક્ષકોને ગણવાને ભુલતા ના.

At night the streets are full of people.

રાત્રે રસ્તા લોકોથી ભરાયલા હોય છે.

Have you been to hear the Gurba?

તમે ગરબા સાંભાળવા ગયા હતા ?

Which is the best night to go ?

સજીથી સારા ગરબા કઈ રાત્રે ગવાય છે ?

Some say tomorrow-night and some the next night.

કેટલાએક કાલેરાત્રે કેહે છે અને કેટલાએક પરમ દાહડે કેહે છે.

How long does it last ?

ગરબા કાંહાંસુધી ગવાય છે ?

At what time at night ought we to go ?

રાત્રે કેવારે આપણે જવું જોઈએ ?

How many sentences have you got ?

તમારી પાસે કેટલાં વાક્યો છે ?

It is not enough I think.

એટલાં તો બસ નથી.

I must give you a few more.

મારે તમને થોડાં વધારે આપવા જોઈએ.

Some of the boys wish to write letters in English.

કેટલાએક છોકરાઓની અંગરેજીમાં કાગળ લખવાની મરજી છે.

That would be too difficult a lesson.

એ પાઠ ઘણો જ મુશ્કેલ પડશે.

तुझा नंबर कितवा?

मुलें मोज.

शिक्षक मोजण्यास विसरूं नको.

रात्रीं रस्यांत लोकांची गर्दी होते.

तुं गर्भे ऐकण्यास गेला होतास काय ?

कोणते रात्रीं गेलें असतां चांगले गर्भे
ऐकण्यास सांपडतील ?

कोणी झणतात उद्यांची रात्र कोणी
परवांची.

ते किती दिवसपर्यंत चालतात ?
रात्रीस किती वाजतां गेलें पाहिजे ?

तुमच्यापाशीं किती वाक्ये आहेत ?

तीं पुरेशीं नाहींत असें वाटतें.
थोडींशीं आणखी दिलीं पाहिजेत.
काहीं मुलें इंग्रजींत पत्रें लिहूं इच्छितात.

तो पाठ फारच अवघड पडेल.

कतिथं तव स्थितिस्थानं?

गणय पोतान्.

मा प्रस्मर गणयितुं शिक्षकान्.

भवति संवाधो लोकानां रथ्यायां रात्रौ.

किं गतवांस्त्वं श्रोतुं स्त्रीणां मंडलीगानं?
(शारदंगानं)

कस्यां निशायां गतैः सद्विर्लप्स्यंते रम-
णीयानि स्त्रीणां शारदानि गीतानि
श्रोतुं ?

केचिद्वदंति श्वस्तनी रात्रिरिति केचित्
परश्वस्तनीति.

कति दिनपर्यंतं प्रचरंति ते ?
गंतव्यं कति वादनवेलायां रात्रौ ?

कति संति युष्मन्निकटे वाक्यानि ?

भासते तानि पूर्णानि न संतीति.
अवश्यं देयानि किंचिदधिकानि.

समीहंते पोताः केचिदिंग्लीशलिप्या
लिबीकर्तुं पत्राणि.

अतिकठिनो भवेत्स पाठः.

Only two or three boys would be able to do it.

એ ત્રણ છોકરાઓ જ માત્ર કરી શકશે

Some of the boys make a great many mistakes.

કેટલાએક છોકરાઓને ઘણી ત્રુટી પડે છે.

Show me your sentences.

તમારાં વાક્ય મને બતાવો.

You have made a great many blunders.

તમે ઘણે કેટલાં ભૂલ કરી છે.

You had better write them all over again.

અધાં ફરીથી લખો તો ઠીક.

You had better ask him.

તમે એને પુછી જુઓ તો ઠીક.

You had better not go without asking your father's leave.

તમારા બાપને પુછીને જાઓ તો ઠીક.

You had better do it at once.

હમણાં જ હમણા કરી નાખો તો ઠીક.

We had better make them up to fifteen.

પંદર લગણુ કરી નાખીએ તો ઠીક.

We had better go this way.

આપણે આ રસ્તે જઈએ તો ઠીક.

I have lost my pencil.

મેં મારી કલમ ખોઈ છે.

Where did you lose it?

કાંહાં ખોઈ ?

I lost it as I was coming to school.

નિશાળે આવતાં ખોઈ.

दोन किंवा तीन मुलांच्या हातून मात्र
तो तयार होईल.

कांहीं कांहीं मुलें तर पुष्कळच चुक्या
करतात.

तुमचीं वाक्यें मला दाखवा.

तुम्ही पुष्कळ चुक्या केल्या आहेत.

तें सर्व फिरून लिहाल तर बरें.

तुम्ही त्याला विचाराल तर ठीक.

तुम्ही आपल्या वडिलांस विचारल्या-
खेरीज जाऊं नये हें चांगलें.

तुम्ही तें एकदम करून टाकाल तर
चांगलें.

आपण पंधरांची भरती केली तर बरी.

आपण या रस्त्यानें गेलों तर चांगलें.

मी आपली पेन्सिल हरविली.

कोठें हरविली ?

शाळेंत येतांना गमावली.

साधयिष्यते स पाठो द्वाभ्यामुत त्रिभिः
शिःशुभिः

बहून्यन्यथा कुर्वति कोचित् कोचित्
पोताः.

प्रदर्शयत युष्मद्वाक्यानि मांप्रति.

बहून्यन्यथाकृतानि संति युष्माभिः

लिख्यते चेत्तत्पुनः सर्वं भवद्भिस्ताई वरं.

प्रक्षयंति भवतो यदि तंप्रति तर्हि सम्यक्-
योग्यमेतद्भवद्भिरपृष्ट्वा ज्यायसो न गं-
तव्यमिति.

सम्यगेतदेकपदे एव (एकोच्छासे एव)
भवतो यदि करिष्यंति.

यदि विधीयते स्माभिः पंचदशपूर्ति-
स्ताई योग्यं.

यद्यनेन पथा चक्रम्यते ऽस्माभिस्ताई वरं.
भ्रंशिता मया स्वीया वर्णतूला.

क्वादर्शनं गमिता ?

आगच्छता शालां श्रंशिता.

I have lost it somewhere in the school.	નિશાળમાંજ કહીં પાડી તો.
When did you lose it ?	ક્યારે ખોઈ ?
Look for it. . .	શોધો તો ખરા.
You will find it I dare say, if you look for it.	શોધશો તો જડશે ખરી.
Have you found it ?	તમને જડી કે ?
Can't you find it ?	જડતી નથી કે ?
Where have you been looking for it ?	તમે કાંહાં ખોળતા હતા ?
How long has it been lost ?	ક્યારની ખોવાઈ ગઈ છે ?
I have looked every where for it.	હું બધે શોધી વાળ્યો.
I have looked all over the school for it.	હું તો બધી નિશાળ ખોળી વાળ્યો.
I can't find it any where.	મને તો કહીં જડતી નથી.
He has just found it.	તેને હમણાજ જડી.
Where did he find it ?	તેને કાંહાંથી જડી ?
Is it found ?	જડી કે ?
Where was it found ?	કાંહાંથી જડી ?
Has any body taken my pencil ?	કોઈએ મારી કલમ લીધી છે ?
Have any of you got my pencil ?	તમારામાં કોઈની પાસે મારી કલમ છે ?

शाळेंतच कुठें तरी पडली.

केव्हां पडली ?

शोध तर कर.

शोध करशील तर सांपडेल असें वाटतें.

सांपडली काय ?

सांपडत नाही काय ?

तू कोठें पहात होतास ?

गमावून किती वेळ झाला.

मी चोंहीकडे धुंडिलें.

मी त्यासाठीं सर्व शाळा धुंडिली.

मला ती कोठेंच सांपडत नाही.

त्याला ती आतांच सांपडली.

त्याला ती कोठें सांपडली ?

सांपडली काय ?

कोठें सांपडली ?

माझी पेंसिल कोणी घेतली काय ?

तुझांपैकी कोणाजवळ माझी पेंसिल

आहे काय ?

शाळायामेव तार्हे पतिता क्वचित्.

कदा पतिता ?

शुद्धि तु कुरु.

संशयते यदि शोधायिष्यसीति
भासते.

किं लब्धा ?

किं न लभ्यते ?

क गवेषितवान् भवान् ?

क्रियती वेला समजनि गमायित्वा.

मार्गिता मया चतसृषु दिक्षु.

मयान्वेषिता तदर्थं सर्वां शाला.

नालभ्यत सा मया क्वापि.

लब्धेदानीमेव तेन सा.

क प्राप्ता तेन सा ?

किं लब्धा ?

क्वोपलब्धा ?

केनचिद्गृहीता किं मम कठिनी ?

विद्यते किं मम लेखनी युष्माकं मध्ये

कस्यचिन्निकटे ?

I was up very late last night.

How late were you up?

Was he up all night?

I sat up till, three o'clock.

I went to bed very early.

When did you go to bed?

You must go to bed early to-
night.

It is a bad thing to sit up late at
night.

At what time do you go to bed
at night?

At what time do you get up in
the morning?

Do you rise early?

Are you an early riser?

Do you get up early?

I was up before day-light.

I am up every morning before
six o'clock.

Is the sun up yet?

The sun does not rise now till
after six.

કાલે રાત્રે હું બહુ મોજે સુતો.

કાંઈંસુધી તમે જાગતા હતા ?

તેણે આખી રાત જાગ્યો કીધો કે

ત્રણ વાગતાસુધી હું જાગ્યો.

હું બહુ વહેલો સુતો.

તમે ક્યારે સુતા ?

આજ રાત્રે તમારે વહેલા સુઈ જવું.

રાત્રે ધણીવાર લગણુ જાગવું તે સાઈ
તરીં.

રાત્રે તમે ક્યારે સુઓ છો ?

સવારે તમે ક્યારે ઊઠો છો ?

તમે વહેલા ઊઠો છો કે ?

તમને વહેલા ઊઠવાની ટેવ છે કે ?

તમે વહેલા ઊઠો છો કે ?

હું અજવાણું થતાં વહેલાં ઉઠ્યો.

હું રોજ સવારે છ વાગ્યા વહેલાં

ઊઠું છું.

સુરજ ઉગ્યો કે ?

હમણા સુરજ છ વાગ્યા પછી ઊગે છે.

रात्रीं निजावयास फार उशीर झाला.
 केवढा वेळपर्यंत जागत होतास ?
 तो सारी रात्र जागत होता काय ?
 मी तीन वाजे तोंपर्यंत जागत होतो.
 मी लवकरच निजलों.
 तुम्ही केव्हां निजलां ?
 तुम्हाला आज लवकर निजलें पाहिजे.

रात्रीं फार वेळ जागणें फार वाईट आहे.
 रात्रीं तुम्हीं केव्हां निजतां ?

सकाळीं केव्हां उठतां ?

लवकर उठतां काय ?
 तुम्ही लवकर उठत असतां काय ?
 तुम्ही लवकर उठतां काय ?
 मी अरुणोदयाचे पूर्वीच उठलों.
 मी दर रोज सहा वाजायाचे अगोदर
 उठतो.
 सूर्योदय झाला काय ?
 आतांही सहा वाजल्याखेरीज सूर्योदय
 होत नाही.

अभूद्विलंबो निशि निद्रां सेवितुं.
 जाग्रदासीः कियतीं वलां यावत् ?
 जागरितवान् किं सं सर्वां रात्रिं ?
 अजागरमहं केरलत्रयध्वननावधि.
 अस्वपमहं शीघ्रमेव.
 सुप्ताः कदा यूयं ?
 अब्ज झटिति निद्रातव्यमवश्यं युष्माभिः.

अति गर्हितं (अतिविकारजनकं) अ-
 स्ति बहुकालं रात्रौ जागरणं.
 कदा विधीयते निशि निद्रा युष्माभिः ?

कदोत्थीयते रात्र्यंते भवद्विः ?

अति सत्वरं किमुत्थीयते भवद्विः ?
 किमुत्तिष्ठत शीघ्रं यूयं ?
 त्वरितमुत्थिता भवत किं यूयं ?
 उत्थितोऽस्म्यहमर्वागरुणोदयात्.
 प्रतिदिनमुत्थितोभवाम्यहं षट्केरलध्व-
 ननादवार्क.
 अभूत् किं सूर्योदयः ?
 एतेषु दिवसेषु षण्णां केरलानां ध्वन-
 नांविना नोदेति सूर्यः.

The twilight in England is some times two hours long.

હજ્જાંડમાં અળત્રણું કોઈ વખતે બે કલાકસુધી રહે છે.

Indeed in the middle of summer there is a little twilight all night long.

ભર ગિ-હાળે તો થોડું થોડું અળત્રણું આખી રાત હોય છે.

In London the days are longer in summer, and shorter in winter than they are here.

અહિં આંનાં કરતાં લંડનમાં ગિ-હાળાના દાહાડા લાંબા હોય છે, અને શિ-આળાના ઢુંકા હોય છે.

Would you like a drive ?

ગાડીમાં બેસીને ફરવા ચાલશો ?

Where shall we drive to ?

કેણી તરફ જઈશો ?

Get the ga'rry ready.

ગાડી તૈયાર કરો.

Put the bullocks to.

બળદ જોડો.

Is it a good road ?

તે સારો રસ્તો છે ?

What sort of a road is it ?

તે કેવો રસ્તો છે ?

It is very muddy in some places.

કોઈ કોઈ જગ્યાએ બહુ કાદવ છે.

The roads are very bad.

રસ્તા ધણા ખરાબ છે.

They are repairing the roads.

તેઓ રસ્તા સમારે છે.

In the rainy season the roads are impassable.

ચોમાસામાં રસ્તામાં ચલાવું નથી.

इंग्लंड देशांत सकाळ संध्याकाळचा
अल्पप्रकाश कधीकधी दोन दोन-
तास असतो.

ऐन उन्हाळ्यांत तर सारी रात्र थोडासा
मंदप्रकाश असतो.

एथच्या पेक्षा लंडनमध्ये उन्हाळ्यांत
दिवस मोठा असतो व हिवाळ्यांत
लहान असतो.

गार्डीतबसून जरा फिरण्याची मर्जी
आहे काय ?

कोठें जावें बरें ?

गाडी तयार करण्यास सांग.

बैल जोडा.

तो रस्ता चांगला आहे ?

तो रस्ता कसा काय आहे ?

कांहीं कांहीं ठिकाणी फारच चिखल
आहे.

रस्ते फार खराब आहेत.

ते रस्ते नीट करीत आहेत.

पावसाळ्यांत तर रस्ते जाण्याजोगे न-
सतात.

भवति कदाचित्कदाचित्सायं प्रातरि
ग्लंडदेशेऽल्पप्रकाशः केरलद्वय-
पर्यंतं.

निर्भरोष्मवेलायां तु सर्वस्यां निशि भ-
वति किञ्चित्किञ्चिन्मंदः प्रकाशः.

द्राघीयांसो वासरा ग्रीष्मकाले भवत्ये-
तद्देशापेक्षया लंडनाख्ये पत्तने हे-
मंते चाल्शीयांसः.

कच्चिन्मनसि वर्त्तते शकटमारुह्य भ्रमणं
कर्तुं ?

गंतव्यं क्व वरं ?

प्रेरय सज्जीकर्तुं शकटं.

योजयत बलीवर्दान्.

किं समीचीनोऽस्ति स पंथाः ?

कीदृशोऽस्ति सोऽध्वा ?

अस्ति क्वचित्क्वचित्प्रदेशे कर्दमो महान्.

संत्यतिश्छुपुटाः पंथानः (संत्यत्येवं
विषमाः पंथानः).

समीकुर्वति तानि वर्तमानि.

वर्षावसरे तु गंतुं योग्या न भवंति
रथ्याः.

The roads are still very heavy.
The road is good as far as Biriaw.

હજીસુધી રસ્તા ઘણા ખરાબ છે.
વરીઆવ સુધી તો ઘણો સારો
રસ્તો છે.

His bullocks ran away with him.
They upset the g'arry and broke
it all to pieces.

તેના બળદ તેને લઇને નાઠા.
તેઓએ ગાડી ઉંધી વાળી અને તે-
ના કકડે કકડા કરી નાખ્યા.

Was any body hurt ?

કોઇને વાગ્યું ?

Did they do any mischief ?

તેઓએ કંઈ નુકસાન કીધું કે ?

How came they to take fright ?

તેઓ શાથી ભડક્યા ?

Don't drive so fast.

એટલા દોડાવતા ના.

The roads are very dusty.

રસ્તે ઘણી ધુળ છે.

We shall be smothered with dust.

આપણે ધુળ ઘોયા જેવા થઈ જઈશું.

Can you speak English ?

તમને અંગ્રેજી બોલતાં આવડે છે. ?

I can read it better, than I can
speak it.

બોલવા કરતાં મને વાંચતાં ઠીક
આવડે છે.

I can read it a little, but can't
speak it.

મારાથી જરા વંચાય છે તો ખરું, પણ
બોલાતું નથી.

It is a very difficult language to
learn.

અંગ્રેજી બોલી શિખવી ઘણી કઠણ છે.

It takes a long time to learn.

તે શિખતાં ઘણા દાહાડા લાગે છે.

आजून रस्ते फार खराब आहेत.
वरीआवपर्यंत रस्ता फार चांगला आहे.

त्याचे बैल त्यासुद्धां पळून गेले.
त्यांनीं गाडी उलटून तिचे तुकडे
तुकडे केले.

कोणो माणूस दुखावला काय ?

त्यांनीं कांहीं नुकसान केलें काय ?
तें कशानें बुजले ?

इतकें जलद पिटूं नको.
रस्त्यांत धूळ फार आहे.

धुळीनें आपण गुदमरून जाऊं.
तुलाला इंग्रजी बोलतां येतें ?
बोलण्यापेक्षां वाचतां बरें येतें

मला थोडे वाचतां येतें पण बोलतां
येत नाहीं.

ही भाषा शिकण्यास फार कठीण
आहे.

ही भाषा शिकण्यास फार दिवस ला-
गतात.

भवत्यद्यापि विषमतराः पंधानः.
बहु समीचीनोस्ति पंधा वरीआवाख्य-
ग्रामपर्यंत.

प्रपलाय्य गतास्तस्य बलीवर्द्धस्तेन साकं.
विपर्यस्य खंडशोविहितं तैः (वृषभैः)
शकटं.

किमभूदाघातवान् कश्चिन्मानुषः ?

किं कृतं तैः केषांचित् किंचिद्वैकल्यं ?
संभ्रांताः केन हेतुना ते ?

नैतावन्नोदय तीव्रं (माधावयेतावत्.)
रजःसमृद्धिरस्ति रथ्यायां.

व्याकुला भवेम वयं रजसा.

किं भाषितुमायातीं ग्लीशभाषया युष्माकं ?
वाचयितुमायाति सम्यक् भाषणापे-
क्षया.

आयाति मम किंचिद्वाचनं कर्तुं परंतु
न भाषितुं.

कठिनतरैर्यं भाषाम्यसितुं.

अपेक्षयंते बहूनि दिनानीमां भाषामभ्य
सितुं.

How long have you been learning? તમને શિખતાં કેટલા દાહાડા થયા ?

You speak it very well I think. મને તો લાગે છે કે તમે સાચું બોલો છો.

Where did you learn?

તમે કાંહાં શિખ્યા ?

What books do you read ?

તમે કઈ કઈ ઓપકી વાંચો છો ?

Do you attend the school ?

તમે નિશાળે જાઓ છો ?

The classes have lately been re-arranged.

વર્ગોની હમણા કરીથી ગોઠવણી થઈ છે.

The first and second classes have been combined into one.

પહેલા અને બિન વર્ગને એકઠા મેળવી દીધા છે.

And the third and fourth also into one.

તેમજ ત્રીજાને અને ચોથાને પણ મેળવી દીધા.

There are now thirty-three boys in the first class and thirty-four in the second.

હમણા પહેલા વર્ગમાં તેત્રીસ છોકરા છે અને બીજામાં ચોત્રીસ છે.

What are your school hours ?

તમારે નિશાળમાં શિખવાનો કેટલો વખત છે ?

From ten till four with half an hour's vacation at one o'clock.

દશથી તે ચાર સુધી અને એક વાગતે અર્ધા કલાકની રજા મળે છે.

What are you quarrelling about?

તમે શા વાસ્તે કજીઓ કરો છો ?

What is the matter with that boy?

તે છોકરાને શું થયું છે.

आपण किती दिवस ही भाषा शिकत
आहां ?

तुम्ही ही भाषा बरी बोलतांसें वाटते.

आपण कोठें शिकलां ?

आपण कोण कोणते ग्रंथ वाचतां?

आपण शाळेंत जातां काय ?

वर्गांची नुकतीच पुनः व्यवस्था नवी
केली आहे.

पहिला आणि दुसरा वर्ग येके ठिका-
णां केले आहेत.

तिसरा चवथा मिळून येक वर्ग केला
आहे.

इल्लीं पहिल्या वर्गांत तेहतीस आणि
दुसऱ्यांत चौतीस मुलें आहेत.

शाळा केव्हांपासून केव्हांपर्यंत चालू
असते ?

दहा वाजल्यापासून चार वाजेपर्यंत,
मध्ये एक वाजतां अर्धतास सुटी
असते.

तुलें कशाकरितां भांडतां ?

त्या मुलाला काय झालें ?

अभ्यस्यते कति दिनानीयं भाषा भवद्भिः?

भासते मम सम्यगुच्यते भाषेयं युष्मा-
भिरिति.

क शिकितं युष्माभिः?

के के ग्रंथा वाच्यते युष्माभिः?

किं गच्छति भवंतः शालां ?

इदानीमेव कल्पिता नवीना वर्गाणां
पुनर्व्यवस्था.

विहितमैक्यं प्रथमाद्वितीययोर्वर्गयोः

मेलनमकारि तृतीयचतुर्थयोर्वर्गयोः.

इदानीं संति छात्राः प्रथमे वर्गे त्रय-
स्त्रिंशत् द्वितीये च चतुस्त्रिंशत्.

प्रवृत्ता भवति शाला कं समयमारभ्य
कं समयं यावत् ?

दशवादनसमयमारभ्य चतुर्वादनप-
र्यंतं प्रवर्तते, परं मध्ये एकवा-
दनवेलायां केरलार्धविभ्रांतिर्भवति.

क्रियते कलहः किमुद्दिश्य भवद्भिः?

किमभूत्तस्य शिक्षोः?

Let him alone pray.

Some of the boys are very quarrel-
some.

How is the new catalogue to be
reckoned ?

Are we to reckon from the day on
which the classes were combined ?

Are we to leave the previous days
out of the calculation ?

You must calculate the old cata-
logue separately.

Calculate as if the catalogues were
for two months instead of one.

That is the only fair way.

That will be quite fair I think.

That will be fair for every body
I think.

Ochavram and Narayandass are
making out the new catalogue.

Who made out the last catalogue ?

અસ યાર હવે એનો ખ્યાલ મુકો.

કેટલાએક છોકરા ધણા કહ્યા
પોર છે.

નવું હાજરી પત્રક કેમ ગણ્યે ?

તે દાહાડાથી વર્ગ એકઠા મળ્યા તે
દાહાડાથી ગણિયે

તારે અમે અગાડીના દાહાડા નહીં
ગણિયે કે ?

તમારે જુનાં હાજરી પત્રક જુદાં જુદાં
ગણવાં.

એમજ ગણો, જાણે હાજરી પત્રક એ-
ક મહિનાને બદલે બે મહિનાના છે.

વાજખી રસ્તો એજ છે.

મને તો લાગે છે કે એજ વાજખી છે.

મને તો લાગે છે કે એથી બધાને ઠીક
પડશે.

ઓછવરામ અને નારાયણદાસ નવું
હાજરી પત્રક બનાવે છે.

ગયા મહિનાનું હાજરી પત્રક કોણે કીધું ?

पुरे, त्याची गोष्ट काढू नका.
कांहीं मुलें फारच कज्जेदलाल आहेत.

नवा हजीरीपट कसा मोजावयाचा ?

जे दिवशीं वर्ग एकत्र केले ते दिव-
सापासून मोजावयाचें कीं काय ?
पूर्वींचे दिवस मुदलींच धरावयाचे
नाहींत काय ?

तुम्ही जुना हजीरीपट निराळा मोजा.

ते हजीरीपट येक महिन्याचे ठिका-
णीं दोन महिन्यांचे असैं समजून
मोजा.

सरळ मार्ग हाच.

मलाही वाटतें कीं हेंच ठीक.
हें सर्वास नीट पडेलसैं वाटतें.

ओछवराम व नारायणदास हे नवा
हजीरीपट तयार करीत आहेत.

मागचा हजीरीपट कोणी केला ?

अलं, नोद्घाटनीयां तस्य वार्तापि.
सति केचिदंतेवासिनो ऽ (शिशवः)
तिकलहनिपुणाः.
कथं गणनीयो नव्यः समयसंगतपोतां
कनपट्टः ?

किं गणनीया आरभ्य तस्मादन्हो य-
दिने कृतमेकत्रमेलनं वर्गाणां ?
किं मूलत एव न गणनीयाः पूर्वे
वासराः ?

संख्यातव्यो युग्माभिः पुरातनः समय-
संगतपोतांकनपट्टः पृथक्.
गणयथ यूयं ते संख्यानपट्टा एकमास-
स्थाने मासद्वयसंबंधिन इति मत्वा.

सरलोस्त्ययमेव पंध्याः.

ममाप्येतदेव सम्यगिति भासते.

भासते ममेदमेव सर्वेषां सरलं भवेदिति.

सिद्धान् कुरुतो नव्यान्संगतसंख्यानप-
ट्टान्नारायणदासौत्सवरामाख्यौ.

केन निर्मितः पाश्चात्यस्संगतसंख्यान-
पट्टः ?

Do the same boys always make out the catalogues?

એકના એક છોકરો હમેશાં હાજરી પત્રક બનાવે છે ?

What is the pronunciation of this word ?

આ શબ્દનો ઉચ્ચાર શો, છે ?

**How is this word pronounced ?
I can't pronounce this word.**

આ શબ્દનો ઉચ્ચાર કેમ થાય છે ?
આ શબ્દનો ઉચ્ચાર મારીથી થતો નથી.

You pronounce this word very badly.

તમે એ શબ્દનો ઉચ્ચાર ઘણોજ ખરાબ કરો છો.

It is a very difficult word to pronounce.

તે શબ્દનો ઉચ્ચાર કરવો ઘણો કઠણ છે.

Go and ask what the pronunciation of this word is.

આ શબ્દનો ઉચ્ચાર પૂછી આવો.

A great many boys pronounce V badly.

ઘણાએક છોકરા 'વી' નો ઉચ્ચાર ખરાબ કરે છે.

Do you find English a difficult language to pronounce ?

અંગરેજી ભાષાના ઉચ્ચાર તમને મુશ્કેલ લાગે છે ?

Do you find the pronunciation of English and Gujāti very different ?

અંગરેજીના અને ગુજરાતીના ઉચ્ચારમાં તમને ઘણો તફાવત લાગે છે ?

This morning's lesson was the most difficult one we ever had.

આજ સવારના લેવો અધરો પાઠ કોઈ દાહાડો નોહોતો આવ્યો.

तीच मुलें नेहेमी हजीरीपट तयार करतात काय ?

ह्या शब्दाचा उच्चार काय ?

ह्या शब्दाचा कसा उच्चार करतात ? मला या शब्दाचा उच्चार करतां येत नाहीं.

ह्या शब्दाचा तुह्मी फार वाईट उच्चार करतां.

हा शब्दोच्चार करणें फार कठीण आहे.

ह्या शब्दाचा उच्चार काय आहे हें पुसून ये जा.

बहुतेक मुलें वीचा उच्चार फार वाईट करतात.

उच्चाराविषयीं इंग्रजी भाषा तुह्मास कठिण वाटते काय ?

इंग्रजी आणि गुजराथी यांचे उच्चार तुह्माला फार भिन्न आहेत असें वाटतें काय ?

आज संकाळच्या धड्याप्रमाणें कठीण धडा आजपर्यंत आह्मी पाहिला नाहीं.

किं निर्मिमाते तावेवार्भकौ (किं निर्मिते तएवार्भकाः) सर्वदा संगतसंख्यानपट्टान् ?

क उच्चार एतस्य शब्दस्य ?

कथं विधीयते शब्दस्यास्योच्चारः ? मम न कर्तुमायात्युच्चारणमेतस्य शब्दस्य.

न सम्पगुच्चारयथेमं शब्दं पूयं.

कर्तुमतिदुर्घटोऽस्युच्चारणोऽस्य शब्दस्य.

गच्छागच्छ चेदं पृष्ठा कोऽस्य शब्दस्योच्चार इति.

नसमीचीनमुच्चारं कुर्वति वीत्यक्षरस्य बहवः शिशवः.

किंमायाति युष्मन्मनस्युच्चारणविषये गहनैग्लीशीभाषेति ?

मनस्यायाति युष्माकं किमेव गुर्जरभाषाया ऐंग्लीशभाषायाश्चोच्चारभिनतरा इति ?

न दृष्टोस्माभिरेतावकालपर्यंतमद्य प्रातःकालीनपाठसदृशो दुर्गमः पाठः.

This is the most difficult lesson
yet.

Many boys lost their places.

Adarjee lost three places.

Balvachram gained seven places.

Cavasha neither lost nor gained.

The lesson was too difficult for the
boys at the lower end of the class.

The boys at the upper end of the
class are much forwarder than
those at the lower end.

Look at your slates while I read
the sentences.

Have you written them correctly?

Your writing is very bad.

Your hand-writing is not good.

What sort of a hand do you write?

Does he write a good hand?

Ochavr'am writes a very fine
hand.

હજીસુધી આવો મુશકેલ પાઠ આવ્યો-
નથી.

ધણા છોકરાઓએ જગો ખોઈ.

આદરજીએ ત્રણ જગાઓ ખોઈ.

બલવચરામને સાત જગો મળી.

કાવશાએ લીધીએ નહીં અને ખોઈ
પણ નહીં.

વર્ગના નીચલા છોકરાઓને વાસ્તે પાઠ
ધણો અધરો હતો.

નીચેના છોકરાઓ કરતાં ઉપરના છોકરા
ધણા આગળ ચાલ્યા
છે.

હું વાક્ય વાંચું એટલી વાર તમે તમારી
સ્લેટમાં જુઓ.

તમે તે શુદ્ધ લખ્યાં છે ?

તમારું લખવું ધણું ખરાબ છે.

તમારા અક્ષર સારા નથી.

તમે કેવા અક્ષર લખો છો ?

શું તે સારા અક્ષર લખે છે ?

ઓછવરામ ધણા સારાં અક્ષર
લખે છે.

आजूनही हा धडा फारच कठीण आहे.

पुष्कळ मुलांचे नंबर गेले.

आदरजीचे तीन नंबर गेले.

बलवचरामास सात नंबर मिळाले.
कवशाचे नंबर गेले नाहीत व त्यास
मिळालेही नाहीत.

तो पाठ वर्गातील खालचे मुलांस फारच कठीण होता.

वर्गातील खालच्या मुलांपेक्षां वरचीं
मुलें पुष्कळ पुढें आहेत.

मी वाचयें वाचीपर्यंत तुझी आपल्या
पाट्यांकडे पाहा.

तीं तूं शुद्ध लिहिलींस ?
तुझे लिहिणें फार वाईट आहे.
तुझे अक्षर चांगलें नाही.
तुझी कसें अक्षर लिहितां ?
तो चांगलें अक्षर लिहितो काय ?
ओळवरांम फार चांगलें लिहितो.

अद्याप्यतिदुर्घटोस्त्ययं पाठः.

धष्टान्यभूवन्संख्यास्त्नानि बहूनाम-
र्भाणां.

गतानि त्रीणि स्नानान्यादरजीनामधे-
यस्य.

लब्धवान् बलवचरामाख्यः सप्तपदानि.
न गतानि संख्यापदानि न च लब्धा-
नि कवशाभिधस्य.

अतिगहनः स पाठोसौद्वर्गसंबंधिनामधः
स्नानां छात्राणां.

अतितरामग्रेसराः संत्यंतेवासिनो वर्ग-
स्ना उपरितना अधःस्त्रेभ्यः.

वाच्यंते मया वाक्द्वाम्यानि तावत्पर्यंतं
पश्यत यूयं स्वीयपट्टिकां.

लिखितानि त्वया तानि शुद्धानि ?
असम्पक्तरमस्ति लेखनं भवतः.
न सुंदरमस्त्यक्षरं भवतः.

लिख्यते कीदृशमक्षरं युष्माभिः.
स किं रुचिरमक्षरं लिखति?
रुचिरतरंलिपीकरोत्योत्सवरामः

Which is the best writer in the class ?

Dhàkjee for large hand and Edaljee for small.

Which can you write best, large or small hand ?

Which of these two boys writes the best hand ?

I don't much like either of their writing.

What is the day of the month ?

What day of the month is it ?

What is the day of the week ?

What year is this ?

What month is it ?

You have forgotten to date your letter.

I should go to him if I were you.

You should have gone to him.

You ought to have gone to him.

You should go to him.

I should move that pawn.

આ વર્ગમાં સારામાં સારો લખનારો કોણ છે ?

મોટા અક્ષર તો ધાકજી સારા લખે છે, નાહાના અક્ષર એદલજી સારા લખે છે.

તમારા કયા અક્ષર વળેલા છે, મોટા કે નાહાના ?

આ બેમાંથી કાલ છોકરાના અક્ષર વળેલા છે ?

તેઓ બંનેનું લખવું મને ઘણું પસંદ નથી.

આજ કેટલામી તારીખ થઈ ?

આજ તારીખ કેટલામી થઈ ?

આજ શો વાર થયો ?

આ કયું વરસ ?

તે કયો મહિનો ?

તમે પોતાના કાગળ ઊપર તારીખ ભરવી ભુલી ગયા છો.

મારા સરખો હોત તો તેની પાસે જાત.

તમારે તેની પાસે જવું જોઈવું હતું

તમારે તેની પાસે જવું ઘટારત હતું

તમારે તેની પાસે જવું.

હું હોઉં તો પાદું ચાલું.

ह्या वर्गांत चांगलें लिहिणारा कोण कोस्त्यस्मिन् वर्गे सम्पलेखकः ?
आहे ?

मोठें अक्षर धाकजी चांगलें लिहितो
आणि वारीक एदलजी.

तूं कोणतें चांगलें लिहितोस वारीक
किंवा मोठें ?

ह्या दोन मुलांपैकीं चांगलें कोण
लिहितो ?

मी तर दोघांतून एकाचेंही अक्षर
पसंत करीत नाहीं.

आज तीथ (तारीख) कोणती ?

आज वार कोण ?

हें कोणतें साल ?

माहिना कोणता ?

तूं आपले पत्रावर भिती घालण्यास
विसरलास.

मजसारखा तर त्याकडे गेला असता.

त्वां त्याकडे जावयाचें होतें.

तुला त्याकडे गेलें पाहिजे होतें.

तूं त्याकडे जावें.

मी तें प्यादें पढें द्यावें.

लिखति सम्पद्महात्म्यस्यणि धाकजी-
नामा एदलजीनामा तु सूक्ष्माणि.

त्वं कीदृशमक्षरं सम्पगिलखसि स्तूलं
वा सूक्ष्मं वा ?

बंधुरं कोलिखत्यनयोरर्भकयोर्मध्ये ?

अहं तु नाभिनंदाभ्यक्षरमनयोर्द्वयोरे-
कतरस्यापि.

का तिथि रद्य ?

कोद्य वारः ?

कोयं वत्सरः ?

अयं को मासः ?

विस्मृतं त्वया स्वीये पत्रे तिथिलेखं कर्तुं

तन्निकटे गतः स्यात् यदि मत्सदृशः
स्यात्.

गंतव्यमवश्यं त्वया तन्निकटे.

तन्निकटे तव गमनेनावश्यं भाष्यं.

गंतव्यं त्वया तत्पार्श्वे.

देयः स पदातिरग्रे मया.

I should have moved that pawn.

હું હોત તો પ્યાદું ચાલત.

That is the best move.

સારી ચાલ તો એજ છે.

That would have been the best move.

તે ચાલ્યા હોત તો ઘણું સારું થાત.

He should move that pawn.

એને તે પ્યાદું ચાલવું જોઈયે.

He ought to move that pawn.

એને એ પ્યાદું ચાલવું જોઈયે.

He should have moved that pawn.

એને એ પ્યાદું ચાલવું જોઈતું હતું.

He ought to have moved that pawn.

એને એ પ્યાદું ચાલવું ધટવું હતું.

That would have been a very strong move.

તે તો ઘણીજ સારી ચાલ હતી.

That would be a very strong move.

તે ઘણી સારી ચાલ થયે.

What had I better do ?

શું કરીએ હવે. ?

You had better move that pawn.

તમે તે પ્યાદું ચાલો તો ઠીક.

You had better not do that.

તમે તેમ ન કરો તો ઠીક.

This is the best thing to do.

એ ઘણું સારું પડયે.

This is the best move.

સારામાં સારી ચાલ આ છે.

This is a better move than that.

તેના કરતાં આ ચાલ સારી છે.

What should you move ?

તમે શી ચાલ ચાલત ?

That is a very bad move.

તે ઘણી ખરાબ ચાલ છે.

He should not have moved that pawn.

તેને એ પ્યાદું નોહોવું ચાલવું.

मी तें प्यादें पुढें सारलें असतें तर
बरें होतें.

हा डाव फार चांगला.

तो डाव फारे पसंत झाला असता.

त्यानें तें प्यादें पुढें द्यावें.

त्याला तें प्यादें पुढें द्यावाला पाहिजे होतें.

त्यानें तें प्यादें सारायाचें होतें.

त्यानें तें प्यादें दिलें असतें तर बरें.

तो डाव तर फारच उत्कृष्ट झाला
असता.

तो डाव उत्कृष्ट होईल.

बरें तर मी काय करूं ?

तू तें प्यादें सारशील तर बरें.

तू तसें न करशील तर बरें.

हें ठीक पडेल.

हा डाव उत्तम आहे.

हा डाव त्यापेक्षां चांगला.

त्यां कोणता डाव द्यावा ?

तो डाव फार वाईट.

त्यानें तें प्यादें सारावयाचें नवतें.

यदि मयाग्रे स पदातिरपसारितः स्या
तदा सम्यग्भूतं स्यात्.

अतिरम्येयं क्रीडनकक्षा.

रम्यतरा जाता स्यात्सा क्रीडनकक्षा.

देयोग्रे तेन स पदातिः.

तेन स पदातिरवश्यमग्रे देयो भवेत्.

अपसारयितव्यः स्यात्तेन स पदातिः.

यदि दनः स्यात्तेन स पदातिस्तर्हि वरं.

सा तु जाता स्याद्रम्यतरा क्रीडनकक्षा.

भविष्यति सा क्रीडनकोटिरुत्कृष्टा.

वरं तर्हि किं करोम्यहं ?

तर्हि वरं यदि भवानपसारयिष्यति-
पदिकं.

वरं तर्हि यदि त्वं तथा न करिष्यसि.

सरलं भविष्यत्येतत्.

उत्तमेयं क्रीडनकोटिरस्ति.

रम्येयं क्रीडनकोटिस्तामपेक्ष्य.

देया त्वया का क्रीडनकोटिः ?

अतिनिंदा सा क्रीडनकक्षा.

नापसारयितव्यः स्यात्स पदातिस्तेन.

He ought not to have moved that pawn.

You should learn your lesson before you come to school.

You should not leave it till you come to school.

You should have learned your lesson last night.

I should learn it in the morning if I were you.

What ought I to do in it?

I don't know what to do in it.

What should you do in it ?

He ought to have done it long ago.

I should have done that long ago.

That will do very well.

That would do very well.

That would have done very well.

That will never do.

That would never do.

That would never have done.

तेने असे प्याहुं नोहोतुं आलवुं न्नेधतुं.

निशाणे आवतां घेहेलां तमने तमारो पाठ शिष्यवो न्नेधये.

निशाणे आवतां सुधी रेहेवा देको नहीं.

तमने तमारो पाठ रात्रे शिष्यवो न्नेधतो હતો.

મારા સરખો હોત તો સવારમાંજ શિષ્યત.

મારે એમાં શું કરવું ન્નેધયે ?

મને એમાં કંઈ કરવાનું સુઝતું નથી.

તમે એમાં શું કરત ?

તેને તે ક્યારનું કરવું ન્નેધતું હતું.

મં તે કંઈ વારનું કીધું હોત.

તે ઠીક પડશે.

હા એ સારીપડે આલશે.

તે ઠીક પડ્યું હોત.

એ તો કદી નહીં આલે.

એ તો કદી ઠીક નહીં પડે.

એ તો કદી આલત નહીં.

त्याने तें प्यादे दावयाचें नवतें.

तुम्ही शाळेंत येण्यापूर्वी आपले पाठ-
शिकावेत.

शाळेंत येईपर्यंत तुम्ही तें सोडू नये.

तुम्ही आपला पाठ गेल्या रात्रीच शि-
कावयाचा होता.

मी असतों तर तो सकाळीच तयार
केला असता.

त्यांत आतां मी काय करूं ?

त्यांत काय करावयाचें हें मला सुचत
नाहीं.

तुम्ही त्यांत काय करावें ?

त्याने तें पूर्वीच करावयाचें होतें.

मला तें पूर्वीच करावयास पाहिजे होतें.

तें ठीक होईल.

तें ठीक पडेल.

तें ठीक पडलें असतें.

तें कांहीं उपयोगी पडावयाचें नाहीं.

तें कांहीं उपयोगाचें नाहीं.

तें कर्षण-उपयोगी पडलें नसतें.

न दातव्यः स्यात्तेन स पदिकः.

शिक्षणीयाः स्वीयाः पाठ्य युष्माभिः
शाला उगमनात्पूर्व.

न मोचनीयं तत् शाला उगमनपर्यंतं
युष्माभिः.

शिक्षणीयः स्यात् युष्माभिः स्वीयपाठोऽ-
तीतायां निशि.

यदि स्यामहं राई प्रातरेवसिद्धः कृतः
स्यात्स्वीयः पाठः.

किं करोम्यहमिदानीं तत्र ?

न स्फुरति मम तत्र किं करणीयमिति.

किं कर्तव्यं तत्र युष्माभिः ?

कर्तव्यं स्यात्तेन तत्पूर्वमेव.

पूर्वमेवावश्यं कर्तव्यं भवेत्तन्मया.

युक्तं भविष्यति तत्.

योग्यं भवेत्तत्.

भवेत्समंजसं तत्.

तत्किमप्युपयोगाय न भवेत्.

तत् किमप्युपयोगावहं न भवेत्.

तत्र कदाप्युपयोगायापतितं भवेत्.

There will be no objection to that
I think.

There would be no objection to
that I should think.

The holidays will commence on
Friday.

And the school will re-open on
Wednesday morning.

Which is the chief day of the
Diwálee ?

What shall you do with your-
selves all the Diwálee ?

How do you mean to pass the
Diwálee ?

How shall you spend your Diwá-
lee ?

Do you light up your houses every
night or only on one night ?

Every night.

From Thursday-night till Tues-
day night.

And again on the Aagáras

મારા ધાર્યામાં એમાં કંઈ હરકત -
નહીં પડે.

મારા ધાર્યામાં તો એમાં કંઈ હરકત
પડે એવું નથી.

શુક્રવારથી તેહેવાર શરૂ થશે.

અને નિશાળ પાછી બુધવારે
બિઠાશે.

દીવાળીનો મુખ્ય દાહાડો કયો ?

દીવાળીના દાહાડામાં શી ગમત
કરશે ?

દીવાળી શી રીતે ગુજારવાની મરજી
છે ?

દીવાળી કેમ ગુજારવાના ?

બધા દાહાડા તમે તમારા ઘરમાં રો-
શની કરો છો કે ફક્ત એક જ રાત ?

બધી રાત્રે.

બુધવારની રાતથી તે મંગલવારની
રાત સુધી.

અને વળી અગિઆરસને દાહાડો.

त्यास कांहीं हरकत थडणार नाहींसें
मला वाटत.

मला वाटत नाहीं कीं, त्यास काहां.
हरकत येईल.

शुक्रवारापासून सण सुरू होतील.

बुधवारीं सकाळीं शाळा पुनः उघडेल.

दिवाळीचा मुख्य दिवस कोणता?

सर्व दिवाळीभर तुम्ही काय कराळ ?

तुम्ही दिवाळी कोणत्याप्रकारे घालवि-
णार ?

तुम्ही आपली दिपवाळी कशी
घालवणार ?

तुम्ही आपल्या घरीं एक दिवस
रोषनाई करितां किंवा सर्व दिवस?
दर रोज.

गुरुवारापासून तो मंगळवारपर्यंत.

आणि त्यानंतर पुनः एकादशीस.

प्रतिभाति मम तस्य किमपि प्रतिबंधकं
नापद्येतेति.

न भासते ममापतिष्यति किंचित्तस्य
प्रतिबंधकमिति.

उपक्रमिष्यंत उत्सवा आरभ्यं भृगुवासा
रात्.

पुनरपावृता भविता शाला प्रातः
सौम्यवासरे.

किमहरभ्यार्हितं दीपाभ्याः ?

किं विधातारो भवंतो यावदीपावलि
(सर्वस्यां दीपाल्यां) ?

केन प्रकारेण भवंतो दीपालीमतिवा-
हयिष्यंति ?

कथमतिवाहयिष्यंति भवंतः स्वीयां दि-
पालीं ?

यूयमुद्योजयथ दीपान्निजमंदिरे सर्वेषु-
दिवसेषूताहोकेवलमेकास्मिन् दिने !
प्रतिघसं.

आरभ्य गुरुवासरादामौमवासरं.

अथच पुनस्तदनंतरमेकादश्यां.

That is called the Dev-Diwalee.

Is that kept as a holiday.

The Hindoos let off fire works during the Diwalee.

Surat is not so well lighted up during the Diwalee as Bombay is.

On the Amèas all the bankers and traders worship their books

On the Teras, they worship their money.

The Diwalee last year happened in October.

The Diwalee happens much later this year than it did last year.

The two chief holidays in the year are the Diwalee and the Holee.

The Holee happens at the beginning of the Spring and the Diwalee at the latter end of the **Autumn.**

તે દેવદીવાળી કેહેવાયછે.

શું તેને તેહેવારની પેઠે માનેછે?

હિંદુ લોકો દીવાળીમાં આતશબાહ શોડેછે.

મુંબઇમાં જેવી દીવાળીની રોશની થાયછે તેવી સુરતમાં થતી નથી.

આમાસને દાહાડે બધા વાનાવઈ અને વેપારીઓ પોતાના ઓપડાની પૂજા કરેછે.

તેરસને દાહાડે ધનની પૂજા કરેછે.

પોર દીવાળી આકટોબર મહિનામાં થઈ.

પોરના કરતાં ઓણુ દીવાળી ધણી મોડી આવી.

હોળી દીવાળી એ વરસમાં બે મુખ્ય તેહેવાર છે.

હોળી વસંત રૂતના આરંભમાં થાયછે અને દીવાળી ઓમા સાની સમાપ્તિયે થાયછે.

त्याला देवदिवाळी असें म्हणतात.

याला सण असें मानितात काय?
दिवाळीत हिंदू लोक दारू उडवितात.

दिवाळीमध्ये सुरतंत मुंबईप्रमाणे
रोषनाई होत नाही.
अमावास्यास व्यापारी व सावकार
बहीपूजन करतात.

त्रयोदशीस लक्ष्मीपूजन करतात.

गतवर्षी दिवाळी अक्टोबर महिन्यांत
आली होती.

दिवाळी गतवर्षीपेक्षा थंदा फार पुढे
गेली.

वर्षात दिवाळी आणि होळी हे सण
मुख्य.

होळी वसंतऋतूचे आरंभी येते
व दिवाळी पावसाळ्याच्या
अखेरीस येते.

अभिदधाति लोकास्तं (उत्सवं)
देवदीपालीति.

मन्यध्वे किममुमुत्सवं?

उद्दीपयंति म्लेंछेतरा जना दीपाल्यां
सर्जरसादिनिर्भितं दारूपदवाच्यं
द्रव्यं.

न भवति दीपोद्दीपनं सुरताभिधे
पत्तने मुंबईपत्तनवत्.
पूजयंत्यमावास्यायामव्ययलेखपुटि-
कामापणिका वार्धुषिकाश्च.

सपर्यांकुर्वंति कमलायास्त्रयोदश्यां.

आगतासीदीपाली पूर्वस्यां शरदि मासे
आक्टोबराख्ये.

अत्यंतमग्रेपसृता दीपावली पूर्ववत्स-
रापेक्षयैतस्मिन्वत्सरे.

प्रधानाविमौकुत्सवौ वत्सरमध्ये दीप-
शृंगला होलिकाचोते.

समायाति वसंतारंभे होलिका दीपालीच
प्रावृडंते.

Do you take snuff?

Several of our boys I see carry snuff boxes.

Snuff taking is a very nasty habit.

How long has your brother been at Baroda?

He has gone back again.

When is he to come back?

When does he mean to return?

Is the business he went about settled?

We expect him back in about a month.

He writes that he expects to return in December.

When did you hear from your brother?

Have you heard from your brother lately?

How is he?

તમે તપખીર સુંઘો છો ?

આપણે અહીંયાં દેટલાક છોકરા તપખીરની દાખડી રાખે છે.

તપખીર સુંઘવી એ ઘણી ખરાબ ટેવ છે.

તમારો ભાઈ વડોદરે કેટલુંએક થયું ગયો છે ?

તે પાછો ગયો છે.

તે ક્યારે પાછો આવવાનો છે ?

તેનો ક્યારે પાછા આવવાનો ધરિદો છે ?

તે કામને વાસતે તે ગયો તે પાર પડ્યું કે ?

એવું ધારિયે છે કે મહિનાએક સુધીમાં તે પાછો આવશે.

તેણે લખ્યું છે કે ડું. ડિસેમ્બરમાં આવવા ધારું છું.

તમારા ભાઈનો કાગળ તમારા ઉપર ક્યારે આવ્યો ?

હાલમાં તમારા ભાઈનો કાગળ પત્ર તમારા ઉપર આવ્યો હતો ?

તેની થી. ખબર છે ?

तुझी तपकीर ओढतं काय ?
 आपल्या मुलांतून पुष्कळांजवळ तप-
 किरीची ढकी असते असें मी
 पाहिलें.

तपकीर ओढणें ही फार घाणेरडी
 चाल आहे.

तुमच्या भावास वडोद्यास जाऊन
 किती दिवस झाले ?

तो पुनः परत गेला.
 तो परत केव्हां येणार आहे ?
 त्याचे मनांतून केव्हां परत
 येण्याचें आहे ?

तो ज्या कामाकरितां गेला तें काम
 झालें काय ?

तो एक महिन्यांत परत यावा असें
 वाटतें.

तो लिहितो कीं, डिसेंबर मध्यें माझें
 येणें झालें तर होईल.

तुझे भावाचें पत्र कधीं आलें होतें ?

तुझे भावाकडून पत्र आलीकडे
 आलें होतें काय ?

तो कसा आहे ?

किमाजिप्रतिभवंतो नस्य चूर्ण ?
 आलोचितो मयास्मच्छिन्नानामध्ये बहू-
 नां निकटे विद्यमुद्भो नस्य-
 चूर्णकरंडः.

अतिजुगुप्सितेयं रीतिर्यत्तस्यचूर्णा-
 वघ्राणं.

युष्मद्भ्रातुर्वडोदाख्यपत्तनगमनोत्तरम
 भूवन्कति दिनानि ?

गतः स पुनः परावृत्य.

कदागता स परावृत्य ?

परावृत्य कदा गंतव्यमिति तन्मनसि-
 वर्तते ?

संपन्नं किं तत्कार्यं यदर्थं स गतः ?

प्रतिभात्यस्माकमेकमासमध्ये.

प्रत्यावृत्यागता स इति.

लिखितिस प्रत्यागमनं भविष्यति चेत्
 डिसेंबराख्यमासमध्ये भविष्यतीति.

भवत्सहोदरस्य वर्णदूतः कदा आगतो
 भूत् ?

किमायाता पत्रिका भवत्सोदर्यसमीप-
 तोर्वाक्समये ?

कीदृशोस्ति सः ?

How is he getting on ?

Is he likely to be successful ?

Is he likely to stay much longer ?

Is his business likely to be soon settled ?

We heard from Ishwardass yesterday.

He is likely to be back in a few days.

He desires to be kindly remembered to all his class-fellows

Have you heard from Ishwardass since he went to Baroda ?

How long is it since you heard from Ishwardass ?

Your letter of the 9th inst. did not reach me till this morning.

My last letter to you must have miscarried.

તેનું કામ કેવું ચાલે છે

તેનું કામ પાર પડે એવું દેખાય છે ?

તેને વધારે દાહાડા થશે એવું છે કે ?

શું તેનું કામ જલદી પાર પડે એવું છે ?

કાલે હથિરદાસનો અમારા ઉપર કાગળ આવ્યો.

જાણ્યામાં તે થોડા દાહાડામાં પાછો આવનાર છે.

તેણે પોતાના વર્ગના બધા છોકરાને હેતથી મોલાવ્યા છે.

હથિરદાસ વડોદરે ગયા પછી તેનો કાગળ તમારા ઉપર આવ્યો હતો ?

હથિરદાસનો કાગળ તમારા ઉપર આવ્યાને કેટલા દાહાડા થયા ?

તમારો કાગળ ચાલતા મહિનાની નવમી તારીખનો આજ સવારે પોહ્યો.

મેં તમને છેલ્લો કાગળ લખ્યો તે ગેરવલે પડ્યો હતો.

त्याचें कसें काय चाललें आहे ?
त्याचें काम शेवटास जाईलसें वाटतें
काय ?

तो तेथें फार दिवस राहिल असें आहे
काय ?

त्याचे कामाचा लवकर निकाल
होईलसें आहे काय ?

ईश्वरदासाचें पत्र आह्मास कालच
आलें.

तो बहुधा घोडेच दिवसांत परत येईल.

त्यानें आपल्या सर्व गुरुबंधूस आप-
ली आठवण देण्याविषयी लिहिलें
आहे.

ईश्वरदास बडोद्यास गेल्यापामुनै तु-
ह्माला काहीं कागदपत्र आलें काय ?

ईश्वरदासाचा तुह्माला कागद येऊन
किती दिवस झाले ?

तुझे नव्वे तारखेचें पत्र मला आज
सकाळपर्यंत पोहचलें नवतें.

माझे शेवटचें पत्र गैर विरहेस गेलें
असावें.

निर्वहति कथं तस्य दिनकृत्यं ?
किं भासते समाप्तोभियात्तस्य कार्यमिति ?

कच्चिदस्त्येतत्स तत्र बहूनि दिनानि
स्त्रास्यतीति ?

भविष्यति कच्चिच्छीघ्रं विवेक (निर्णय)
स्तत्कार्यस्य ?

प्राप्तास्मान्प्रतीश्वरदासस्य पत्रिका
पूर्वेतुरेव.

स परापतिष्यति प्रायशःस्वलपैरेवाहोभिः.

लिखितमस्ति तेन सर्वेभ्यःस्वीयसतीर्थे-
भ्यः स्वीयं स्मरणं दातुं.

किमागता युष्मान्प्रति पत्रिकेश्वरदास-
स्य बडोदाख्यपत्तनगमनादारभ्य ?

कियंत्यहान्यतीतानि युष्मान्प्रतीश्वर-
दासपत्रागमनात् ?

नप्राप्तोद्यत्रातःपर्यंतं त्वदीयोनवमतिथ्यं-
कितोवर्णदूतो मांप्रति.

अन्यत्र पातिता स्यान्मदीया चरमा पत्रिका
(प्रवाहं विहाय)

An answer at your earliest convenience will greatly oblige us, your's very truly, Ardesar Beharamjee.

I have received no answer to my letter.

I have written several letters but have received no answer to any of them.

I must answer Ishwardás's letter.

He never answered my letter.

What answer did he send to your letter?

I have neglected to write to him for a long while.

The sentences to-day are much longer than usual.

At this time of the year the mornings and evenings are cool.

તમને વૈદિકી કુર્સિત મળેથી જવાબ લખશે તો અમારા ઉપર મોહોટી મેહિરયાની થશે. લા. અરદેશર બેહરામજીની સલામ.

મારા કાગળનો મને કંઈ જવાબ મળ્યો નથી.

મેં કેટલા બધા કાગળો લખ્યા પણ તેમાંના એકનો જવાબ મને આવ્યો નથી.

મારે ઈશ્વરદાસના કાગળનો જવાબ લખવો જોઈએ

તેણે મારા કાગળનો કદી જવાબ લખ્યો નથી.

તમીરા કાગળનો તેણે શો જવાબ લખ્યો ?

ધણા દાહાજ થયા મારાથી તેને કાગળ લખાવો નથી.

આજનાં વાક્યો રોજના કરતાં ધણું લાંબાં છે.

આ દાહાજમાં સાંજે સવારે યંડક હોય છે.

‘आपण मेहेरबानगी’ करून लयकर
जबाब पाठविल्यास आत्मावर मोठे
उपकार होतील, आज्ञाधारक भर-
देसर बैरामजी.

माझे पत्राचें उत्तर आलें नाहीं.

मी पुष्कळ पत्रें पाठविलीं, पण एका-
चेंही उत्तर आलें नाहीं.

मला ईश्वरदासास जबाब पाठविला
पाहिजे.

त्यानें कधींच माझे पत्राचा जबाब
पाठविला नाहीं.

त्यानें तुझे पत्राचा काय जबाब पाठ-
विला ?

मी त्याला पुष्कळ दिवस कागद पाठ-
विण्याची हयगय केली.

भाजर्षीं वाक्ये नेहेमीपेक्षां फारच
लांबलांब आहेत.

या ऋतूमध्ये सकाळीं व संध्याकाळीं
थंडीवा असतो.

विधाय रूपां यदि यूयं प्रेषयथ पत्रोत्तरं
तर्ह्युपकारो महत्तरः रूतो भवेद-
स्मदुपरि आज्ञाधारकः भर्देसर
बैरामजीनामा.

नागतं मदीयपत्रस्योत्तरं.

प्रेषिता मया वाचिकहागका बहवः परं-
त्वेकस्यापि नायातं प्रत्युत्तरं.

अवश्यं मया प्रेषयितव्य ईश्वरदासलेख-
स्य प्रतिलेखः.

न कदापि प्रेषितं तेन मदीयलेखस्य
प्रत्युत्तरं.

कः प्रेषितः प्रतिलेखस्तेन त्वदीयस्य
लेखस्य ?

मया बहून्पहान्युपेक्षाकृता तंप्रति वर्ण-
दूतं प्रेषितुं.

अतीव दीर्घाण्यद्यतनानि वाक्यानि सा-
र्वदिक वाक्येभ्यः.

भवति सायंप्रातरस्मिन्नृतौ शीतं.

In England, the mornings in the middle of summer, are cooler than they are here now.

The summer in England is about as warm as your winter.

The hottest weather in England happens at the time of your rainy season.

The winter happens at the same time with your's.

Rivers are sometimes frozen, so that people can walk about them

The country is sometimes all covered with white snow.

All the houses, trees, fields and every thing out of doors become quite white.

None of the fruits which grow here, grow in England .

And none of the fruits which grow in England, grow here.

બર ઉ-હાળામાં અહિંમાંના કરતાં ઇંગ્લાંડમાં સવારે વધારે થંડી હોય છે.

ઇંગ્લાંડમાં ઉ-હાળો આસરે તમારા શિયાળાના જેવોજ ગરમ હોય છે.

તમારા ચોમાસાની વખતે ઇંગ્લાંડમાં ઉ-હાળો થાય છે.

શિયાળો તો તમારા શિયાળાની સાથેજ થાય છે.

નદિયો તો કોઈ વખતે એવી બંધાઈ જાય છે કે લોકો તે ઉપર ચાલી શકે છે.

કોઈ વખતે આખો દેશ સરેત બરફથી ઢંકાઈ જાય છે.

બધાં ઘર, ઝાડ, ખેતર અને હરેક ચીજ જે ઘરની બાહાર હોય છે તે બિલકુલ સરેત થઈ જાય છે.

અહિંમાં જે મેવો પાકે છે તેમાંનો કંઈ ઇંગ્લાંડમાં પાકતો નથી.

અને ઇંગ્લાંડમાં જે મેવો નિપજે છે તેમાંનો કંઈ અહિંમાં થતો નથી.

इंग्लंडांत ग्रीष्मऋतूमध्ये सकाळीं इकडच्यापेक्षां थंडी फार असते.

इंग्लंडातील उन्हाळा इकडील हिवाळ्या इतका उष्ण असतो.

इकडील पावसाळ्याच्या सुमारे इंग्लंडांतील हवा अतिशय गरम असते.

हिवाळा दोन्ही ठिकाणी एकदांच येतो.

कर्धीकर्धी नद्या यिजून इतक्या घट्ट होतात की, माणसे त्यांवरून चालून जातात.

कर्धीकर्धी सर्व देशभरपांढरे बर्फ पडतो.

सर्व घरे, वृक्ष, शेते व दुसऱ्या वस्तू ज्या उचड्यावर असतात त्या सर्व, पांढऱ्या शुभ्र होऊन जातात.

इकडील फळांपैकी एकही फळ इंग्लंडांत पिकत नाही.

इंग्लंडांतील फळांपैकी इकडे एकही पिकत नाही.

वर्तुंग्लंडदेशे ग्रीष्मर्तौ प्रातः शीतमेतदेशापेक्षयाऽधिकं.

अस्तींग्लंडविषये ऊष्मागम् एतदेशीय हेमंतवदुष्णः.

इंग्लंडदेशे वहति वायुरत्युष्णएतदेशीयप्रवृत्प्रवृत्तिवेलायां.

हेमंतस्तूभयत्रैकदैव प्रवर्तते.

भवन्ति कदाचिक्कदाचिन्नद्यस्तथाघनतरा यथा तदुपरि पादैः संचरन्तो गच्छन्ति मानुषाः.

पताति कदाचिक्कदाचिनुहिनमतिशुभ्रं सर्वस्मिन्देशे.

सर्वाणि भवन्त्यतिशुभ्राणि गृहाणि, क्षेत्राणि, वृक्षा अनावृत्प्रदेशस्थानि सर्वाणि वस्तूनि च.

नोत्पद्यत एतदेशीयफलमध्यवर्त्येकमपिंग्लंडदेशे.

किंचैतदेशेपि न प्रादुर्भवतींग्लंडांत गर्वफलानामभ्यर्त्सि किमपि.

There are many more cloudy days in England than they are here.

Here the seasons are quite regular.

In England, there is no certainty about them.

In England, rain happens every month in the year.

It is very seldom, that a month passes in England without rain.

We must have those over again tomorrow.

I will give you five more with them.

And you will get the whole twenty up for tomorrow morning.

This morning's lesson was not well prepared.

You must get these twenty up very perfectly.

અહિંઆંનાં કરતાં ઇંગ્લાંડમાં વાહ્યાં ઘણાં થાયછે.

આ દેશમાં રૂતૂઓ ઘણીજ નિયમ પ્રમાણે થાયછે.

ઇંગ્લાંડમાં તેનો કંઈ નિશ્ચય નથી.

ઇંગ્લાંડમાં તો વારેમાસ વરસાદ થાય.

ઇંગ્લાંડમાં ભાએંગેજ કોઇએક મહિના માં વરસાદ થતો નહીં હોય.

કાલે પણ આપણે એનાં એજ લ- ઇશું.

એની સાથે હું તમને પાંચ વતાં આપીશ.

અને કાલે સવારને વારને તમે બધાં- વીસે તૈયાર કરજો.

આજ સવારનો પાઠ સારીપડે તૈયાર થયો નોહોતો.

આ વીસ તમારે સારી પડે તૈયાર કરવાં જોઇયે.

इकडल्यापेक्षां इंग्लंडांतील • वामाळ
फार दिवस पडत्ये.

इकडील ऋतु एकसारखे नियमानें
सर्वदा येतात.

इंग्लंडांत तर त्यांचा अगदी नियमच
नाहीं.

इंग्लंडांत वर्षांतील प्रत्येक महिन्यांत
पाऊस पडत असतो.

इंग्लंडांत पाऊस पडला नाहीं असा
एकही महिना क्वचितच जातो.

उद्यां पुनः आपल्याला हेंच घेतलें
पाहिजे.

द्यांच्या बरोबर आणखी तुह्यास •मी
पांच देईन.

आणि उद्यां सकाळीं तुह्मीही वीस
तयार करून आणा.

आज सकाळचा धडा चांगला तयार
झाला नवता.

हे वीस-तुह्यास चांगले तयार केले
पाहिजेत.

वहति शैत्यं बहूनि दिनानां ग्लंडवि-
षये देशमेतमपेक्ष्य.

आगच्छति सर्वे नियमपूर्वकमृतव एत-
देशे सर्वदा.

इंग्लंडविषये तु न कोपि नियमस्तद्वि-
षयकः.

वर्षन्नेवास्ते सर्वस्मिन् वसरे प्रतिमासं
पर्जन्य इंग्लंडमध्ये.

अतिपतती ग्लंडमध्ये क्वचिदेव स मा-
सो यस्मिन् समापतितः पर्जन्यः.

श्वः पुनरस्माकमिदमेवावश्यं ग्रहीतव्यं.

दातास्म्यहमेतैः साकमाधिकान् पंच.

किंच भानयत यूयमापि श्वः प्रातर्विंशति-
संख्यान् सज्जान् (सिद्धान्)
कृत्वा.

नाभूत्सम्यक् सिद्धोऽद्य प्रातस्तनः पाठः.

एते विंशतिसंख्याका युष्माभिः सम्य-
गवश्यं साधनीयाः.

He promised to come.

He promised to be here by twelve o'clock.

He told me that he should not be able to come.

He said that he would be sure to come.

I'll be there by twelve o'clock.

I will be sure to come.

I shall not be able to come.

When I see him, I will tell him.

He promised, that he would tell him when he saw him.

Where are you going ?

He asked me where I was going.

He asked me what he had better do in it.

Try and improve your handwriting.

तेले आववाने कपुल करु.

तेले अहिंमां पार वागते आववानु करु.

तेले मने करु के माराथी अवाशे नहीं.

तेले करु के हुं नउकी आवीश.

हुं पार वागते तांहां आवीश.

हुं आमोआ आवीश.

माराथी अवाशे नहीं.

जरे हुं मणीश त्पारे तेने कळीश.

तेले वयन आपु छे के जरे हुं तेने मणीश त्पारे कळीश.

तमे कांहां जाम्पछो ?

तेले मने पुछु के तमे कांहां जाम्पछो.

तेले मने पुछु के मारे अमां शुं करुं जेधये.

मेहेनत लधने तमारा अक्षर प्वांजो.

त्याने येण्याचें कबूल केलें आहे.
 त्यानें बारावाजतां येतां हणून सांगितलें आहे.
 त्यानें सांगितलें कीं, माझ्यानें येववणार नाहीं.
 तो हणाला मी खचित येईन.

मी बारा वाजतां तेथें येईन.

मी खचित येईन.

माझ्यानें येववणार नाहीं.

त्याची गांठ पडली हणजे मी त्यास सांगेन.

त्यानें कबूल केलें आहे कीं, त्याची गांठ पडली हणजे मी खचित त्यास सांगेन.

तुम्ही कोठें जातां ?

त्यानें मला विचारिलें कीं तुम्ही कोठें जातां ?

त्यानें मला विचारिलें कीं, मला आतां ह्यांत काय केलें पाहिजे ?

मेहनत करून आपलें अक्षर नीट करा.

तेन वाचा प्रतिश्रुतमस्यागंतुं.

उदितं तेन द्वादशध्वननवेलायामागच्छामीति.

भाषितं तेन मया नागंतुं शक्यमिति.

उक्तवान् स निश्चितमागंतास्मीति.

आयातास्म्यहं तत्र द्वादशसु केरलेषु ध्वनत्सु.

अहमागंतास्मि निश्चितं.

नायातुं शक्यं मया.

यदि भवेतस्य संगतिस्ताई वक्तास्मि तमहं.

अंगीकृतं तेन निश्चितं वक्तास्मि तं प्रति यदा तस्य समागमो भवेत्.

क गम्यते युष्माभिः ?

पृष्टं तेन मांप्रति क्व गच्छंति भवंत इति.

पृष्टवान् स मां किमिदानीमत्र मयावश्यं विधेयं ?

कुरुताक्षरं समीचीनं स्वीयं विधाय यत्नं.

Try to improve your hand-writing.

I told him to try and improve his hand-writing.

Why do you write so carelessly ?
I asked him why he wrote so carelessly.

Which is the way to the Delhi-darwajà.

He asked me the road to the Delhi-darwajà.

What is your name ?

Ask him what his name is ?

What is his name ?

He asked me my name.

Has he dined ?

Ask him whether he has dined ?

Did you go to see the fire ?

Ask him if he went to see the fire.

Did you see the fire ?

तमारा अक्षर पाठवानी मेहेनत करौ.

में तेने कछुके तुं मेहेनत लधने तारा
अक्षर सुधार.

तमे अेवी ऐशीकराधथी केम लप्पो छो ?
में तेने पुछ्यु के तुं अेवी ऐशी-
कराधथी केम लप्पेछे.

दिल्ली दरवाजनो रस्तो कियो ?

तेणे मने दिल्ली दरवाजनो रस्तो
पुछयो.

तमाई नाम शुं ?

तेने पुछो के ताई नाम शुं ?

तेनुं नाम शुं ?

तेणे मने माई नाम पुछ्यु.

ते जभ्यो के ?

तेने पुछो के तमे जभ्या ?

ते आग जेवा गयो हतो के ?

तेने पुछो के तुं आग जेवा गयो
हतो ?

तमे आग जेध के ?

•आपलें अक्षर नीट* होण्याविषयीं यत्न करा.

श्रम घेऊन अक्षर नीट करण्याविषयीं मी त्यास सांगितलें.

तुझी असें हयगयीनें कां लिहितां ?

असें हयगयीनें कां लिहिलें झणून मी त्यास विचारिलें.

दिल्लीदरवाज्याची वाट कोणती?

त्यानें मला दिल्लीदरवाजाचा रस्ता विचारिला.

तुझे नांव काय ?

तुझे नांव काय झणून त्यास विचार.

त्याचें नांव काय ?

त्यानें माझे नांव विचारिलें.

तो जेवला काय ?

तूं जेवलास काय झणून त्यास विचार.

भाग पाहाण्यास तूं गेला होतास काय ?

तूं भाग पाहाण्यास गेला होतास काय, असें त्यास विचार.

तूं भाग पाहिली काय ?

वितनुत यत्नं स्वीयस्याक्षरस्य सम्यग्भवने.

स मयाभ्यधायि श्रमं विधायाक्षरं समीचीनं विधेहीति.

किमित्येवमनास्छयालिखत यूयं?

अपृच्छयत स मया किमित्यालिख्यतैवमुपेक्षया (औदासिन्येन) ?

कः पंथा दिल्लीपत्तनद्वारस्य ?

पृष्ठवान् स मां दिल्लीपत्तनद्वारमार्गं.

किं तवाभिधानम् ?

प्रष्टव्यः स किं तव नामेति.

किं तस्य नामधेयं ?

अपृच्छत स मम नाम.

किमभुनक् सः ?

किमभुङ्ख्यास्वमिति तमनुयुंक्ष्व.

किमगमस्त्वमग्न्युपद्रवमवलोकयितुं ?

किमगच्छस्त्वमग्न्युपद्रवं द्रष्टुमिति तं पृच्छ.

किमदृश्यतामग्न्युपद्रवस्त्वया ?

He asked me if I saw the fire.

A fire broke out at five o'clock
this morning.

Have you heard of the fire which
broke out this morning ?

They soon extinguished it.

They soon got it under.

Twenty houses were burnt before
they got it under.

Was the fire engine there ?

Was there a good supply of water ?

Who works the engine ?

How did it happen ?

Inquire how it happened ?

Ask him how long he has been
in Surat.

Ask him how he came to leave
his native town.

Ask him, what has brought him
here ?

તેણે મને પુછ્યું કે તમે આગ જોઈ.

આજ સવારે પાંચ વાગતે આગ
લાગી હતી.

આજ સવારે આગ લાગી તે તમને
ખબર છે ?

તરત હોલવી નાખી.

તેમણે તરત હોલવી નાખી.

હોલવતાં હોલવતાંમાં વીસ ઘર બળી
ગયાં.

પાણીનો બંબો આવ્યો હતો કે ?

પાણી સારી પડે પોંદોચી વળ્યું?

બંબો કોણ ચાંપે છે ?

એમ કેમ બન્યું ?

તજવીજ કરોની એ કેમ થયું ?

તેને પુછો કે તને સુરતમાં આવે કેટલું
થયું ?

તેને પુછો કે તમારે પોતાનું વતન શા
સારે મુકવું પડ્યું ?

તેને પુછો કે તમારું અહિંમાં કેમ
આવવું થયું ?

तुं आग पौहिली काय असें .त्यानें म-
ला विचारिलें.

आज पाहाटेस पांच वाजतां आग
लागली.

आज सकाळीं आग लागली तिजवि-
षयीं तुम्ही ऐकिलें काय ?

त्यानीं ती लागलीच विझविली.

त्यानीं तेव्हांच ती नाहीशी केली.

विझविण्यापूर्वीं वीस घरें जळालीं.

बंब आला होता काय ?

तेथें पाणी पुष्कळ होते काय ?

यंत्र कोण चालवितो ?

तें कसें झालें ?

असें कसें झालें याचा शोधकरा.

सुरतेस तो किती दिवस होता हें

त्याला विचार.

त्यानें स्वदेश कां सोडला हें त्याला

विचार.

त्याला विचार कीं तं येथें कां आलास ?

पृष्टस्तेनाहं त्वं वन्द्यपद्वं दृष्टवानिति

अद्य प्रातरभूदग्निबाधा षेचघंटिकावा-
दनावसरे.

किमश्रावि भवद्विरद्य प्रभाते बन्दिबाधा
प्रावर्ततेति.

निर्वापिता सा तैस्तत्कालमेव.

तैस्तदैव सा नास्तीति प्रतीतिविषया
अकारि.

निर्वापणात्पूर्वमदह्यंत त्रिंशतिर्गृहाभि.

किमागतमभूद्दारायंत्रं ?

किमासीद्दुहुरं तत्र जलं ?

प्रवर्त्तयति को यंत्रं ?

अभूत्कथं तत् ?

शोधयतेतादृशं कथमभवत्.

कति दिनान्यवात्सीत्स सुरताख्यपत्तने

इतीदं पृच्छ तं.

कुतः परित्यक्तस्तेन स्वदेश इत्येतत्त-

मनुयुंक्ष्व.

पृच्छ तं त्वमत्र किमर्थमागतोसीति. !

Tell him not to be in such a hurry. | તેને કહો કે એટલી ઉતાવળ કરો.

Tell that monitor to keep his class quieter.

પેલા શિક્ષકને કહો કે તમારા વર્ગમાં ગડબડ થવા ન દો.

Tell those boys not to make so much noise.

પેલા છોકરાઓને કહો કે એટલો બધો શોર ન કરો.

Tell him to come at three o'clock.

તેને કહો કે ત્રણ વાગતે આવો.

This is a large house, but it is too small for our school.

આ ઘર તો મોટું છે, પણ આપણી નિશાળને વાસ્તે નહાનું પડશે.

It is very small certainly, but still it is too large for the purpose for which I require it.

એ ઘણું નહાનું તો ખરૂં તોયપણ મારા કામને સારૂં મોટું છે.

Twenty sentences will be too many.

વીશ વાક્ય બહુ પડશે.

A lesson which could be very well learned at the upper end of the class might be too difficult for the boys at the lower end.

જો પાઠ વર્ગના ઉપલા છોકરા સારી પેઠે શિખી શકે છે તે પાઠ વર્ગના નીચલા છોકરાને ઘણો મુશ્કેલ લાગત.

I am afraid that last sentence is rather too long.

મને ડીકર લાગે છે કે છેલ્લું વાક્ય જરા લાંબું છે.

There will be leave on Monday of ohtre eclipse.

સોમવારને દાહાડે ગ્રહણની રજા પડશે.

त्याला सांगी की इतकी घाई करूं
नको.

त्या शिक्षकाला सांग की वर्गांत गों-
गाट बंद कर.

त्या मुलांस सांग की इतका गोंगाट
करूं नका.

त्याला तीन वाजतां येण्यास सांग.
हें घर मोठें खरें, पण आपल्या शाळे-
स फारच लहान आहे.

हें फारच लहान आहे खरें, पण ज्या
कामाला आपल्यास पाहिजे त्यास
पुरून उरे असें आहे.

वीस वाक्ये ह्मणजे फारच होतील.

जो पाठ वर्गातील वरचे वरचे मुलां-
च्या हांतून चांगला तयार हो-
ण्यासारखा आहे तोच वर्गातील
खालचे बाजूचे मुलांस कठीण
पडतो.

मला वाटते शेवटील वाक्य कांहींसें
लांब आहे.

सोमवार्ते ग्रहणाची रजा मिळेल.

अभिधेहि तमिपतीं त्वरा माकुर्निति.

व्याहर, तं शिक्षकं वर्गे क्लृककलं नि-
वारयेति.

कथय तान् शिशून् एतावंतं कलकलं
माकुरुतेति.

तमभिधेह्यागंतुं होरात्रयध्वननवेलायां.
सत्यमेतद्ब्रह्मं महत् परंतु अत्यल्पमस्य-
स्मच्छालायाः.

सत्यमस्येतदत्यल्पं अथापि यादृशका-
र्यार्थमस्माकमपेक्षितं तत्कार्यस्यालं
भूय यथावशिष्येत तथावर्तते.
बहून्धेव भविष्यति विंशतिसंख्याकानि
वाक्यानि.

यः पाठः सम्यक् साधयितुं योग्यो वर्ग-
मध्यस्थैरुपर्युपरितनैः शिशुभिः स
एव वर्गमध्यवर्तिनामधोऽधः स्थिता-
नां शिशूनामतिदुर्घटो भवति सा-
धयितुम्.

भासते मम चरमं वाक्यं किञ्चिदीर्घ-
मस्तीति.

लभ्येत सोमवासरेग्रहण निमित्तोऽपवर्गः.

What ceremonies have you to perform on account of the eclipse?

અહલુ ઉપર તમારે શી ક્રિયા કરવી પડે છે ?

We are not allowed to look at the eclipse.

અહલુ જોવાની અમને રજા નથી.

And if the moon sets eclipsed, we are not allowed to eat till we see it rise again.

અને જો ચંદ્રમા ઘેરાયલો આથમે તો ફરીથી તેનું દર્શન થાય તાંહાં સુધી અમારાથી ખવાતું નથી.

All the water, and whatever cooked food may be in the house becomes unclean.

પાણી અને જે કંઈ ઘરમાં રાંધેલું અન્ન હોય તે સંધણું અપવિત્ર થાય છે.

All the Hindoos and some of the Parsees give grain away during the eclipse.

બધા હિંદુ અને કેટલાએક પારસી અહલુની વખતે અંનદાન કરે છે.

Some too give clothes and some money.

કેટલાએક પૈસા આપે છે અને કેટલાએક લુગડાં આપે છે.

We are not allowed to eat for twelve hours before the eclipse begins.

અહલુ થતાં પહેલાં આર કલાક સુધી અમારાથી ખવાતું નથી.

And must continue to fast till we see the moon free from the eclipse.

અને ચંદ્રનું મોક્ષદર્શન થાય તાંહાં સુધી ભુખ્યાં રહેવું પડે છે.

ग्रहणांत तुल्लास काय काम संस्कार करावे लागतात.

केकेवृश्यं विधेयाः संस्कारा युष्माकं ग्रहणमध्ये ?

आह्लास ग्रहणाकडे पाहू देत नाहीत.

ग्रहणं द्रष्टुं नाभ्यनुजानंत्यस्मान्.

आणि मोक्ष होण्यापूर्वी (ग्रहण सुट-
ण्यापूर्वी) जर चंद्र मावळला तर शुद्ध
मंडळ दृष्टी पडे तोंपर्यंत आह्लास
जेवण्याची मोकळीक नाही.

किंच यदि चंद्रमा ग्रहणमोक्षणादवागि-
स्तमियात् तदा पुनः शुद्धमंडल-
दर्शनं यावत् नास्यनुज्ञाभोक्तु
(शास्त्रस्य) मुस्माकं.

घरांतील पाणी व अन्न वगैरे पदार्थ
विटाळतात.

दुष्यंति गृहवार्तिनः सिद्धान्तजलादयः
पदार्थाः.

सर्व हिंदु लोक व काहीं काहीं पारशी
ग्रहणांत धान्य वाटतात.

वितरंति ग्रहणमध्ये धान्यं म्लेच्छेतरं सर्वे
जनाः पारसीकाश्च केचित् केचित्.

काहीं काहीं वस्त्रे व द्रव्य ही दान
करितात.

प्रतिपादयंति च केचित्केचिद्द्वाराणि
द्रव्याण्यपि.

ग्रहणाचे पूर्वी बारा तास (वेधांत)
जेवणास मोकळीक नाही.

ग्रहणसमयादर्वाक् भोजनानुमतिर्नास्ति
द्वादशकेरलपरिमिते (वेधे).

आणि तेव्हांपासून तों ग्रहण सुटून
शुद्ध मंडळ दिसेंपर्यंत उपासी
साहेलें पाहिजे.

अपिच अवश्यमुपोषितैः स्थातव्यं त-
स्मात् काला (वेधा) दारभ्य मुत्तय-
नंतरं शुद्धमंडलदर्शनपर्यंतं.

We shall have to fast then from
three o'clock tomorrow till after
the moon rises on Monday night.

માટે કાલે ત્રીજી વાગતેથી તે સોમવારને
દાહાડે ચંદ્રમા ઉગે તાંહાં સુધી
અમારે ભુખ્યાં રહેવું પડશે.

Did any of you see the eclipse ?

તમે કોઈએ ગ્રહણ જોયું ?

Did you notice that the edge of
the earth's shadow was curved ?

તમે જોયું કે પૃથ્વિની છાયાની કોર
વાંકી વળેલી હતી ?

It appears that many of the Hin-
doos do look at the eclipse.

ધણા હિંદુ તો ગ્રહણ જોતા દેખું.

Have you seen the papers which
the Mehetajee has posted on the
town-gates ?

મેહેતાજીએ ભાગળ ઉપર જે કાગળો
મારચા છે તે તમે જોયા છે ?

Did they excite much attention ?
Is it true ?

તેથી ધણી હો હા યદ ?
અરે કે—અથવા—શું કહો છો ?

Where did you hear it ?

તમે કાંહાં સાંભળ્યું ?

You can remember that I think.

એતો તમને યાદ રહેશે.

You need not write it I think.

તમે નહીં લખો તોએ ચાલશે.

How long was he away ?

તે કાંહાંસુધી બહાર રહ્યો.

He is staying at present at Bom-
bay.

તે હાલ મુંબઈમાં રહે છે.

Mitharam will get his Dewan-
geeree again.

મિઠારામને પોતાની દીવાનગીરી પાછી
મળશે.

. तर मग आपल्यास उद्यां बीन वाज-
ल्यापासून सोमवारीं रात्रीं चंद्रोदय
होई तोंपर्यंत उपासकेला पाहिजे.

तुमच्यांतून कोणी ग्रहण पाहिलें काय?

पृथ्वीची छाया वर्तुलाकृति होती ती
तुमच्या लक्षांत आली काय?
बहुतेक हिंदु ग्रहणाकडे पाहतातच
असें दिसतें.

मेहेताजीनें वेशीला जे कागद मारिले
आहेत ते तुम्ही पाहिले काय?

त्यांची फारसी चल बिचल झाली काय?
हें खरें काय?

तू कोठें ऐकलेंस.

याची तुम्हाला आठवण असेलसें वाटतें.
तें लिहिण्याची गरज नाहीसें वाटतें.
तो किती दिवस बाहेर होता?
हल्लीं तो मुंबईस राहात आहे.

मिठारामाला पुनः दिवाणगिरी मिळेल.

तर्ह्वश्यमुपोषणं तावदस्माभिर्विधातव्यं
श्वः केरलत्रयध्वननसमयादारभ्ये-
दुवासरनिशायां यत्तदुदेष्यति सु-
धांशुः.

किमदृश्यत ग्रहणं युष्माकं मध्ये कै-
श्चित्?

किमलक्ष्यत सा भवद्विर्या वर्तुलाकृति-
रासीद्भवश्छाया.

आलोकमाना एव ग्रहणं दृश्यंते प्रायशो
म्लेच्छतरेजनाः.

किमदशैस्तानि भवंतो मेहेताजीनाम्ना
(आयव्ययलेखकेन) पुरद्वारेषान्य-
नुसंजितानि लेख्यानि.

किं समजानि तेनातीव व्यग्रता?

किमिदं सत्यं?

काशृणोस्त्वं?

स्यात्समृतिरेतस्य पुष्पाकामिति भासते.

नास्ति तस्य लेखनप्रयोजनमिति भाति.

बहिरासीत्स कति दिनानि.

अधितिष्ठति स इदानीं मुंबईम्.

मिठारामः पुनर्लभेतामत्याधिकारं.

How long was he coming from
Bombay ?

Our examination, will not take
place till after Sir Robert's
return.

The trade in cotton has been a
losing one lately.

The Indus is a large river certain-
ly but contains very little water.

The river is fordable at Biriaw.

Dinsha says that vessels are built
for the Indus with a helm at
each end.

The Hindoos are not so enterpris-
ing as many other people are.

Is it true that there is a wall in
China fifteen hundred miles
long ?

Is there a wall in China fifteen
hundred miles long ?

There is a wall in China fifteen
hundred miles long.

મુંબઈથી આવતાં તેને કેટલા દાહાડા
લાગ્યા ?

સર રોબર્ટ પાછા આવશે તાંહાંસુધી
આપણી પરીક્ષા થશે નહીં.

રૂના ધંધામાં હાલતો ખોટા
આવેછે.

સિંધુ નદી મોટી તો છે પરંતુ પણ
તેમાં પાણી ઘણું થોડું છે.

વરીઆવ આગળ પાર છે.

દીનશા કહેછે કે સિંધુ નદીને વાસ્તે
જે વાંહાંણો બંધાયછે તેમને ખેડ
છેડે એકેકો સુકાન હોયછે.

ખીન ધણુ લોકોની પેઠે હિંદુ લોકો
હિંમતવાળા નથી.

એ ખરી વાત છે કે, ચીનમાં પંદરશં
મૈલની એક લાંબી દીવાલ છે ?

ચીનમાં કોઈ પંદરશં મૈલ લંબાઈની
દીવાલ છે ?

ચીનમાં એક પંદરશં મૈલ લંબાઈની
દીવાલ છે.

मुंबईहून येण्यास त्याला किती दिवस लागले ?

सर राबर्ट परत येईपर्यंत आमची परीक्षा होणार नाही.

कापसाच्या व्यापारांत आलीकडे तोटा आहे.

सिंधुनदी मोठी आहे खरी पण तिला पाणी फार थोडे आहे.

त्या नदीला बर्याच येथे उतार आहे.

सिंधुनदीतून जाण्यास जीं तारवं बांधतात त्यांच्या प्रत्येक टोकास सुकाणू असते.

इतर अनेक लोक जसे धाडसाचे असतात तसे हिंदू लोक नाहीत.

चीन देशांत पंधराशें मैल लांबीची भिंत आहे हें खरें आहे?

चीन देशांत पंधराशें मैल लांबीची भिंत आहे?

चीन देशांत पंधराशें मैल लांबीचा भिंत आहे.

मुंबईतो निर्गतस्य तस्यान्नागमनावधि
किंपत्यहान्यतीतानि ?

परावृत्य यावदाग्रंता सर राबर्टाख्य-
स्तावन्न भवितास्माकं परीक्षा.

अस्त्यर्वागवसरे कार्पासपणने लाभ
हानिः.

सत्यमस्ति सिंधुनदी महती परंत्वति-
स्वल्पांविद्यते जलं तस्याः.

वर्तते दुवतरणमार्गस्तस्या नद्या बर्या-
वाख्ये ग्रामे.

सिंधुनदीतोगमनाय या विरचयति त-
रणां स्तासां प्रतिकोणमरिचमास्ते.

इतरे (म्लेच्छाः) अनेकविधा जना यथा
धैर्यवंतः (साहासिनः क्रूराः) भवति
न तथा म्लेच्छेतरौ जनाः संति.

किमेतत्सत्यं विद्यत एका भित्तिश्चीन-
देशे सार्धसप्तशतक्रोशायामेति ?

किमास्ते सार्धसप्तशतक्रोशायामा
भित्तिश्चीनदेशे ?

वर्तते सार्धसप्तशतक्रोशायता भित्तिश्ची-
नदेशे.

I came this morning without my
breakfast.

Have you breakfasted.

Many fires happen in Surat.

The fire frequently spreads very
much before they can get a
supply of water.

When a fire happens, do all the
fire engines come ?

How many are there altogether ?

There was no inundation this year.

There was not so much rain this
year as there was last year.

A great part of Surat lies in
ruins.

Many houses have never been re-
built since the great fire.

A great many houses were burnt
in the Spring of last year.

A great fire happened in Surat,
just before I came to it.

આજ હું ભૂખ્યો આવ્યો છું.

તમે જમ્યા છો કે ?

સુરતમાં ઘણી આગ લાગે છે.

ઘણી વખતે પાણી આવી પોહોચે
એટલામાં આગ બહુ ફેલાઈ
જાય છે.

જરૂર આગ લાગે છે તારે બધા બંબા
આવે છે કે ?

બધા મળીને કેટલા છે ?

ઓછું કંઈ રેલ નહીં આવી.

પોરના જેટલો ઓછું વરસાદ કાંઈ
આવ્યો છે.

સુરતમાં ઘણે ઠેકાણે ઘર પડી ગયાં છે.

મોટી આગ લાગ્યા પછી ઘણાં ખરાં
ઘર તો ફરીથી બંધાયાં જ નથી.

પોર વસંત રીતુમાં ઘણાં ઘર બલી
ગયાં.

હું સુરતમાં આવ્યો ત્યાર પહેલાં યો-
ગએક દાહાડા ઉપર મોટી આગ
લાગી હતી.

आज सकाळीं मी फराळ केल्यावांचून
आलों.

तुम्ही फराळ केलां?

सुरतेत आगी फार लागतात.

पाण्याचा पुरवठा होण्यापूर्वी आग
फार पसरते असें हमेष घडतें.

आग लागते तेव्हां सगळे बंब येतात
काय ?

ते एकंदर किती आहेत?

या सालीं पूर आला नाही.

गेल्या सालाप्रमाणें या सालीं पुष्कळ
पाऊस पडला नाही.

सुरतेचा मोठा भाग ओसाड पडला
आहे.

घोरली आग लागल्यापासून बहुत
घरें पुनः बांधलीच नाहीत.

गेल्या सालचे उन्हाळ्यांत पुष्कळ
घरें जळालीं.

मी सुरतेस येण्यापूर्वी नुकतीच मोठी
आग लागली होती.

अगच्छमहमद्य प्रातः प्रातराशमविधाय.

किमकारिभवाद्भिः कल्पवर्षः.

बहुतराः प्रवर्ततेऽग्न्युपद्रवाः सूर्यपत्तने.

जलस्य पूर्णं साहाय्यं यावद्भवति ततः
पूर्वमेव बन्धुपल्लवः प्रवर्धते इत्येत-
दनुवारं भवति.

यदाऽग्न्युपप्लवो भवति तदा सर्वाणि
जलोत्क्षेपणयंत्राण्यायांति किं? (धा-
रायंत्राण्यायांति किं?)

मिलितानि कति संति तानि? (धारायं-
त्राणि ?)

नास्मिन्वत्सरे पूरः (नद्याः) आयासीत्
अतीतवत्सरे इवास्मिन्वत्सरे बहुतरः
पर्जन्यो नापतितः.

सूर्यपत्तनस्थो महान् प्रदेशः शून्योऽस्ति.

यदा भून्महत्तराग्निबाधा तदारभ्य बहु-
नि गृहाणि ननिबन्धान्येवाभूवन्.

अतीतवत्सरेऽस्ते ग्रीष्मर्तौ बहूनि गृहा-
णि दग्धान्यभवन्.

सूर्यपत्तने ममागमानात्पूर्वं स्वल्पपत्र
काले गुरुतरा बन्धिबाधा अजापत्.

There is a conjuror in London
who will let you shoot at him
with a gun.

He borrows a watch and shoots
it from his gun without injur-
ing it.

He pours wine from a bottle, and
then breaks the bottle, and a
bird flies out.

He borrows a handkerchief, and
burns it to ashes and then
makes it whole again.

He makes cards come out of a
box when he calls them.

Of course all these are deceptions.

The tricks are merely clever
cheats.

If you look attentively you will
see how some of the tricks are
done.

લંડનમાં એક જાદુગર છે જે પોતાના
કોઈ તમને અંધુક મારવા દે છે.

તે કોઈ પાસે ઘડીઆળ લે છે અને
તેને અંધુકમાં ભરીને તે અંધુક છો-
ડે છે અને ઘડીઆળને કંઈ નુક-
સાન થતું નથી.

તે એક સીસામાંથી દારૂ રૂંદે છે અને
પછી સીસા ભાંગે છે એટલે તેમાંથી
એક પંખી નિકળે છે.

તે કોઈ પાસે રૂમાલ લે છે અને તેને
બળાને રાખ કરે છે અને પાછો
આખો કરે છે.

તે એવું કરે છે કે જાર તે બોલાવે છે
તાર પેટીમાંથી ચંચુકાનાં પાનાં
પોતાની મેળે બહાર આવે છે.

એ બધા ડગબાજુર છે.

એ જે બધાં એક કરે છે તે પછી
ડગબાજુર છે.

જો તમે સારીપેટ તપાસીને જોશો તો
તે કેટલાક એક કેમ થાય છે તે
તમને માલમ પડશે.

लंडनांत एक जद्दूगीर आहे तो लोकांकडून आपणाला बंदूक मारून घेतो.

तो दुसऱ्याचे घड्याळ घेऊन बंदुकीत घालून उडवितो; परंतु घड्याळास धक्का लागत नाही.

तो बाटलीतून दारू ओततो आणि बाटली फोडतो तों आतून पक्षी उडून जातो.

तो दुसऱ्याचा रुमाल घेऊन त्याची जाळून राख करतो आणि पुनः रुमाल जशाचा तसा करतो.

तो हाक मारतो तेव्हां गंजिकांचे पेटीतून गंजिका बाहेर येतात.

अर्थात या सर्व हातचलाखीच्या गोष्टी आहेत.

या सर्व रूति केवळ शाहणपणाच्या ठकवणुकी आहेत.

जर तुम्ही लक्ष लावून पहाल तर कांहीं कांहीं हिकमती तो कशा करितो हे वृमच्या दृष्टीस पडेल.

अस्त्येक ऐंद्रजालिको लंडने स लोकै-
रात्मनि नलीयंत्रं मोचयति. (उद्दी-
पयति) वा.

स परस्य घटीयंत्रं गृहीत्वा नलीयंत्रे
निक्षिप्य प्रक्षिपति, परंतु घटीयंत्रं
न भज्यते.

स काचपात्रात्सुरां निःसारयति ततस्त-
त्काचपात्रं भिन्नति तदा अभ्यंत-
रतः पक्षी उड्डीय गच्छति.

स गृहीत्वान्यस्य शार्दीं ज्वालनेन
तस्या रक्षां करोति ततः पुनः पूर्वव-
देव यथाश्छितां शार्दीं करोति.

स यदाकारयति तदा क्रीडापत्रपेटिका-
याबहिरागच्छति क्रीडापत्राणि.

वस्तुत इमाः सर्वाः कथा हस्तलाघवमू-
लिकाः संति.

इमाः सर्वाः केवलं कौशल्यमूलिका
वचनाः संति.

यदि पश्यथ यूयं लक्ष्यं दत्त्वा तर्हि का-
निचित्कानिचित् कौशल्येन सक-
थं करोतीति युष्मद्दृष्ट्वापदेत्.

And if you would pay the man,
he would no doubt show you
how they are all done.

He makes very excellent goods.

Make this water boil.

Make haste.

Who made this pen ?

You have made me blot my book.

This news will make him very
sorry.

Make me a cup of tea.

What has made you be so long
about it ?

It is not easy to make him afraid.

What made it fall ?

Make those boys be quiet.

Can't you make the bullocks go
• little faster ?

Make up a large fire.

અને જો તમે તે સાણસને 'પુશ કરશો'
તો અલખત તે બધા ખેલ કેમ
બનેછે તે તમને કરી દેખાડશે.

તે ઘણા સારા સામાનો બનાવેછે.

આ પાણી ઊકળાવો :

જલદી કરો.

આ કલમ કોણે કરી ?

તમે મારી ચોપડી ઉપર ઝાંઝા પડાવ્યો.

આ ખબરથી તે ઘણો દલગીર થશે.

મારે સારું એક ઝાણું ચાહું કરી લાવ.

આ કામ કરતાં તમને એટલી બધી
ધાર કેમ લાગી ?

તેને ખીવડાવવો સહેલ નથી.

તે શાથી પડ્યું ?

પેલા છોકરાઓને સુપ રાખો.

તમારાથી બળદને જરા વધારે ચાંપીને
હંકાતા નથી ?

મ્હોટો વસદેવ કરો—ઘણો દેવતા કરો.

आणि जंर तुली ब्या मनुष्यास कांहीं
दाल तर तो खचितच सर्व उघड
करून दाखवील.

तो जिन्नस सर्वोच्छ्रित तयार करितो.
ह्या पाण्यास आधण आण.

लवकर आटोप (त्वर कर)

ही लेखणी कोणी केली.

तुली माझे हातून माझे पुस्तकावर
डाग पाडला.

हे ऐकून त्याला फार वाईट वाटेल.

मजकरितां एक वाटीभर चाहा करून
आण.

त्या कामास इतका उशीर तुलांस कां
लागला?

त्याला भेवडावणें तोंडचें काम नाही.

तें कशानें पडलें?

त्या मुलांस चुप कर.

तुमच्यानें बैल जरा चापून हाकवत

नाहींत काय?

विस्तव मोठा कर.

किंच यदि दास्यथ यूयं तस्मै मनुष्याय
किंचित्ताहिं स्फुटीकृत्य सत्यं दर्श-
यिष्यति स सर्वं.

स निर्वर्त्तयत्युत्तमोत्तमान् पदार्थान्.
संपादय तस्योदकस्योत्तपनं.

शीघ्रं कुरु (त्वरां कुरु.)

केन कृतंयं खटिनी.

युष्माभिर्मदस्तेन मत्पुस्तके कलंकः पा-
तितः.

भासेत तस्यातितरामसम्पद्येत्च्छ्रुत्वा.

आनय मदर्थमेकवाटिकापरिमितं चा-
हाख्यं पानकं कृत्वा.

किमर्थमेतावान्विलंबोभूद्युष्माकं तत्कार्यं
कर्तुं?

तस्य भीषणं (नाम)न वाचिकं कार्य-
मस्ति.

तत्केन पतितं ?

कुरु तान् शिशून्मौनिनः.

किं न प्रेर्यते युष्माभिर्वलीवर्दाः किंचि-
दावेश माश्रित्य.

विधेहि मदांतमग्नि.

Your talking will make me blunder. | तमे वात करानीने मने लूल पडावशे.

The annual examination is to take place on Tuesday next. | आवते मंगणवारै वरसोवरसनी परीक्षा. थशे.

It will be held in the Collector's office. | ते तो कलेक्टरनी कचेरीमां थशे.

Where do they hold their meetings. | तेम्होनी मंडणी कांहां मणेछे ?

The examinations hitherto have been held in the Collector's office. | आळसुधी तो परीक्षा कलेक्टरनी कचेरीमां थती हती.

Were you present at the last Examination? | गद्य परीक्षांमे तमे हाजर हता ?

Any of your relatives that like to attend, can do so. | तमारा कोर्ध सगानी आववानी मरछ होय तो ते सुणे आवे.

Some of the boys who gained prizes last year will do so again this year. | केटलाक छोकरांमोने पोर घनाम मणधुं हतुं तेमने मोणु पणु मणशे.

How many boys were there at the last examination? | गद्य परीक्षांमां केटला छोकरा हता ?

There will be more than twice as many boys this year, as there were last year. | पोर केटला छोकरा हता तेनी अम-लाध करतां पणु मोणु वधारे थशे.

•तुमच्या बॉलप्यानें मी च्केम.

येत्या मंगळवारीं वार्षिक परीक्षा होणार आहे.

ती कलेक्टर साहेबांचे कचेरींत होईल.

त्यांच्या सभा कोठें भरतात.

अ रयंत परीक्षा कलेक्टर साहेबांचे चैरींतच होत होत्या.

गेल्या परीक्षेस तुझी होतां काय ?

तुमच्या सोयरे धायऱ्यांपैकीं कोणाची येण्याची मर्जी असल्यास त्यानें खुशाल यावें.

गतवर्षीं ज्या मुलांस वाक्षिस मिळालें त्यांपैकीं कांहींकांस यंदाही मिळेल.

गेल्या परीक्षेस मुलें किती होतीं ?

गतवर्षीं जितकीं मुलें होतीं त्यांच्या दुपटीहूनही अधिक यंदा होतील.

भ्रमेयमहं युष्माकं भाषणेन.

भविष्यति वार्षिकी परीक्षा ३ गामिनि भौमवासरे.

सा भविता कलेक्टराख्यस्य सभायां.

क मिलंति तेषां सभाः.

अद्य यावदभवन् परीक्षाः कलेक्टराख्य-स्याधिकारिणः सभायामेव.

किमासन्भवन्तो ३ तीतपरीक्षाथं.

युष्माकं संवाधिनामध्ये यदि कस्यचिद-स्याजिगामिषा तर्हि काममागतव्यं तेन.

यैः शिशुभिरतीतायां शरदि पारितो-षिकमलभ्यत तेषामध्ये कतिपयैर्ल-भ्येत वर्तमानायामपि शरदि.

अतीत परीक्षार्थमभवन् काति शिशवः.

पूर्ववत्सरे यावन्त आसन् शिशवस्तावतां द्वैगुण्यादप्याधिका भविष्यन्त्यस्मिन्व-त्सरे.

We shall want twenty forms for the boys.

On the *Ostrin* all the people in the town amuse themselves by flying kites.

Some would like to have their month's holiday now, and others would like to have it in the summer.

Many would like to have it at this time of the year.

A great many people went yesterday to see the Review.

Dàdobà intends to teach us the History of India.

I have something to do tomorrow and shall not be able to come.

Did he come on foot or on horse-back ?

Shall you ride or walk ?

I was kicked by a bullock yesterday.

કોફરાઓને વાસ્તે આપણે વીસ આજટ બોધશે.

ઉત્તરાયનને દાહાડે શેહરમાં બધા લોકે કનકવા ચગાવે છે.

ફેટલાકને મહિનાની રજા લેવાની હ-મણા મરજી છે અને ફેટલાએકને ઉ-હાળામાં લેવાની મરજી છે.

ધણાની આ દાહાડે લેવાની મરજી છે.

કાલે ઘણા લોકો રિવીયુ બેવાને ગયા હતા.

અમને હિંદુસ્તાનનો ઇતિહાસ શિખવવાનો દાદુબાનો ધરાણો છે.

કાલે મારે કંઈકામ છે માટે મારાથી અવાશે નહીં.

તે ચાલતો આવ્યો કે ઘોડે ખેશીને ?

તમે ઘોડે ખેસશો કે ચાલશો ?

કાલે બળદીઆએ મને લાત મારી.

आपल्यास मुलांकरिता वीस वाक्ये ला-
गतील.

उत्तरायणाचे दिवशीं गांवांतील सर्व
लोक गमतीनें पतंग उडवितात.

कांहीं लोकांस महिन्याची सुटी या
दिवसांत बरी वाटते कांहींकांस
उन्हाळ्यांत असाधीस वाटतें.

बहुतेकांस तर ह्या दिवसांत भिळेल
तर बरी असें वाटतें.

काल क्वार्डत पाहण्यासाठीं पुष्कळ
लोक गेले होते.

दादोवांनं आह्लास हिंदुस्थानचा इति-
हास शिक्काविण्याचें मनांत आणिलें
आहे.

उद्यां मला कांहीं काम असल्यामुळें
येण्यास पावणार नाहीं.

तो पायीं आला कीं घोड्यावर ?

तुझी घोड्यावर बसाल कीं पायीं चा-
लाल ?

काल मला बैलानें लाय मारली.

अपेक्ष्यंतेऽस्माकं विंशतिर्मचाः शिशू-
नामुपवेशनार्थं.

ग्राहीणाः सर्वे जना उदग्म्यनदिवसेषु-
संतोषेणो (आनंदेनो) क्षिपति
वाताटं.

कतिपयजनानां मासिकी विरतिरेतेषु
दिवसेषु सम्पगिष्यते कतिपयेभ्यो
ग्रीष्मकाले विद्यमाना रोचते.

बहूनांत्वितेषु दिनेषु मिलिष्यतिचेद्यो-
ग्येति भासते.

पूर्वेद्युर्गच्छन्बहवो लोका योधशिक्षाम-
वलोकितुं.

मनस्थानीतं दादोवाभिधेनःस्मान् शि-
क्षयितुं हिंदुस्थानाख्यदेशसंबंधिन-
मितिहासं.

श्व आगतुं न ममावसरो भविष्यति किं-
चित्कार्यसत्तावशात्.

स किमायासीत्त्पादाम्यामुताश्वमारुढः ?

किमारोक्ष्यथ यूयमश्वमाहोस्वित्पादा-
भ्यां गमिष्यथ.

पूर्वेशुः प्राहरन्मांबलीवर्दः पादेन.

He has grazed the skin off my ankle.

Fore-head, eyebrows, eyelids, eyelashes, bridge of the nose, nostrils, upper lip, under lip, mustaches, whiskers, chin, beard, curl, jaw, gums, roof of the month, tip of the tongue, cutting teeth, grinders.

Neck, throat, back of the neck, crown of the head, scull, tip of the ear, shoulder, arm, elbow, wrist, hand, palm, thumb, fore-finger, middle finger, nails, knuckles, foot, heel, sole of the foot, toes, great toe, little toe, instep, ankle, skin, calf of the leg, knee, *kneel*, thigh, lap, arm-pit.

He put his book under his arm.

Back, breast, right side, left side, ribs, waist, hips.

મારી ઘુંટી ઉપરની ચાંમડી છોલાઈ ગઈ.

કપાલ, ભંમર; પોપચાં, પાંપણુ, નાકની ઠાંડી, નસકોરાં, ઊપલો હોઠ, નીચલો હોઠ, મુછ, કહલા, હડપચી, ડાઠી, જ્યુલકા, જડણું, ચવાળું, તાળવું, જીભનું ટેરવું, કડવાના ઘાંત, ડાઠો.

ગરદન, ગળું, બોચી, તાળવું, ખોપરી કાનની લાલી, ખભો, હાથ, કોણી, પોહોચો, હાથ, હાથેલી, ચંચુડો, તરજની, મધમા, નખ, પેઠા, પગ, ચેડી, પગનું તળીયું, પગનાં ચાંગળાં, ચંગડો, પગની છેલી ચાંગળી, પગની પાની, ઘુંટી, ચાંમડી, ટેટું, ઘુંટણુ, ઘુંટણીયું, ઓંગ, ખોળો, બગળ.

તેણે પોતાની ચોપડી બગલમાં મારી પીઠ, છાતી, જમણી બાજુ, ડાબી બાજુ, પાંસલાં, કમર, કેડ.

त्याने माझ्या घोंट्यांचे काळखे सोलून
गेलें.

कपाळ, भिवया, पडदे, पल्पण्या, नाका-
चा कणा, नाकपुड्या, वगचा ओठ,
खाल्चा ओठ, मिशा, कळें, हनु-
वटी, दाढी, झुलपें, जबडा, हिर-
ड्या, टाळू, जिभेचा शेंडा, पुढील
दांत, दाढा, मान, गळा, गर्दन,
टाळू, कवटी, चाफा (कानाचा,)
खांदा, वाहू, कोपर, मणगट,
हात, तळहात, आंगठा, तर्जनी,
मध्यमा, नखें, बोटांचे सांधे, पाय,
टांच, तळपाय, पायांची बोटे,
पायाचा आंगठा, पायाची करं-
गुळी, पादपृष्ठ, घोटा, त्वचा,
पोट्या, गुढगे, गुढगे टेंकण,
मांडी, ओटी, वगल,

त्याने आपलें पुस्तक वगलेंत मारलें.
पाट, छाती, उजवी कूस, डावी कूस,
वरगड्या, कंवर, कड.

तेनावर्षन्ममगुलकस्य चर्म.

भालं, भृकुटी, पटलानि, पक्ष्माणि, नासा
वंशः, नासापुटे, ऊर्ध्वोष्ठः, अधरोष्ठः,
कूर्चं, कूर्चाग्रं, हनुः, श्मश्रु, काक
पक्षः, सर्वमुखं, दंतोपरिमांसं, तालु,
जिह्वाग्रं, अग्रदंताः, दंष्ट्रा, कंठ,
गलः, ग्रीवा, तालु, करोटिः, कर्ण-
पल्लवः, स्कंधः, बाहुः, कूर्परः, म-
णिवंधः, हस्तः, हस्ततलं, अंगुष्ठः
तर्जनी, मध्यमा, नखानि, अंगुलि-
संधयः, पादौ, पाष्णिः, पादतलं, पा-
दांगुल्यः, पादांगुष्ठः, पादकनिष्ठा,
पादपृष्ठं, गुल्फौ, त्वक्, जंघा, जानु,
जानुस्छापनं, अंकः, वस्तिः, कक्षौ,

निकृष्टं तेन कले स्वीयं पुस्तकं.
पृष्ठं, वृद्धयं, दक्षिणकुक्षिः, वामकुक्षिः,
उभयपार्श्वारिष्ठपंजरः, कटिः.

She carries the child on her
hip.

Loins, navel, curls.

A great part of Africa is desert.

Two Sundays have gone by, and
no conjuror has come to Door-
gárám's meeting to display any
magic.

went to his house but did not
find him at home.

The people make a great disturb-
ance in the meeting.

A conjuror threatens to come to-
morrow and make the people
vomit blood.

As no conjuror comes to exhibit
any magic, people begin to
think that what Doorgárám
says is true.

છોકરાને ને પોતાત્રી કેડે લઈને જાયછે.

કાંકાં, ડુંડી, ચુચ્છા.

આફ્રિકાનો ઘણો ભાગ ઊજડ છે.

બે રવીવાર જતા રહ્યા તોપણ કોઈ
જાદુગર દુરગારામની મંડળીમાં જાદુ
ખતલાવવાને આવ્યો નહીં.

હું તેને ઘેર ગયો પણ તે મળ્યો નહોતો.

મંડળીમાં લોકો આડું તોફાન કરેછે.

એક જાદુગર ખાવડાવેછે કે હું કાલે
આવીને લોકોને લોહી આકાવીશ.

કોઈ જાદુગર જાદુ ખતલાવવાને આ-
વતો નથી તેથી લોકો ધારેછે કે,
દુરગારામ કેહેછે તે ખરું હશે.

ती मुलास आपल्या कडेवर घेऊन जात आहे.

कुळे, वेंदी, अथवा नाळ, झुलपें अथवा कुरळे केश.

बहुतेक आफ्रिका ओसाड आहे.

दोन आदितवार तर निघून गेले पण कोणी ज्यादूगीर दुर्गारामाच्या सभेत मांत्रिक खेळ करून दाखविण्यास आला नाही.

मी त्याच्या घरी गेलों पण तो घरी भेटला नाही.

सभेमध्ये लोक फार दंगा करतात.

एका ज्यादूगीरानें, उद्यां येऊन लोकांस रक्त ओकावयास लावीन हणून भय घातलें आहे.

कोणी ज्यादूगीर पुढें येऊन जादूचा खेळ करून दाखवीत नाहीं ह्यावरून लोकांस वाटतें कीं दुर्गाराम जें हणतों तें खरें.

सा स्वकटौ शिशुं गृहीत्वा गच्छती आस्ते.

स्फिचौ, नाभिः, (वा) नालं, काकपक्षौ, अथवा कुटिलवेशाः.

प्रायशः शून्यं (निर्जनं) वर्तते आफ्रिका ख्यं खंडं.

द्वौ गविवारौ त्वतीतौ परंतु कश्चनैद्रजालिको मांत्रिकीं क्रीडां कृत्वा दर्शयितुं नागच्छतिस्म दुर्गारामस्य सभायां.

अगच्छमहं तद्गृहं परंतु नामिलत्सगृहे.

सभायामतीव घाट्यं कुर्वति लोकाः.

श्व आगन्ध सर्वलोकैरुधिरमुद्रमयिष्यामीति भयमुत्पादितमेकेनैद्रजालिकेन.

कश्चनैद्रजालिकोऽप्रेभूत्वा इंद्रजालक्रीडां कृत्वा न दर्शयति तेन च लोका दुर्गारामो यद्ब्रूदति तत्सत्यमिति मन्वते.

A jádoogar petitioned the judge on Saturday to be allowed to practice magic upon Doorgárám with impunity.

शनीवारने दाहाडे न्मेक जाँदुगरे न्दः
 जने अरुण् आपी के, हुं दुर्गाराम
 उपर जाँदु अलावुं तेथी नुकशान
 थाय तो तेनी सज्ज मने मणे नहीं.

How is it that they have never thought of asking leave till now.

अमे केम के तेमने आनदिन सुधी
 रज लेवानुं कोध दाहाडे सुत्रयुं नहीं.

What you say is very good, but how is it to be done ?

तमे कहोछो ते तो अइं पण् अमे
 थायज केम ?

The time of the year in which we are to take our month's leave does not rest with me at all.

वरसमां क्रिये वप्पते आपण्णे महिना-
 नी रज लेवी अमे कुंठ मारा हाथमां
 नथी.

The Board has decided that the holidays should be taken in May, and we cannot alter it.

योडे नफी करयुं छे के रज मे महिना-
 मांज लेवी अने ते आपण्णुथी
 शे रवाय नहीं.

The boys expected to get leave yesterday at three o'clock, but were disappointed.

छोकरा अमोने उमेद हती के गध काणे तण्णु
 वागत रज मणशे पण्णु ते अमो ताजि-
 मेद थध गया.

रका ज्यादंगिराने अनवारों • जड्जास
अर्ज केला की दुर्गरामावर मला
जादू चालविण्याचा हुकूम असा-
वा व त्यापासून त्याची कांहीं नु-
कसानी झाल्यास त्याचा जवाब
मजकडे नसावा.

हावेळपर्यंत राजा मागण्याविषयी त्यां-
चे मनांत कांहीं आलें नाहीं हें
कसे ?

आपण लक्षणतां हें सर्व खरें पण हें
होतें कसे ?

वर्षांत एक महिन्याची राजा घेणें ती
कोणत्या वेळेस घ्यावी ह्याविषयी
माझे हातीं विलकूल नाहीं.

बोर्डानें असा ठराव केला आहे कीं
राजा मे महिन्यांतच घेतली पाहिजे
तो ठराव आह्मास फिरवितां येत
नाहीं.

काल तीन वाजतां राजा मिळेल असें
मुलांस वाटत होतें पण शेवटीं
त्यांची निराशा झाली.

भूतपूर्वे शनिवासरे केनाचिदैरजालिकेन
जड्जाख्यीधिकारिनिकटे लेखपूर्व-
कमेवमभ्यर्थना विहिता दुर्गरामोप-
रीरजालं प्रवर्तयितुंममाज्ञास्तु अथच
तस्मात्तस्य कस्यांचिद्दानौ सत्यां-
तद्विषये मय्यपराधारोपणं मास्त्विति.
एतावत्कालपर्यंतमपवर्गं याचितुं तन्म-
नसि किमपि नासित् कथमेतत्.

यदुच्यते भवद्विस्तत्सर्वं सत्यं परंत्विदं
कथं भवति.

वर्षानंतरं (वर्षमध्येवा) एकमासं या-
वदपवर्गो ग्राह्यः स कस्यां वेलायां
ग्राह्य इत्येतद्विषये मम किमपिस्वात्
व्यं नास्ति (मम हस्ते किमपि
नास्ति वा.)

बोर्डाभिधेनाधिकारिसमाजेन मे संज्ञके
मासएवापवर्गोग्रहीतव्यइति यो
विहितः संकेतः सोस्माभिः पर्याव-
र्त्तयितुं न शक्यते.

पूर्वेदुस्त्रिवारं घंटिकावादनवेलायामपव-
र्गोलप्स्यतइति शिक्षानामभिलषित-
मासीत्परंत्वंतवस्तेषां नैराशमभूत्.

The house we saw yesterday
would make an excellent school-
house I think.

I must go home, some one has
come to call me.

I think that situation is quite as
convenient for the boys as this.

The boys wish very much, that
the school may be removed to
the house we saw yesterday.

There is an excellent terrace at
the top of the house.

On the *Ootrán* accidents fre-
quently occur.

People fall into wells or fall from
the roofs of their houses.

How came you to upset the ink ?
You have made a sad mess there.
There is a large patch of ink on
your *Angarkhá*.

Will it wash out ?
If it is *Gujráti* ink, it will wash
out, but if it is *English* ink,
there will be a yellow stain left.

જે ઘર આપણે કાલે જોયું તે હું ધારૂં છું
નિશાળને વાસ્તે ધણું સારૂં છે.

મારે ઘેર જવું જોઈએ, કોઈ મને ઓ-
લાવવા આવ્યું છે.

હું ધારૂં છું કે તે જગો પણ આના
જેવીજ છોકરાઓને ઠીક પડશે.

છોકરાઓની ધણી મરણ છે કે જે ઘર
આપણે કાલે જોયું તેમાં નિશાળ
જાય તો સારૂં.

તે ઘરના માથા બે પર એક ધણી સારી
અગાશી છે.

ઉતરાણને દહાડે ધણી વખતે આકતો
આવી પડે છે.

લોકો કુવામાં પડે છે અથવા પોતાના
' ઘરનાં છાપરાં ઉપરથી પડે છે.

તમે શાહી કેમ ઢોલી નાખી ?

તમે તાંહાં ધણું બગાડ્યું છે.

તમરા અંગરખા બે પર મહોટો શાહીનો
ડાઘો છે.

એ ધોવાઈ જશે ?

જે એ ગુજરાતી શાહી હશે તો ધો-
વાઈ જશે પણ અંગરેજી ધાહી હશે
તો પીળો ડાઘો રહેશે.

काल जे घर आपण पाहिलें ते शाला-
गृहास फारच चांगलें असें मला
वाटतें.

मला कोणी मनुष्य बोलवावयास आला
आहे. मला घरीं गेलें पाहिजे.
मला वाटतें ती जागा हिच्या प्रमाणें-
च मुलांस सोईवार आहे.

आपण काल जे घर पाहिलें त्यांत
शाळा न्यावी अशी मुलांची फार
इच्छा आहे.

त्या घराचे वरच्या मजल्यास फार चां-
गली गच्ची आहे.

उतरणचे दिवसांत वारंवार अपघात
घडतात.

मनुष्ये विहिरींत पडतात किंवा घराच्या
कौल्लहारावरून पडतात?

तूं शई कशी सांडली?

तूं तेथें मोठीच खराबी केली.

तुमच्या आंगरख्यावर शईचा मोटा
डाग पडला आहे.

तो धुऊन जाईल काय?

ती गांवठी शई असल्यास धुऊन जा-
ईल पण इंग्रजी असल्यास धुतल्या-
वर पिवळा डाग राहिल.

भासते मम पूर्वदुर्यद्वृहमस्माभिरवल्लो-
कितं तच्छालागृहायं सम्यगिति.

आगतोस्ति कश्चन मनुष्यो मामाकार-
यितुं. मम गृहंप्रत्यवश्यं संतव्यमस्ति.
भाति मम तत्स्त्रलमेतत्स्त्रलवत् शि-
शूनां योग्यमस्ति.

पूर्वेदुरालोचितं यद्वृहमस्माभिस्तत्र शा-
ला प्रापयितव्येत्यस्ति शिशूनां म-
हानभिलाषः.

अस्त्यतिसमीचीनः सौधस्तद्वृहस्योपरि-
तनभूमिकायां.

उत्तरपथनसंचारवासरेषु भवंत्यपघाता
वारंवारं.

पतंति मनुष्या वीप्यमथवा गृहपटलो-
र्ध्वभागात्?

कथमसुसुवस्त्वंमर्षी?

कृतं त्वया तत्र महत्कालुष्यं.

युष्माकं कंचुके महानंकआपतितोऽस्ति
मण्याः.

किं नक्षयति धावनेन सः?

साचेन्मर्षी ग्रामीणा तर्हि धावनेन गमि-
ष्यति यदि चैंग्लीशी स्यात् तदा-
धावनानंतरं स्त्रास्यति लांछनं पीतं.

The petition he presented, produced no effect.

It will be of no use to petition.

If you are coming come at once, if not, I shall go.

I wish to go to Bombay, but my family will not allow me.

The Hindoos are very averse to go abroad.

I waited at home for him all* the evening, but he did not come.

I will come if I can, but don't wait for me.

It is of no use to wait any longer' he will not come now.

I wonder what keeps him away.

He will not be long now I suppose.

He will be here soon I should think.

* All the evening.

તેણે અરજી આપી તેથી કંઈ વળણુ નહીં.

અરજી કીધાથી કંઈ વળવાનું નહીં, જો તમે આવતા હોઓ તો આવો નહીં તો હું તો જાહું છું.

મારી તો મુંઝવણ જવાની મરજી છે પણ મારા ઘરમાંથી ના કેહે છે.

પરદેશ જવું હિંદુ લોકને ગમતું નથી.

મેં ઘર આગળ 'છેક સાંજસુધી તેની વાટ જોઈ પણ તે કંઈ આવ્યો નહીં.

મારાથી અવાશે તો આવીશ પણ મારી વાટ જોતા નહીં.

વધારે રાહા જોયા પછી શું, હવે કંઈ તે આવવાનો છે ?

કોણ જાણે તે કેમ રોકાયો.

હવે તે આવ્યામાં.

મને તો લાગે છે કે તે આવી પોહોંચશે.

દીવા થયા પછી સુવાજતા સુષનો કાળ.

त्यानें अर्ज केल्यापासून कांहीं हाशील झालें नाहीं.

अर्ज करून कांहीं फायदां नाहीं.

तुह्यास येणें असल्यास चला, नाहीं तर मी जातों.

माझ्या मनांत मुंबईस जावयाचें आहे पण घराची माणसं जाऊं देणार नाहींत.

हिंदु लोकांस देशाटन करणें बिलकूल आवडत नाहीं.

मी संध्याकाळ टळेपर्यंत त्याची वाट पहात घरीं होतों पण तो घरीं आला नाहीं.

माझ्यानें येवकालें तर येईन पण माझी वाट पाहूं नका.

आतां त्याची वाट पाहून कांहीं उपयोग नाहीं तो आतां येत नाहीं.

त्याला कां उशीर लागला कोण जाणे.

इतक्यांत तो येईलसें वाटतें.

तो लवकरच येईलसें वाटतें.

तस्याभ्यर्थनाकरणात् कश्चन सारो ना-

भूत्.

न कोपि लाभोभ्यर्थनाकरणेन.

युष्माकमांगंतव्यमस्ति चेच्छूलत नास्ति चेदहं गच्छामि.

अस्ति मम मनसि मुंबईप्रति गंतव्यमिति परंतु गृहस्थाः मानुषा गंतुं न दास्यंति.

सर्वथा न रोचते देशाटनं म्लेंच्छेतरेभ्यो लोकेभ्यः.

अभूवमहं गृहे तस्य मार्गं प्रतीक्ष्यमाणः संध्याकालातिक्रमपर्यंतं परंतु नागतवान् सः.

यदागंतुं शक्येत मया तर्द्यागमिष्यामि परं मम मार्गं माप्रतीक्षध्वं.

नास्त्युपयोगः कोपीदानीं तस्य मार्गप्रतीक्षया स नायातीदानीं.

को जानीते तस्य क्रिमिति कालविलंबो जातः.

भाति ममैवं स आगमिष्यत्येतावत्यवसरे.

भासते मम स शीघ्रमेवागमिष्यति.

I hope I have not kept you
waiting.

We waited for you till the last
moment.

I am afraid I have kept you
waiting.

If I am not there before twelve,
you need not expect me.

The Shāwacks will redeem a
great many cows and goats to-
day.

Pay nobody any money in my
name.

There is a great feast among the
Mussalmāns to-day.

The Mussalmāns all go in pro-
cession to the Masjid to-day.

The rich give to the poor, so
that all may
feast.

In the Nawab's time, some of the
Government sipāhis attended.

माझ करणे हो, तमाई ओठी तो नथी
थवुं पड्युं?

आमे तमाई धरणीवार सुधी वाट न्नेध.

माझ करणे हो, जरा तमाई ओठी तो
थवुं पड्युं.

न्ने हुं आर वाग्या पेंडिलां तांहां न
आवुं तो माई वाट न्नेता ना.

शवक लोको आळ धरुा अकरां गावो
ओजवशे.

माई नांमे कोधने कंठ पैसा आपता ना.

मुसलमान लोकोमां आळ मोठी उ-
आईत छे.

आळ अथा मुसलमान स्वारी काठीने
मरुहमां न्यथे.

तालेवान लोको गरीब लोकोने पैसा
आपेछे अठलाभाटे के अथा लोको
उआईत करे.

नवायता वअतमां डेठलाअेक सरकारता
सिपाध पळु जता हता.

मला वाटते भी तुमचा फारसा खोळंबा
केला नाही.

शेवटपर्यंत तुमची वाट पाहिली.

माझ्यामुळे तुमचा खोळंबा झालासे
वाटते.

बारा वाजायाचे आंत जर मी तेथे
आलों नाही तर माझी वाट पाहू
नका.

श्रावक लोक आज पुष्कळ गाई आणि
बकरीं सीढवितील.

माझे नावे कोणास पैसा देऊ नका.

मुसलमानांत आज मोठी मेजवानी
आहे.

आज मुसलमान लोक मिरवत मिरवत
मशिदीत जातात.

सर्वांनी जेवणाचा समारंभ करावा लष्णू-
न श्रीमंत लोक गरीबांस द्रव्य
देतात.

नवाबाचे वेळेस (कारकिर्दीत) सरकारी
शिष्यापैकींही काहीं जात होते.

न मयाकारि युष्माकं कालातिपात इति
भासते मम.

भासमाप्ति दृष्टो मृगो युष्माकं.

मन्त्रिभित्तं युष्माकं समयातिवाहनमभू-
दित्यहं मन्ये.

यद्यहं नागच्छेयं तत्र द्वादशवादनाद-
र्वाक् तर्हि न प्रतिक्षेयं मम पंधानं.
(मार्ग.)

अद्य मोचयिष्यंति वहीर्गा अजांश्च-
श्रावकजनाः.

न देयं मन्नाद् कस्मैचिद्भानं.

यवनेष्वस्यद्य महती सत्क्रिया (बहुमा-
नोवा)

गच्छंत्यद्य यवनजना वाद्यवादनपुरःसरं
स्वीयदेवतायतनं.

सर्वैर्मौजनसमारंभो विधेय इति श्रीमंतो
जना बहु धनं वितरंति दरिद्रेभ्यः.

नवावाख्यस्याधिकारवेलायां राजकीय-
शस्त्रिणां मध्ये केचित्केचित् गत-
वंत आसन्.

Formerly too a salute was
fired.

पेढेलां तो तोष मारीते सलामी पयु
आपता हता.

The Government now takes no
notice of any native holiday.

सरकार हमला कंध आ देशी लोकाना
तेडेवारनी पय्यर लेती नथी.

Tribhowandas has lost three
places instead of one.

त्रिभुवनदासे अकने पहिले त्रयु जगो
प्योर्ध.

What disturbance took place at
the meeting yesterday ?

काले मंडणीमां शुं तोक्षान थयुं ?

Some of the people wanted to
beat Doorgárám.

केरलाअक लोकाना दुर्गारामने धोकवा-
नी मरुण हती.

I wonder they did not steal the
twenty rupees.

अजयय छे के तेमले पेला वीस
रुपीआ नहीं चोखा.

They would have done so, but
Mohanlál had taken them into
his charge.

तेआअन्तेम करयुं होत प्परे, पयु
मोहनलाले ते पोतानी पासे राप्या
हता.

A mob followed Doorgárám all
the way to Dádobá's house.

दादुपाना घर लगलु दुर्गारामनी प-
छवाडे लोकानुं टोणुं आप्युं.

They remained for a long while
shouting in front of the house.

घर आगण जभा रहिने धरुी वार
सुधी पुमो पाज्यां करी.

मार्गे सलामीच्याही तोफां होतहोत्या.

हिंदु लोकांच्या सणावारांकडे
सरकार बिलकूल लक्ष देत नाही.

त्रिभुवन दासाचे एका नेवराच्या टि-
काणीं तीन नेवर गेले.

कालच्या संभंत काय दंगा झाला ?

कांहीं लोकांनीं दुर्गारामास मारण्याचा
बेत केला होता.

त्यांनीं ते वीस रुपये चोरले नाहीत हें
मोठें आश्चर्य आहे.

त्यांनीं चोरले असते पण मोहनलाला
नें ते आपल्यापाशीं ठेविले होते.

दुर्गाराम दादोबाच्या घरी पोंचे तोंप-
पंत त्याच्या मार्गे लोकांची गर्दी
होतीच.

ते लोक पुष्कळ वेळपर्यंत त्याच्या दारा-
पुढें उभे राहून ओरडत होते.

पूर्व भूतवत्य आसन् शतध्वजः परस्पर
संमेलनेपि.

इदानीं हिंदुपद्ववाच्याना जनानामु-
त्सवेषु राजा सर्वथा न ददाति
मनः.

गतानि त्रीणि योग्यतास्थाना(संख्या-
स्थाना) न्येकस्य स्थाने त्रिभुवन-
दासस्य.

क आसीत्संमर्द्धे (दांडबरो) ह्यस्तनस-
भायां ?

अकारि संकेतः कैश्चिच्छेकैर्दुर्गरामता-
डनस्य.

न चोरितास्तेन ते विंशतिरूपका मह
दाश्चर्यमस्येततु.

चोरिताः स्पुस्तेन परंतु ते स्वनिकटे
स्थापिता आसन् मोहनलालेन.

यावत्प्राप्नोति गृहं दादोबाख्यस्य दुर्गा
रामस्तावत्पर्यंतं तत्पृष्ठलग्नएवासी
त्समाजो लोकानां.

बहुकालपर्यंत ते जनास्तस्य द्वारसमी-
पेस्थित्वा आक्रंदमकुर्वन्.

They were mostly Ouditch Brá-
mans.

When are we to go to the new
house?

It is not certain yet, that we shall
go at all.

We must wait till we hear from
Bombay.

Can none of you find a sentence
to give us?

There is a great want of roads in
India.

We must write such sentences as
are likely to be useful.

One of my friends left Bombay
for Surat twelve days ago, but
has not yet arrived.

A Bhoot has sent a letter to the
Chabuck.

He dates his letter from a well in
Bombay.

તેઓ ધણા બધા ઓદિચ બ્રાહ્મણ
હતા.

આપણે નવા ઘરમાં ક્યારે જઈશું?

હજુ નક્કી નથી કે જઈશું.

મુંબઈથી જવાબ આવતા સુધી આપણે
સચ્ચર ખમતી જોઈએ.

તમારા કોઈથી અમને એક વાક્ય
આપાતું નથી?

હિંદુસ્તાનમાં રસ્તાની ધણી તંગી છે.

કામમાં આવે એવા વાક્યો આપણે
લખવાં જોઈએ.

એક મારો દોસ્તદાર સુરત આવવાને
મુંબઈથી પાર દહાડા થયા નિકળ્યો
છે પણ હજુ આવ્યો નથી.

ભૂતે ચાલુકને એક કાગળ લખ્યો છે.

મુંબઈમાં એક કુઓ છે તાંહાંથી તે
કાગળ લખે છે.

त्यांत बहुतेक औदीच्य ब्रह्मण होते.

आपल्यास नव्या घरांत, कधी जावयाचें आहे?

आपण जाऊंच असें नक्की नाही.

मुंबईहून कागद येईपर्यंत वाट पाहिली पाहिजे.

तुमच्यांतून कोणासही एखादें वाक्य आह्मास देण्याकरितां आढळत नाही काय?

हिंदुस्थानांत सडका अशा थोड्याच.

काहीं तरी उपयोगी पडतील अशीं वाक्यें आपल्यास लिहिलीं पाहिजेत.

माझ्या एका स्नेह्यास मुंबईहून मुरतेस येण्याकरितां निघून बाग दिवस झाले अजून आला नाही.

एका भुतानें चावुकास पत्र पाठविलें आहे.

मुंबईंत एक विहीर आहे तेथून तो कागद लिहितो.

आसंस्तेषां मध्ये प्रायश औदीच्या ब्राह्मणाः.

कदा गंतव्यमस्यस्माकं नव्यगृहे?

न निश्चितमस्येवं वयं गच्छाम एवेति.

आगमिष्यति मुंबईतो यावद्दणं दूतस्तावत्प्रतीक्षणीयो मार्गः.

किं न स्फुगति दातुमस्मभ्यं किमपि वाक्यं युष्माकं मध्ये कस्यचिदपि.

स्वल्पा एवैतादृशा निबद्धाः पंथानो हिंदुस्थानाख्ये देशे.

उपयोगं प्राप्तुवन्ति कानिचिदपि वाक्या-न्यस्माकमवश्यं लेखनीयानि.

ममैकस्य सुदृढः मूर्यपुरं प्रत्यागंतुं मुंबईतो निर्गम्यातीतानि द्वादशादि-नानि नागतोद्यपि.

प्रेषितमस्ति पत्रमेकेन भूताख्येन चावु-कनामानं (पत्रकर्तारं) प्रीति.

अस्येका वापी (कूपो) मुंबय्यां ततः स पत्रं लिखति.

We will send to N. for the News-
paper.

આપણે કૃત્તાણુની પાસેથી વર્તમાન-
પત્ર મંગાવીશું.

Send to the hospital for some
medicine.

હરિપતાલમાંથી કંઈ ઔષધ
મંગાવો.

Mitharam has retired upon a pen-
sion.

મિઠારામ 'પેન્શન' લીધું છે.

Is he to loose three places or six ?

તેની ત્રણ જગો જશે કે છ ?

Surat is very much decayed.

સુરત તો ઘણુંજ દુટ્ટી ગયું.

The English cotton is all woven
by machinery.

અંગરેજી કાપડ બધું સંચારી
વણાય છે.

I have heard that Atmaram is
going to Bombay, is it true ?

મેં સાંભળ્યું કે આત્મારામ મુંબઈ
જાય છે એ ખરી વાત છે ?

They say that Atmaram is going
to Bombay, is it true ?

એવું સંભળાય છે કે આત્મારામ મુંબઈ
જાય છે એ વાત ખરી છે ?

What is he going about ?

તે શા વાસ્તે જાય છે ?

What are these two boys doing ?

પેલા બે છોકરા શું કરે છે ?

Is he going to remain there will
he return ?

શું તે ત્યાંજ રહેવાનો છે કે પાછો
આવશે ?

He has got an appointment there.

ત્યાં એને નોકરી મળી છે.

आपण क्षली वर्त्तमानपत्र पढावण्या-
विषयी लिहू.

इस्पतळांत कांहीं औषध आणावयास
धाड.

मेथारामानें पेन्सन घेतलें.

तो तीन नंबर खाली जावयाचा कीं
सहा?

सुरत शहर अगदीं मोडकळीस आलें
आहे.

इंग्रिजी कापड यंत्रांनीं विणतात.

आत्माराम मुंबईस जाणार ह्मणून
ऐकिलें हें खरें काय?

आत्माराम मुंबईस जाणार ह्मणतात
हें खरें काय?

तो कशाकरितां जात आहे?

तीं दोन मुलें काय करितात?

तो तेथें राहणार कीं परत येणार?

त्याला तेथें जागा मिळाली आहे.

वयं क्षनामानं प्रत्युदंतपत्रं प्रेषयितुं लि-
खामः.

प्रेषय किंचिदौषधमानेतुमौषधालये.

अगृह्यत मेथारामेण पारितोषिकं मा-
सिकं.

स सख्याक्रमेण तृतीये स्थानेधोगंगे-
त षष्ठे?

सूर्यपत्तनं सर्वांशेन व्हासदशामापन्नम-
स्ति.

वयंति यंत्रेणैग्लीशान् पटान्

गता मुदय्यामात्माराम इति श्रुतं कि-
मेतत्सत्यं?

किमेतत्सत्यं यत् गमिष्यत्यात्मारामो
मुदय्यामिति वदंति?

स किमर्थं गच्छन्नास्ते?

किं कुरुतस्तावर्भवौ?

स स्छाता तत्र किंवा परावृत्यागंता?

लब्धं तस्य तत्राधिकारस्छानं.

He made great exertion, but did not succeed in getting an appointment.

He is very desirous to obtain an appointment.

As he has not got the appointment he is about to return.

Ochavram and Parvatishankar are making out a list of those boys who have not paid up their school-fees.

It has gone ten this long while.

Clouds frequently occur at this time of the year, but there is no fear of rain.

Since the clouds cleared off, the weather has become cold.

To use the words, will, shall, would, and should correctly, is very difficult.

Sunday was a very cloudy day.

It is not so cold this year, as it was last year.

तेले नोकरीने सार धरणी मेहेनत
कीधी पयु कंहा वणचुं नहीं.

ते नोकरी मेणववाने धरणी साहेछे.

तेने नोकरी नहीं मणी वारते ते पाठं
आववानो छे.

जे छोकरीआमे पगार आय्यो नथे
तेमनां नामनी दीप आछवराः
तथा पार्वतीशंकर करेछे.

दश देवारना वागी गया.

आ दहाडे वाहणां धरणीं यध आयेछे
पयु वरसाहनी देहशत कंहा नथी

वाहणां वीमेराध गया पछी राठ
पडवा मांडी छे.

गिहल, शाल, हुड, अने शुड अमे
शब्दोने अरोअर डेकाछे वापरव
धरणी मुरकेलछे.

रविवारने दहाडे धरणीं वाहणां हुतां.

पोरना जेठली आओ राठं नथी.

यमै पुष्कळं यत्न केला पण त्यास
एखादी जागा मिळाली नाही.

चाकरी मिळाली असं त्याचे मनांत
फार आहे.

थाला जागा मिळाली नाही सवव
तो परत येणार आहे.

उत्सवराम आणि पार्वतीशंकर हे ज्या
मुलांनीं शालेची फी दिली नाहीं
त्यांची पाद करीत आहेत.

दहा केव्हांच वाजून गेले.

दरसाल बहुतकरून ह्या दिवसांत अंध्रं
येतात पण पावसाचें भय नाहीं.

आभाळ निवळल्यापामून हवा थंड
पडली आहे.

उईल, शाल, उड्, आणि शुड ह्यांचा
बराबर प्रयोग करणें फारच कठिण
आहे.

रविवारीं फारच वांवाळ पडली होती.

गतवर्षीं माणें यंदा थंडी नाहीं.

बहुतरो विहितस्तेन यत्नः परं न कि-
मपि तेनासादितमधिकारस्थानं.

बहु वर्त्तते तन्मनासि नैयोगो लब्धव्य-
इति.

न मिलितं तस्याधिकारपदमतः स परा-
वृत्यागता.

यैः शिशुभिः शालायाः शुल्कं न दत्तं
तेषां नामांकनं कुर्वतावासाते उत्स-
वगमपार्वतीशंकरौ.

कदैव ध्वनिता अभवन्दश.

प्रायशः प्रतिवर्षमतेषु दिवसेष्वयांति
मेघाः परंतु नास्ति गयं पर्जन्यस्य.

मेघापगमादारभ्यापतितमास्ति शीतं.

उईल, शाल, उड् अथच शुड इत्येतेषां
शब्दानां सम्यक् प्रयोगकरणमति-
कठिनं वर्त्तते.

रविवारसरेऽतीव शीतं (दुर्दिनं) मापतित-
तमासीत्.

गताब्द इव नास्म्यस्मिन्वत्सरे शीतं.

We are shivering with the cold.
The cold weather set in earlier
this year.

It is very cold on the hills.
Are there any hills near Surat ?

Not nearer than five and thirty
miles.
Bombay is a very dear place to
live in.

Are you acquainted with him ?
He is one of my acquaintances.
I should be happy to make his
acquaintance.

I know him very well.
I have been acquainted with him
these twenty year.

I have known him many years.
We are very old acquaintances.
I have known him from his
infancy.

Where did you make his acquaint-
tance ?

અમે ઠાઠથી ઠંડુલ્યેએએ.
ઝાણુ ઠાઠ વેહેલી પડી.

પાહાડે ઊપર ઘણી ઠાઠ હોયએ
સુરતની પાસે કંઈ ડુંગર છે ?

પાંત્રીસ મેલ અંદર તો નથી.

મુંબઈમાં રહેતાં ખરચ ઘણો થાય

તમે તેને ઝાળખોહો ?
તે તો મારો ઝાળખીતો છે.
તેનું ઝાળખાણુ કરવાને મારી કા
પુશી છે.

હું તેને સારી ધેરે ઝાળખુંહું.
ત્રીસ વરસ થયાં મારે અને એ
ઝાળખાણુ છે.

ઘણાં વરસ થયાં હું એને ઝાળખુંહું
આપણે ઘણું જુનું ઝાળખાણુ હું
હું એને નાહાનપણુથી ઝાળખુંહું.

તમારે એનીસાથે કાંહાંથી ઝાળખાણુ
થયું ?

ढीनें आह्मी काँकडून ज्ञात आहेंत.
दा थंडी लवकर पडली.

गरावर तर फारच थंडी आहे.
रतेच्या आसपास कांहीं डोंगर
आहेत काय?
सतीस मैलांच्या भांत नाहीत.

वृईत राहाण्यास खर्च फार लागतो.

मची त्यांची ओळख आहे काय?
। माझ्या ओळखीच्या पैकींच आहे.
। मची ओळख करण्यास मी फार
खुषी आहे.

। त्यास चांगला ओळखतो.

। मची माझी आज वीस वर्षांची ओ-
ळख आहे.

। त्यास पुष्कळ वर्षे ओळखतो.

। मची फार जूनी ओळख आहे.

। त्यास लहानपणापासून ओळखतो.

। मची त्याची ओळख कोठे झाली?

वयमाकुंचितांगा भवामः शीतेन.
शीघ्रमायातमस्मिन्वत्सरे हिमं.

उपरि पर्वतं त्वतीव विद्यते हिमं.
किं संति शैलाः सूर्यपत्तनं परिः?

न संति सार्धसप्तदशक्रोशानां मध्ये
(पंचत्रिंशत्क्रोशाद्दानीं मध्ये)
महान्वयो भवति मुंघण्यां निवासे सति.

अस्ति किं परिचयो युष्माकं तेषां च.
वर्त्तते स मम परिचितानां मध्यवर्त्यैव.
अतिसंतोषवानहमस्मि तस्य परिचयं
कर्तुं.

सम्यक्परिचिनोम्यहं तं.

अस्ति तस्य मम च परिचयोऽुद्य याव-
द्विंशति वर्षाणि.

जानाम्यहं बहूनि वर्षाणि तं.

अतीव पुरातन्यस्त्यस्माकं परिचितः.

जानाम्यहं तं बाल्यादारभ्य (आबाल्या-
त्)

क समपद्यत तस्य युष्माकं च संस्तवः?

He is a very agreeable companion.

What kind of turban is that which
Chatarbhujdàs has on this
morning ?

Put on your turban.

He took off his Angarkho.

It is very cold, you had better put
a shawl on.

Put a pair of gloves on.

He has a large circle of acquaint-
tance.

Do you use assafœtida in your
cooking ?

The Vániàs use a great quantity
of assafœtida in their cooking,

Do you like the food which they
cook with assafœtida ?

I don't at all dislike it.

I very much dislike it.

I can't endure it.

Don't you find the smell very dis-
agreeable ?

There is no smell after it is
cooked.

તે ઘણો મન ચેલાપી દોસ્ત છે. •
આજ અતુરભુજદાસે કઈ વાતની
પાગડી ધાલી છે ?

પાગડી ધાલો.

તેણે પોતાનો અંગરખો ઉતાર્યો.

રાત ઘણી છે શાલ ઝોડો તો કીઃ

દાથે મોજાં પેહરો.

તેને ઘણે ડેકાણે ઝોજાપાણુ છે.

તમો તમારી રસોઇમાં હિંગ વાપરો
છો ?

વાણિયા લોક રસોઇમાં ઘણીજ હિંગ
વાપરે છે.

હિંગ નાંખીને રાંધેલું ભોજન તમને
ભાવે છે ?

મને તેનો છેક અભાવ નથી.

મને તો તેનો ઘણોજ અભાવ છે.

મારાથી તો તે અમાતું નથી.

તમને ગંધ ઘણી નહારી નથી લાગતી !

રંધાયા પછી તેમાં કંઈ ગંધ રહેલી
નથી તો.

तो स्नेहास फार चांगला आहे.
आज सकाळीं चतुर्भुजानें कोणते
तऱ्हेचें पागोटें घातलें होतें?

आपलें पागोटें घाल.

त्यानें आपला आंगरखा काढला.

थंडी फार पडली आहे तूं शाल आं-
गावर घेशील तर वरं.

हातमोजे घाल.

त्याचे ओळखीचे पुष्कळ आहेत.

तुम्ही स्वयंपाकांत हिंग घालतां काय?

बाणी लोक स्वयंपाकांत पुष्कळ हिंग
घालतात.

त्यांचे हिंग घातलेले पदार्थ तुम्हांस
आवडतात काय?

मला मुळींच त्याचा त्रास नाही.

मला त्याचा फार त्रास येतो.

मला तो सहन होत नाही.

तुम्हाला त्याचा वास फार वाईट येत
नाहीं काय?

शिजल्यावर त्याचा वास येत नाही.

अतिसमीचीनोस्ति स सौवृदायं.

अद्य प्रातश्चतुर्भुजः किं प्रकारकमुष्णी-
षमधृत.

आमुंच (निधेहि) स्वीयमुष्णंखं.

निष्कासयति स्म स स्त्रीयं कंचुकं.

आपतितमस्यतिशीतमतस्वमंगेष्वौर्ण
(शालुकां) निदभासिचेद्वरं.

आमोचय हस्तत्राणं.

बहवः संति तस्य पारैचिताः.

किं निक्षिपंति भवंतः स्वयंपाके हिंगु ?

बहु निक्षिपंति हिंगु स्वयंपाके बाणिजः.

किं रोचंते युष्मभ्यं निक्षिप्तहिंगवस्तेषां
पदार्थाः ?

नास्ति मम मूलतस्तस्य जुगुप्सा.

उत्पद्यते मम तस्य जुगुप्सा क्वही.

मम न सद्यो भवति सः.

नायाति किं नस्यातितरामसमीचीनो
गंधो युष्मान्प्रति.

पाकानंतरं नायाति तस्य गंधः.

The smell is very disagreeable certainly, but it is all destroyed in the cooking.

Instead of tomorrow, there is an extra-holiday in the list of Hindoo holidays.

You will not find these sentences very difficult.

He is a friend of mine.

I have a few friends here to spend the evening with me.

There is to be a party at Atmaram's house to-night.

Are you invited?

Has he sent you an invitation?

It is getting very late.

I shall not stay late.

I shall be home early.

I shall be home before twelve o'clock.

I don't like to be out late.

The quarterly examination will take place tomorrow morning.

ગંધ ધણી નહારી છે તો ખરી પણ રાંધવામાં બધી જતી રહે છે.

કાલને બદલે હિંદુ લોકોના તેહેવારની ડીપમાં એક વધારે રજા છે.

તમને એ વાક્યો ધણાં અધરાં નહીં લાગશે.

તે તો મારો દોસ્તદાર છે.

આજ સાંજે મારી સાથે વાતો કરવાને મારા મિત્ર આવ્યા છે.

આજ રાત્રે આત્મારામને તાંહાં બેઠક થવાની છે.

તમને તેડયા છે કે ?

તમને તેણે તેડું મોકલ્યું છે કે ?

ધણું મોડું થાય છે જો.

હું ધણી વાર નહીં રડું.

હું જલદી ઘેર આવીશ.

હું તો ખાર વાગતા પેહેલાં ઘેર આવીશ.

મને ધણી વાર બાહાર રહેવું નથી ગમતું.

કાલે સવારે ત્રણમાહિ પરીક્ષા થશે.

त्याचा वास फार चाईट खरा पण
सिजते वेळेस तो नाहीसा होतो.

उद्यांच्या बदला हिंदुलोकांच्या सणां-
च्या यादीत एक रजेचा अधिक
दिवस आहे.

हीं वाक्ये तुल्लास फारशी कठीण
जाणार नाहीत.

तो माझा स्नेही आहे.

आज संध्याकाळीं गमतीने वेळ घालवि-
ण्याकारितां कांहीं स्नेही आले आहेत.

आज रात्री आत्मारामाच्या घरी पान-
सुपारी होणार आहे.

तुला बोलावणें आहे काय ?

त्यानें तुला बोलावणें पाठविलें आहे काय ?

फार उशीर होत चालला आहे.

मी फारवेळ थांबणार नाही.

मी लवकरच घरीं येईन.

मी बारा वाजयाचे आंतच घरीं
येईन.

फारवेळ बाहेर राहणें मला आवडत
नाहीं.

त्रैमासिक परीक्षा उद्यां सकाळीं
होईल

सत्यं तस्य गंधोऽतिनीचः परंतु नाशद-
शामापद्यते स पाकवेलायां.

श्वस्तनदिनस्थाने विद्यत एकमधिकम
पत्रगादिनं म्लेंच्छेत्तरजनानामुत्स-
वदिनानुक्रमणिकायां

नेमानि वाक्यानि युष्माकं कठिनतरा-
णि भविष्यति.

अस्ति स मम भिन्नं.

अद्य सायंकाले विनोदनेन समग्रं या-
पायितुं संप्राप्ताः संति केचन मुद्दः.

संपत्स्यते ऽ द्यारात्रौ तांबूलदानसत्कार
आत्मारामस्य गृहे.

किमस्याकारणं तव ?

किं प्रेषितं (किं कृतं) तेनाव्दानं तव ?

अतीव प्रचलितो ऽ स्ति वैलंबः.

न प्रतीक्ष्ये ऽ हं बहुकालं.

शीघ्रमेवाहमागमिष्यामि गृहं.

अहमर्वाद्वादशसंशब्दनाट्टहमागमि-
ष्यामि.

न रोचते मद्यं बहुकालं बहिः स्थितिः.

भविता श्वः प्रभाते त्रैमासिकी परीक्षा.

If you know any boys who wish to come, take care and inform them of it.

How many candidates are there ?

They are not all here yet.

Open the door.

Shut the door after you.

Don't leave the door open.

Have you brought me a list of your holidays ?

I think you take more holidays than are necessary.

The Holidays are a great hindrance.

Which are more numerous in your class the Parsees or the Hindoos ?

There are more Parsees than Hindoos in the class.

But taking the whole school, the Hindoos are most numerous.

We must see how many of each race there are.

જો તમારા જાણ્યાંમાં કોઈ છોકરે આવવાના હોય તો આમુખ્યા તેમને કહેજો.

કેટલા ઉમેદવાર છે ?

હજુ બધા આવ્યા નથી.

પારણું ઓઢાજો.

પારણું બંધ કરતા જજો.

પારણું ઉઢાડું રહેવા દેતા ના.

તમારા તેહેવારની ડીપ તમે મારી પાસે લાવ્યા છો ?

મને લાગેછે કે અગત્ય કરતાં તમે વધારે રજા લો છો ?

તેહેવારથી ઘણી હરકત થાયછે.

તમારા વર્ગમાં વત્તા કોણુ છે, પારસી કે હિંદુ ?

આ વર્ગમાં હિંદુ કરતાં પારસી વત્તા છે.

પણ જો આખી નિશાળમાં ગણિયે તો હિંદુની સંખ્યા વધારે થયે પરી. આપણે જોવું જોઈએ કે એકેક જાતના કેટલા કેટલા છે.

कोणी मुलें येणार्णि* तुझ्यास माहित
असल्यास त्यांस आठवण धरून
कळवा.

किती उमेदवार आहेत?

ते सर्व आजून येथें आले नाहींत.
दार उघड.
तूं गेलास हणजे दार लावून घे.

दार उघड टाकूं नका.

तुझी आपल्या सणाची याद आणली
काय?

जितक्या सुट्या असाव्या त्यांपेक्षां
तुझी अधिक घेतां असें वाटवें.
सुट्यांमुळे मोठी हरकत होते.

तुमच्या वगांत हिंदू अधिक आहेत
किंवा पार्शी?

ह्या वगांत हिंदूपेक्षां पार्शी पुष्कळ
आहेत.

पण सर्व शाळा पाहिली असतां हिंदू
पुष्कळ आहेत.

एकएक जातीचे किती आहेत हें
आपल्यास पाहिलें पाहिजे.

विदितः स्पृशेदांगंताः शिशवो यु-
ष्माकं तर्हि स्मृतिपूर्वकं ज्ञापयत
तान्.

कति संत्युद्यताः.

नागमन्त्राद्यापि ते सर्वे.

उद्घाटय द्वारं.

पिभेहि द्वां त्वं गमनसमये
(गच्छन्सन्.)

न मुंच द्वारमुद्घाटितं.

आनीता किमनुक्रमणिका युष्मा-
भिरस्मदीयानामुत्सवानां?

यावत्यो नियमिता विश्रांतयस्तदपेक्षया-
धिका युष्माभिर्गृह्यंत इति भासते.
महान्भवति प्रतिबंधा विश्राममूलकः.

किमधिकाः संति युष्मद्वेर्गे हिंदुपदवा-
च्या जना उत पारसीकाः .

संत्यास्मिन्वर्गे बहवः पारसीका हिंद्वा-
ख्यजनापेक्षया.

शोधितायां तु सर्वस्यां शालायां हिंदुप-
दाभिधेयाः संति बहवः.

कति कति संत्यैकजातीया
इत्यवश्यमस्माभिः शोधनीयं.

A few drops of rain fell yesterday.

Do you ever have a rainy day at this time of the year?

Hot weather, cold weather, dry weather, wet weather, fine weather, dull weather, windy weather, stormy weather, rainy weather, cloudy weather, healthy weather, unhealthy weather, pleasant weather, disagreeable weather, muddy weather, foggy weather, sultry weather, frosty weather.

Had you favourable weather during your journey?

We shall set out as soon as the weather clears up.

The weather looked very threatening all the morning but cleared up in the afternoon.

My brother is coming from Bombay, and I am going to fetch him from the steam-boat.

કાલે થોડા છાંટા થયા.

આ દહાડે કોઈ વાર વરસાદ આવેછે ?

ગરમ રતુ, થંડી રતુ, સુકી રતુ શરદ રતુ, સાફ રતુ, મેદ રતુ, પવનળી રતુ, તોફાની રતુ, વર્ષા રતુ, વાંદળી રતુ, સુખકારક રતુ, દુઃખકારક રતુ, સુંદર રતુ, ખરાબ રતુ, કાદવીઆ રતુ, ધુમસીઆ રતુ, ખફારાની રતુ, ઝાકળી રતુ.

તમારી મુસાફરીમાં હવા ઠીક હતી કે ?

ઉધાડ થશે તેવા આપણે નિકળી પડીશું

સવારે ધણું વાદળ ચઢી આવ્યું પણ સાંજરે ઉધડી ગયું.

મારો ભાઈ મુંબઈથી આવેછે અને હું તેને આગબોટમાંથી તેડવા જાઉં છું.

काल पावसाचे चार थेंब पडले.
ह्या ऋतूंत इकडे कधी पाऊस पडतो
काय?

उष्ण हवा, थंड हवा, शुष्क हवा,
ओलसर हवा, चांगली हवा, मंद
हवा, वाऱ्याची हवा, उधानाची
हवा, पावसाळी हवा, वांदाळीची
हवा, निरोगी हवा, रोगी हवा,
सुखकारक हवा, घाणेरडी हवा,
खराब हवा, धुक्याची हवा, उष्ण
हवा, थंडीची हवा.

सुह्यास वाटेने हवा चांगली होती
काय?

उघाड पडतांच आहोती निघूं. ०

सकाळीं सागवेळ उधान दिसत होतें
पण दुपारीतें सर्व निवळलें.

माझा भाऊ मुंबईहून येणार आहे ल-
पून त्याला आगबोटीवरून आणा-
वयास मी जात आहे

आपतन्पूर्वेषुश्रव्वागो विंदवः पर्जन्यस्य.
वर्षति किं पर्जन्यः कदाचिदस्मिन्नृता-
वस्मिन्देशे.

उष्णो वायुः, शीतो वायुः, शुष्को वायुः,
आर्द्रो वायुः, समीचीनो वायुः, मंद
वायुः, समुद्रवृद्धिसंबंधी वायुः, पर्ज-
न्यकालस्थो वायुः, दुर्दिनसंबंधी
वायुः, नीरोगी वायुः, रोगवान् वायुः,
सुखकारी वायुः, मलिनो वायुः, दु-
ष्टो वायुः, तुहिनसंबंधी वायुः,
शीतसंबंधी वायुः.

किमासीत्समीचीनः पवनो युष्माकं
मार्गे?

निर्गमिष्यामं वयं पर्जन्यापगमसमका-
लमेव.

प्रातर्दृश्यमानासीत् सर्वदा समुद्रवृद्धिः
परंतु मध्यान्हे निरवतिष्ठ सा.

आगंतास्ति मम सहोदरगे मुंबईत इति
तमग्निनावा आनेतुमहमस्मि गंता.

How far up the river does the steam-boat come?

He always promises, but never comes.

There is a feast among the Parsees to-day and they wish to have an early leave granted them.

The steam-boat comes up as far as Magdalla.

How long are they coming from Bombay ?

Since the steam-boat began to ply, the road to Bombay is deserted.

What is the fare ?

There are four rates of fares, five, fifteen, twenty-five and fifty rûpees.

The steam-boat has made the communication with Bombay very easy.

Does the Ootrân fall on Saturday or on Sunday ?

આગબોટ તાપીમાં કાંઈ સુધી આવે છે ?

તે હમેશાં કેહે છે પણ કદી આવતો નથી.

આજ પારસી લોકોના ધંધાર છે અને તેમને વહેલી રજા જોઈએ છે.

મગદલા સુધી આગબોટ આવે છે ?

તેઓને મુંબઈથી આવતાં કેટલા દાહાડ લાગે છે ?

આગબોટ ફરવા લાગી તે દાહાડથી મુંબઈનો રસ્તો ઉજડ પડ્યો.

નોર શું છે ?

ચાર જાતનાં નોર છે, પાંચ રૂપીઆ, પંદર રૂપીઆ, પચીસ રૂપીઆ અને પચાસ રૂપીઆ.

આગબોટથી મુંબઈ જવું આવવું ઘણું સહેલું છે.

ઉતરાણ શનિવારી છે કે રવિવારી ?

नदीमध्ये आगवोट कोठवर येत ?

कियदवध्यागच्छति नद्यामग्निनौः ?

तो नेहमी येईन झपतो पण कधी येत नाही.

स सर्वदा बदत्यागभिष्यामीति परंतु नायाति कदापि

आज पागडी लोकांचा घंवार आहे लघून त्यांस लवकर सुटी पाहिजे.

अस्त्यद्य पागसीकानां भोजनोत्सवोत्-एव तेषां शोधं विश्रामोभक्षितः.

आगवोट नदीतून मगदल्यापर्यंत येते.

आगलव्यग्नितरणिमेगदल्लखग्राम-पर्यंत.

त्यांस मुंबईहून येण्यास किती दिवस लागलं ?

कृत्यक्रामन् दिनानि तेषां मुंबईत आगमनार्थं.

आगवोटी चालू झाल्यापासून मुंबईचा रस्ता अगदी उजाड पडला.

आरभ्यानलतरणिसंचारं सर्वथा शून्य-तामापद्यत मुग्ध्याः पंधाः.

हशिल काय पडतें ?

कोवा भवत्यातरो देयः.

चार दर आहेत, पांच रुपये, पंधग रुपये, पंचवीस रुपये आणि

संति चत्वारः पक्षाः, पंचरूपकाः, पंचदशरूपकाः, पंचविंशतिरूपकाः

पन्नास रुपये.

पंचाशद्रूपकाश्चेति.

आगवोटीच्या योगानें मुंबईस जाणें येणें अगदीं सुलभ झालें.

अग्निनौकायोगेन सुलभतरे अभूतां, गमनागमने मुंबईसंबंधिनी.

उत्तरायण शनिवारी किंवा गविवारी येतें ?

किं प्रवर्तत उत्तरायणं शनिवासरे उतराविसारे.

Some will observe it on Saturday,
and some on Sunday.

What ceremonies are performed?

Is flying kites one of the cere-
monies ?

That is the principal one I fancy.

Some people spend great sums of
money in kites.

And does all kite-flying cease
from that day ?

No, not for a month after.

The Mussalmáns are fonder of
kite-flying than any o'her
caste.

It is a favourite amusement,
though, with all classes.

We must ask N. whether he gives
a holiday on Saturday.

I will send a note to him pre-
sently.

We will send and ask him.

કેટલાએક શનિવારે માનશે અને

કેટલાએક રવિવારે માનશે.

શી શી ક્રિયા કરવી પડે છે ?

કનકવા ચગાવવા એપણુ એક ક્રિયા
છે કે ?

મને તો લાગે છે કે તેજ મુખ્ય હશે.

કેટલાએક લોકો કનકવા પાછળ ધણુ
પૈસા ખર્ચે છે.

અને તે દહાડાથી બધા કનકવા
ચગતા બંધ થાય છે ?

ના ના, મહિનાસુધી ચાલે છે.

ખીજી કોઈ બત કરતાં મુસલમાન
લોકોને કનકવા ચગાવવાનો વધારે
શોખ હોય છે.

તોયપણુ એ ગમત બધા લોકોને
પસંદ છે.

આપણે 'ના'ને પુછવું જોઈયે કે તે
શનિવારે રજા આપે છે.

હું તેને હમણાં એક ચિઠ્ઠી મોકલીશ.

આપણે તેને પુછાવી મંગાવીશું.

काहीं लोक शनिवारी करितील व कार्ण्यति केचन शनौ केचन रवौ.
काहीं आदितवारी.

काय संस्कार करावे लागतात?
पतंग उडविणं हें एक ते दिवशींच्या
संस्कारापैकीच आहे काय?
हें तर मुख्य असं मला वाटतं.
काहीं लोक तर पतंगामध्ये पृष्कळ
पैसा खर्च करतात.

आणि त्या दिवसापामून मग पतंग
उडविण्याचें अगदी बंद होतं
काय?

त्यानंतर एक महिनाभर तर नाही.
सर्व जातीपेक्षां मुसलमान लोक पतंगा-
चे फार शोकी आहेत.

तरी सर्व लोकांस हा खेळ आवडतो.

क्ष शनिवारी रजा देतात की नाही हें
त्यांस विचारिलें पाहिजे.

मी आतां त्यास चिठी लिहीन.

भाह्यी त्यास विचारण्यास पाठवूं.

के संस्कारा अवश्यकर्तव्या भवन्ति
किं पत्रपतंगोत्क्षेपणमिदमेकं तद्विवस-
संधिसंस्कारमध्यपात्येव?

इदं तु मुख्यमित्येवं मम भासते.
बहुतरं द्रव्यव्ययं कुर्वति केचिज्जनाः
पत्रपतंगविषये

किंचारभ्य तद्दिनमुत्पतं विरतं भवति
किं पतंगोत्क्षेपणं?

तदनंतरमेकमासपश्चतं तु नास्ति.
संत्यत्यंतं प्रीतिमंतां यवनजनाः पतंग-
विषये सर्वजुत्यपेक्षया.

तथापीयं क्रीडां रोचते सर्वेभ्यो लोकेभ्यः

शनिवासरे क्षनामानो पत्रगं ददाति न.
वेत्येतत्तान्प्रत्यवश्यं विचारणीयं.
(प्रष्टव्यं)

लिखेयमहमिदानीं तस्मै पत्रं.

प्रेषयामो वयं तान्प्रतिविचारयितुं (प्रष्टुं).

What is Adarjée doing these two days past ?

Do any of you know what is keeping him away ?

The birds in this country are very tame.

In England they are much wilder. I will send my servant, give the book to him.

The steam-boat left so early, that he was not able to come by it.

I was coming by the steam-boat but it left too early for me.

The day before yesterday a boat sank near Doomas, and fifteen or sixteen people were drowned. They had been to take Kuwáni-játrá.

What people were they ?

Chiefly Sailors and Kolies I believe.

ये दहाज थया आदरजे शुकरीयां करेछे ?

तमे कोछे जान्योछे के ते शायी रहयो छे ?

आ देशनां पक्षी धयां हजेलां छे.

इंगलांडमां तेज्यो धया पीकलु छे.

हुं मारा आकरने भोकलुं तेने ओप आपणे.

आगबोट अटली वेहेली उपडी के तेनाथी तेमां जवायुं नही.

हुं आगबोटमां आववानो हतो पलु ते तो वेहेली उपडी गछ.

परम दहाडे दुमस आगण अक होडी नाणीअे भेडी अने पंदर सोण आस्मी कुप्पी मुआं.

तेज्यो कुवानी जत्रा गयां हतां.

तेज्यो क्रिया लोक हता ?

हुं धारेछुं के धयुं करीने आरवा अं कोणी हता.

आदरजी आज दोन दिवस काय करित आहे?

तो कां आला नाहीं हें कोणाम टाऊक आहे काय?

ह्या देशांतील पक्षी फार माणसाळलेले आहेत.

इंग्लंडांतील तर फारच जंगली आहेत.

मी आपला चाकरास पाठवीन, त्यास पुस्तक द्या.

आगवोट फारच लवकर निघाल्यामुळे त्याच्यानें यवेवलें नाहीं.

मी आगवोटोंतून येणार होतो पण ती फारच लवकर निघाली.

परवांचे दिवशीं डुमसजवळ एक मचवा बुडून पंधरा सोळा असांमी बुडाल.

ते कुवानी जत्रेस गेले होते.

ते कोण लोक होते.

बहुतकरून खलाशी आणि कोळी असें मला वाटतें.

अद्य दिनद्वयमभूत् किं कुर्वनास्ते आदरजीनामा?

किमास्ति विदितं केषांचिन् स कुतो नागत इति?

संन्येतदेशीयाः पक्षिणोऽन्यंत मनुष्यसहवासिनः.

इंग्लंडदेशीयास्त्वयंतमाण्यकाः संति.

प्रेषयिष्याम्यहं स्वकीयमनुचरं दत्त तस्मै पुस्तकं.

स्वरितं निग्गच्छदग्निनौगतः स आगतुं नाशक्रेत्.

आगमिष्यन्नासमहं बन्धितरण्या परंतु निश्चक्राम सातिस्वरितमेव.

परश्वो डुमसनिःकृटे एका तरिग्मज्जत् तत्र पंचदशषोडशवा मनुष्या अमज्जन्.

कुवान्याख्य यात्रार्थं ते गता आसन्.

केभवं स्ते जनाः.

भासते मम प्रायशो नैःस्त्राः कर्मकरा अथच मत्स्यवेधका इति.

These last few days a comet has been visible in the evening.

થોડાંએક દહાડા થયા સાંજરે પુછડી તારો દેખાયછે.

The falling stars are not really stars.

તારા પડેછે તે કંઈ ખરા તારા નથી.

In the same part of heavens the same stars are always to be seen.

આકાશના એકજ ભાગમાં તેના તેજ તારા હંમેશાં દેખાયછે.

Ignorant people think when they see a comet that some great misfortune is about to happen.

અજ્ઞાની લોકો જાને પુછડિયો તારો જોયછે તારે એમ ધારેછે કે કંઈ મોટી આફત પડવાની છે.

Mercury, Venus, The Earth, Mars, Jupiter, Saturn.

બુધ, શુક્ર, પૃથ્વી, મંગળ, ગુરુશનિ.

We have written the names of the planets in the order of their distances from the sun.

જેમજેમ સુરજથી ગ્રહો આધા છે તે પ્રમાણે આપણે તેઓના નામ લખ્યાં છે.

Have you not seen the comet yet?

તમે હજી સુધી પુછડિયો તારો જોયો નથી?

It is visible as soon as it becomes quite dark.

એક અધારે થાયછે તારે તે તારો દેખાયછે.

It is in the southwest quarter of the heavens.

તે નૈરવ્ય કોણમાં છે.

आलीकडे थोड्या दिवसांपासून संध्या-
काळीं शेंडे नक्षत्र दिसूं लागलें
आहे.

उल्कापात होतात हे वास्तविक तारे
नाहींत.

आकाशातील त्याच त्याच भागां तेच
तेच तारे निरंतर दृष्टीस पडतात.

अज्ञानी लोक शेंडे नक्षत्र दिसूं लाग-
लें ह्मणजे कांहीं तरी मोठा अनर्थ
होणार असें मानितात.

बुध, शुक्र, पृथ्वी, मंगळ, बृहस्पति,
आणि शनि.

सूर्यापासून ग्रहांच्या अंतरांच्या मानानें
त्यांचीं नांवे अनुक्रमानें आह्मी
दिलीं आहेत.

ह्मी अजून धूमकेतु पाहिला नाहीं
काय ?

ताळोख पडला कीं लागलाच तो दिसूं
लागतो.

तो नैर्ऋत्य दिशेस आहे.

अर्वागवसरे स्वल्पेभ्यो दिवसेभ्य आरभ्य
सायंकाले दृग्गोचरी भवन्नास्ते धू-
मकेतुः.

ये भवंत्युल्कापाता इमा न भवंति वा-
स्तविक्यस्ताराः.

आकाशसंबंधिनि तस्मिस्तस्मिन्नेव भागे
निरंतरं दृग्गोचरा भवंति तास्ता
एव ताराः.

अज्ञानिनो जना एव मन्वते दृश्यमाने
धूमकेतौ कश्चन महाननर्थो भ-
वितेति.

बुधः, शुक्रः, पृथ्वी मंगलः, बृहस्पतिः,
अथच शनिः.

सूर्यादारभ्य ग्रहाणां यदंतरं तन्मानेन
तेषां नामान्यनुक्रमेणास्माभिरदी-
यत.

किं नादृश्यत भवाद्विरद्य यावद्धूमकेतुः!

यावत्प्रादुर्भवति तमस्तावदेव स दृष्टि-
गोचरो भवात.

वर्तते स नैर्ऋत्यां दिशि.

Several holidays this year fall on
Sunday.

How is it there is so little cold
this year.

Are your winters generally like
this or like the winter of last
year ?

They are generally colder than
this.

The winter is usually colder the
later the rains continue.

Comets are very numerous al-
though they very seldom come
in sight.

This morning a boy fell into a
well.

He was on the top of a wall flying
his kite.

He was trying to catch a kite
that was falling and lost his
footing.

ધણાખરા તેહેવાર ઝાણુ રવિવારે
આવેછે.

ઝાણુ ઝેટલી થોડી ઠાઠ કેમ છે?

તમારા શિયાળા ધણું કરીને ઝાણુના
શિયાળા જેવા હોયછે કે પોરના
જેવા?

ઝાણુના શિયાળા કરતાં ધણું કરીને
તેઓમાં વધારે ઠાઠ હોયછે ખરી.

જેમ જેમ વરસાદ ધણા દિવસસુધી
વરસેછે તેમ તેમ શિયાળામાં ધણું
કરીને ઠાઠ વતી પડેછે.

પુછડિયા તારા નજરે થોડા પડેછે
તોપણુ તેઓની સંખ્યા ધણી છે.

આજ સવારે એક છોકરો કુવામાં
પડ્યો.

તે એક ભીત ઊપર ઉભો ઉભો પોતાનો
કનકવો અગાવતો હતો.

એક કનકવો પડતો હતો તે પકડવા
ગયો તેથી તેનો પગ ખસી ગયો.

